

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

ΙΟΥΔΕΙΘ.

Ἐν τῶν λαμπροτέρων καὶ τολμηροτέρων ἀνδραγαθημάτων, τὰ ὁποῖα γυνή ἀπ' αἰῶνος ποτὲ ἀπετόλμησεν, εἶναι τὸ τῆς Ἰουδεῖθ. Ἡ ἀπόφασις τοῦ θανάτου εἰς ἓνα ἐπικείμενον κίνδυνον δουλείας καὶ ἀτιμώσεως, εἶναι βεβαίως τολμηρὰ πράξις, ἀλλὰ τὸ νὰ ἀναδεχθῆ τις ἓνα προφανῆ καὶ βέβαιον κίνδυνον διὰ νὰ κατορθώσῃ ἓν ἀγαθόν, ἓν συμφέρον ἐθνικόν, εἶναι ἀναντιρρήτως τοσοῦτον τολμηρὰ ἀπόφασις, ὥστε μόνῃ ἢ εἰς θεὸν πεποιθησις, καὶ ἐνθουσιῶδες πατριωτισμοῦ αἶσθημα δύναται νὰ τὴν ἐμπνεύσῃ καὶ νὰ τὴν ὑποστηρίξῃ· καὶ τοῦτο βλέπομεν εἰς τὴν πράξιν τῆς Ἰουδεῖθ, τῆς τολμηροτέρας τῶν γυναικῶν τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς.

Ὅταν ὁ Ναβουγοδανόσορ καταστρέψας τὸ βασίλειον τῶν Μήδων, ἀπεφάσισε νὰ κατακτήσῃ καὶ τὰς λοιπὰς περίξ βασιλείας, ἔστειλεν ἓνα τῶν σημαντικωτέρων αὐτοῦ στρατηγῶν, ὀνομαζόμενον Ὀλοφέρνην, διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ μέγα τοῦτο σχέδιον, συνοδεύσας αὐτὸν μὲ πολυάριθμον πεζικὴν καὶ ἵππικὴν δύναμιν. Ὁ στρατηγὸς οὗτος καθυποτάξας πολλὰ τῶν ἐθνῶν διὰ τοῦ πολέμου, καὶ παραδεχθεὶς ἄλλα εἰς τὴν ὑποταγὴν, προσελθόντα, καὶ παραδεχθέντα τὸν ζυγὸν χωρὶς πόλεμον,

διὰ τὸν φόβον τῆς καταστροφῆς καὶ ἐρημώσεως, ἔφθασε καὶ εἰς τὰ μεθόρια τῆς Ἑβραϊκῆς ἐπικρατείας, διοικουμένης τότε ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα Ἰωακείμ, καὶ ἀπὸ ἐν συνέδριον γερόντων, καὶ ἀπέσειλε πρὸς αὐτοὺς προσκαλῶν νὰ ὑποταχθῶσιν εἰς τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως του, καὶ νὰ παραδεχθῶσιν νὰ προσκυνήσωσιν αὐτὸν ὡς θεόν. Ἀλλ' οἱ Ἰσραηλίται, πιστοὶ πάντοτε εἰς τοὺς νόμους καὶ τὴν λατρείαν των, ἐπροτίμησαν τὴν ἀβεβαιότητα ἐνὸς ἀνίσου καὶ ἐπικινδύνου πολέμου, παρά νὰ ἐγκαταλίπωσιν ἐκουσίως τὴν λατρείαν τῶν πατέρων αὐτῶν καὶ τὴν ἐλευθερίαν των.

Οἱ Ἰσραηλίται μὴ ἔχοντες δύναμιν ἰκανὴν νὰ ἀντιπαραταχθῶσιν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην, ὠχυρώθησαν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων. Ὁ δὲ Ὀλοφέρνης ἐπροτίμησε νὰ τοὺς καταστρέψῃ διὰ τῆς καθυστερήσεως τῶν ἀναγκαίων, παρά διὰ μάχης, καὶ οὕτως ἔθεσεν εἰς πολιορκίαν τὴν πλησιεστέραν πόλιν τῶν Ἰσραηλιτῶν ὀνομαζομένην Βετυλούα, ἀποκλείψας στενώτατα ὅλας τὰς διόδους, καὶ κυριεύσας καὶ τὰς πηγὰς, τὰς πλησίον τῆς πόλεως, ὥστε οἱ κάτοικοι αὐτῆς, κινδυνεύοντες ἀπὸ τὴν δίψαν, ἐβίασαν τοὺς ἀρχοντας αὐτῶν νὰ παραδώσωσιν τὴν πόλιν εἰς τοὺς ἐχθρούς, διὰ νὰ ἀποφύγωσιν τὸν θάνατον. οὗτοι δὲ μόλις ἔπεισαν τὸν λαὸν νὰ περιμείνῃ ἔτι πέντε ἡμέρας, καὶ ἂν ἐντὸς τῆς προθεσμίας ταύτης δὲν παρεσιασθῇ οὐδεμία βοήθεια, θέλουσιν τότε παραδοθῆ εἰς τοὺς ἐχθρούς.

Ἐπῆρχε κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εἰς τὴν πόλιν

μία γυνὴ χήρα, ὀνομαζομένη Ἰουδεῖθ, ὅσον ὠραία, τοσοῦτον εὐσεβῆς, καὶ τιμία καὶ εἰς τὴν ὁποία ὁ σύζυγος αὐτῆς ἀποθνήσκων ἐγκατέλειπε σηματοκτικὴν περιουσίαν καὶ πλοῦτον, τὰ ὅποια διετήρει καὶ διεύθυνε μὲ φρόνησιν, χωρὶς ποτὲ νὰ δώσῃ ἀφορμὴν κατηγορίας εἰς ὅλον τὸ διάστημα τῆς χηρείας αὐτῆς. Αὕτη ἀκούσασα τὴν προθεσμίαν, τὴν ὁποίαν οἱ ἀρχοντες τῆς πόλεως ἔβαλαν εἰς τὸν λαόν, τοὺς ἐκάλεσεν ἐνώπιόν της, καὶ ἀφοῦ ἐβεβαιώθη παρ' αὐτῶν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀποφύγωσιν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς πρὸς τὸν λαὸν δοθείσης ὑποσχέσεως διότι ἡ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ ἔφθασε πλέον εἰς τὸν ἀνώτατον ὅρον, ἐπρότεινεν εἰς αὐτοὺς, ὅτι αὕτη ἀναδέχεται νὰ ἐπιχειρήσῃ μίαν πρᾶξιν πρὸς σωτηρίαν τῆς πόλεως καὶ ὅλου τοῦ ἔθνους της, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται ν' ἀναγγείλῃ εἰς αὐτοὺς πρὶν τῆς ἐκτελέσεώς της· ἐζήτησε δὲ τὴν ἄδειαν ὥστε λαβοῦσα μαζί της μίαν ὑπηρέτριαν νὰ μεταβῇ εἰς τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Τὴν πρότασιν ταύτην παραδεχθέντες προθύμως οἱ ἀρχοντες τῆς πόλεως, ἔδωκαν τὴν ἄδειαν τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἡ Ἰουδεῖθ, ἀφοῦ ἐπροσευχῆθη πρὸς τὸν θεὸν μὲ ὄλην τὴν ταπεινώσιν καὶ τὴν ἐγκάρδιον προσήλωσιν, ἐνεδύθη λαμπρὰ ἐνδύματα, ἐκαλλωπίσθη, καὶ ἔβαλεν ὅλους τοὺς στολισμοὺς ὅσους μετεχειρίζετο εἰς τὰς μεγαλητέρας ἑορτὰς, ζῶντος ἔτι τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς· ἐπιφορτίσασα δὲ καὶ τὴν ὑπηρέτριαν αὐτῆς μὲ τὰ ἀναγκαῖα τρόφιμα, καὶ ἄλλας ἀποσκευὰς, ἀνεχώρησε μετ' αὐτῆς διὰ τὸ ἐχθρικὸν στρατόπεδον. Ὄταν δὲ ἔφθασεν εἰς τὰς ἐμπρο-

σθοφυλακὰς τῶν Ἀσυρίων, καὶ τὴν ἐρώτησαν πότεν ἔρχεται, καὶ ποῦ ὑπάγει, « Εἶμαι θυγάτηρ Ἑβραίων (ἀπεκρίθη) καὶ φεύγω ἀπὸ αὐτῶν· διότι ὁ ὀλεθρὸς τῶν εἶναι ἀφευκτός· ἔρχομαι δὲ νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὸν Ὀλοφέρνην διὰ νὰ τοῦ γνωστοποιήσω ἓνα δρόμον, διὰ τοῦ ὁποίου νὰ κατασταθῇ κύριος τῆς Ὀρεινῆς, ὥστε νὰ μὴ διαφύγη αὐτὸν οὐδ' εἰς ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους ». Ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ συνοδεύουσα αὐτὴν μὲ ἰκανὴν δύναμιν, τὴν μετέφερον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὀλοφέρνηου, τὸν ὁποῖον αὐτὴ ἐπροσκύνησε σκύψασα τὸ πρόσωπον ἕως εἰς τὴν γῆν. Ἀφοῦ δὲ τὴν ἐνεθάρρυνεν ὁ Ὀλοφέρνης μὲ λόγους μαλακοῦς καὶ ἀγαθοῦς, τοῦ εἶπεν « Ἐγνώρισα τὴν δύναμιν τοῦ βασιλέως Ναβουγοδονόσορ, καὶ ὅτι σὺ εἶσαι τὸ πρῶτον ἐλατήριον αὐτῆς· ἤλθα λοιπὸν νὰ σοῦ εἰπῶ, ὅτι διὰ νὰ ὑποτάξῃς τοὺς ἄμοεθνεῖς μου, εἶναι ἀνάγκη οὗτοι νὰ ἀμαρτήσωσιν εἰς τὸν θεόν. Γνωρίζω δὲ ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θέλουσιν ὑποπέσει εἰς ἀμαρτίας· διότι ἐτελείωσαν σχεδὸν τὰς τροφάς των, καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μεταχειρισθῶσι τὰς ἀπαρχὰς τοῦ σίτου, τοῦ οἴνου καὶ τοῦ ἐλαίου, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι συγχωρημένον εἰς τὸν λαόν, οὐδὲ μὲ τὰς χεῖρας νὰ ἐγγίσσωσι· καὶ περιμένουν τὴν ἄδειαν ἀπὸ τῆν εἰς Ἱερουσαλὴμ Γαρουσίαν· ὅταν δὲ τοῦτο λάβῃ χώραν, ἔπεται ἀφεύκτως καὶ ὁ ἐξολοθρευμὸς τῶν Ἰσραηλιτῶν. Τοῦτο ἀπεκαλύφθη εἰς ἐμὲ ἀπὸ τὸν θεόν, ὅστις μὴ ἔστειλε πρὸς σέ, διὰ νὰ ἐνεργήσω μαζί σου πράγματα, διὰ τὰ ὁποῖα νὰ θανατώσῃ ὁ ὁ κόσμος. Ζητῶ δὲ νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ἄδειαν

ὥστε κάθε νύκτα νὰ ἐξέρχωμαι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον μὲ τὴν ὑπηρέτιδά μου εἰς τὴν πλησίον φάραγκα (λαγκάδι), καὶ νὰ προσεύχωμαι διὰ νὰ μοῦ ἀνακαλύψῃ ὁ θεὸς τὴν ὄραν, καθ' ἣν θέλουσιν ὑποπέσει εἰς ἀμαρτίαν οἱ Ἰσραηλίται, καὶ τότε νὰ σοῦ ἀναγγείλω τοῦτο νὰ ἐπιπέσῃς κατ' αὐτῶν καὶ νὰ τοὺς καταστρέψῃς ». Οἱ λόγοι οὗτοι ἤρσαν εἰς τὸν Ὀλοφέρνην, καὶ διέταξε κατοικίαν αὐτῆς εἰς τὴν σκηνὴν, ὅπου ἔθετε τὰ ἀργυρᾶ σκεύη αὐτοῦ, καὶ ἔδωκε τὴν ἄδειαν νὰ ἐξέρχεται τὴν νύκτα, ὡς ἐζήτησε, καὶ τοῦτο ἠκολούθησε διὰ τρεῖς κατὰ συνέχειαν νύκτας. Εὐχαίνουσα τὸ μεσονύκτιον, ἐλούετο, προσήνετο, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὴν κατοικίαν τῆς, καὶ ἔτρωγεν ἀπὸ τὰς τροφάς, τὰς ἰποίας ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς.

Ἀλλὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν ὁ Ὀλοφέρνης εἶχε συμπόσιον τῶν οἰκιακῶν του, χωρὶς νὰ προσκαλέσῃ κανένα ἐκ τῶν ἀρχηγῶν τῶν στρατῶ· λέγει λοιπὸν εἰς τὸν εὐνοῦχον αὐτοῦ Βαγῶαν νὰ καλέσῃ εἰς τὸ δεῖπνον καὶ τὴν Ἰαδεῖθ. « Εἶναι ἐντροπὴ (λέγει) νὰ ἀφήσωμεν τοιαύτην γυναῖκα χωρὶς νὰ τὴν πλησιάσωμεν· διότι θέλει μᾶς περιγελαῖ ὑπερον ». Ὁ Βαγῶας ἐξετέλεσε τὴν παραγγελίαν, καὶ ἡ Ἰουδεῖθ παρεδέχθη μὲ πολλὴν προθυμίαν τὴν πρόσκλησιν, καὶ ἀφοῦ ἐστολίσθη λαμπρῶς ἐπήγεν εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὀλοφέρνηου, ἐκάθησε πλησίον τῆς κλίνης του, καὶ ἔφαγε καὶ ἔπιεν ἐμπροσθέν του τόσον δὲ εὐχαριστήθη ὁ Ὀλοφέρνης ἀπὸ τὴν παρουσίαν τῆς Ἰουδεῖθ, ὥστε κατὲ εἰς ὄλην αὐτεὺ τὴν ζωὴν δὲν ἔπιε περισσότερον οἶνον.

Όταν ἐτελείωσε τὸ συμπόσιον, ὁ Βαγώας ἀπεμάκρυνεν ὅλους τοὺς ὑπηρέτας καὶ οἰκείους ἀπὸ τὴν σκηνήν, καὶ ἄφησε μόνην τὴν Ἰουδεῖθ· ὁ δὲ Ὀλοφέρνης ὦν μεθυσμένος ἐξηπλώθη εἰς τὴν κλίνην του καὶ ἐκοιμᾶτο βαρέως. Ἡ Ἰουδεῖθ παρήγγειλε τὴν ὑπηρέτριάν της νὰ τὴν περιμένη ἔξω ἀπὸ τὸν κοιτῶνά της ἕως νὰ εὕγῃ καὶ αὐτὴ νὰ ὑπάγωσιν ἔξω τοῦ στρατοπέδου διὰ τὴν προσευχήν. Εἶπε δὲ καὶ εἰς τὸν Βαγώαν νὰ δώσῃ ἀρμοδίους διαταγὰς διὰ τὴν ἔξοδον αὐτῆς, καὶ ἀπεμάκρυνεν ὅλους ἀπὸ τὸν κοιτῶνα. Σταθεῖσα πλησίον τῆς κλίνης, καὶ ἐπικαλεσθεῖσα τὴν θείαν ἀντίληψιν, ἔλαβε τὴν μάχαιραν τοῦ Ὀλοφέρνηου, κρεμαμένην ἀνωθι τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ πιάσασα μὲ τὴν μίαν χεῖρα τὴν κόμην αὐτοῦ, ἐκτύπησε μὲ τὴν μάχαιραν δις εἰς τὸν τράχηλον τοῦ Ὀλοφέρνηου μὲ ὅλην αὐτῆς τὴν δύναμιν, ὥστε τοῦ ἔκοψε τὴν κεφαλὴν· ἔβαλε δὲ αὐτὴν εἰς τὴν πήραν της ὁμοῦ μὲ τὸν κωνωπολόγον, τὸν ὁποῖον εὐγαλεν ἀπὸ τὴν κλίνην τοῦ Ὀλοφέρνηου, καὶ εὐγγῆκεν ὁμοῦ μὲ τὴν ὑπηρέτριαν διὰ νὰ προσευχηθῶσι δῆθεν κατὰ τὴν συνήθειαν.

Ἀλλ' ἡ Ἰουδεῖθ διευθύνθη ἀμέσως πρὸς τὴν πόλιν, καὶ θάσασα εἰς τὰς πύλας αὐτῆς ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς συμπολίτας της τὸν φόνον τοῦ Ὀλοφέρνηου, ἐπέδειξε τὴν κεφαλὴν του, καὶ τοὺς ἐσυμβούλευσε νὰ ὠφεληθῶσιν ἀπὸ τὴν περιστάσιν, διὰ νὰ καταστρέψωσι τοὺς ἐχθρούς. Οὗτοι δὲ κρεμάσαντες τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ τείχη, ἐξῆλθον κατὰ τῶν Ἀσυρίων. Οἱ ἐχθροὶ βλέποντες τὰ κινή

ματα ταῦτα ἔδωκαν εἰδήσιν εἰς τοὺς ἀνωτέρους των, οὗτοι δὲ συνῆλθον εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ὀλοφέρνηου, διὰ νὰ λάβωσι διαταγὰς, καὶ ἐβίασαν τὸν Βαγώαν νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ· διότι προέβαινον οἱ ἐχθροὶ ἐπερχόμενοι ἐναντίον των. Ὁ δὲ Βαγώας ἐκτύπησε πρῶτον τὴν θύραν, καὶ μὴ εἰσακουσθεὶς, ἤνοιξε, καὶ εἰσῆλθεν, ἀλλ' ὁποῖος ἐστάθη ὁ δαυμασμός του, ὅταν εἶδε τὸν Ὀλοφέρνην χωρὶς κεφαλὴν καὶ ἐξαπλωμένον κατὰ γῆς! Ἡ εἰδήσις αὐτῆ, διαδοθεῖσα εἰς μίαν στιγμὴν εἰς ὅλον τὸ στρατόπεδον, ἐπροξένησε τοσοῦτον τρόμον, ὥστε ὅλοι ἔφευγον μὲ ὄρμην. Οἱ δὲ Ἰσραηλίται ἐπακολούθουντες κατέκοπτον αὐτοὺς, καὶ ὄρμησαν καὶ ἀπὸ τὰς λοιπὰς πόλεις, καὶ τοὺς κατεδίωκαν μέχρι τῆς Δαμασκοῦ προξενήσαντες εἰς αὐτοὺς μεγίστην φθοράν. Ἐκ δὲ τῶν λαφύρων, τὰ ὁποῖα ἦσαν πλουσιώτατα, ἐπρόσφερον εἰς τὴν Ἰουδεῖθ ὅλα τὰ σκεύη τοῦ Ὀλοφέρνηου, ἀλλ' αὐτὴ τὰ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν θεὸν ὁμοῦ μὲ τὸ κωνωπεῖον, πρὸς αἰωνίαν ἀνάμνησιν τῆς τολμηρᾶς καὶ εὐτυχοῦς ταύτης πράξεως αὐτῆς.

Ἀπολαύσασα ἡ Ἰουδεῖθ τὴν εὐλογίαν τῶν συμπατριωτῶν της, καὶ ζήσασα τιμῶς καὶ θεαρόστας, ἔφθασεν εἰς βαθύτατον γῆρας, καὶ ἀπέθανε. Τὴν ἐπένησαν δὲ ὅλος ὁ λαὸς τοῦ Ἰσραὴλ ἡμέρας ἑπτὰ.

ΙΩΑΝΝΑ ΑΡΚΗ.

Εἶναι λύτης ἄξιον ὅτι ἔξοχοί τινες νόες, προικισμένοι ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ μεγάλα καὶ σημαντικὰ προτερήματα, καὶ προχωρήσαντες διὰ τῆς δραστηρίου καὶ ἐπιμόνου αὐτῶν ἐρεῦνης εἰς τὰ ἄδυτα τῆς ἀνθρωπίνου φύσεως, ἐν ᾗ κατώρθωσαν νὰ δώσωσι νέον δρόμον εἰς τὸν ῥοῦν τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, καὶ μετέβαλον τρόπον τινὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, νὰ ἐκπέσωσιν εἰς ἄτοπα, τὰ ὅποια νὰ οὐδετερώσωσι μέρος τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν βεβαίως ἐπεθύμουν νὰ χορηγήσωσιν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν. Ὁ ἔνδοξος τῆς Γαλλίας φιλόσοφος Βολταῖρος, ἐρεθισμένος ἀπὸ τὰ κακὰ, ὅσα ἐπροξένησεν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας ἡ ἀπληστία καὶ ματαιότης ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ χριστιανισμοῦ, καὶ τὸ κάλυμμα τῆς πίστεως, καὶ θέλων νὰ ἐκριζώσῃ τρόπον τινὰ τὰ κακὰ ταῦτα, προέβη εἰς τὸ νὰ ἀποφασίσῃ καὶ τὴν κατακτροφὴν τῆς ἰδίας θρησκείας. Ἀντὶ νὰ καθαρίσῃ τὸ δένδρον ἀπὸ τῶν περιπλακέντα εἰς αὐτὸ κισσόν, ὅστις ἀπερρόφα τὴν εἰς βλάστησιν καὶ καρποφορίαν αὐτοῦ ἀναγκαίαν ἰκμάδα, προέβη ἰς εἰς τὸ νὰ ἐκκόψῃ καὶ τὸ ἴδιον δένδρον· καὶ ὑπομονῇ ἐὰν ἐλάμβανε τὴν φροντίδα τοῦ νὰ καλλιεργήσῃ τὰς ρίζας διὰ νὰ ἀναβλαστήσῃ νέον φυτὸν ἐλεύθερον ἀπὸ τὰς περιπλοκάς τοῦ κισσοῦ, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπροσπάθησε νὰ καταστρέψῃ καὶ τὰς ἰδίας ρίζας τοῦ φυτοῦ.

Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην πρέπει νὰ ὑπαλάξωμεν ὅτι καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἡ καρδιά τοῦ σοφοῦ ταύτου δὲν ὠδηγοῦντο πλέον οὔτε ἀπὸ τὴν φιλοσοφικὴν κρίσιν, οὔτε ἀπὸ φιλανθρωπίας αἰσθημάτων, ἀλλ' ἐκυριεύθησαν ἀπὸ πάθη, τὰ ὅποια τόσον σκληρότερα πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν, ὅσον ἦσαν πλέον ἄδिका. Ἐὰν ἐκκλησιαστικοὶ ἢ πολιτικοὶ ἡγεμόνες, κινούμενοι ἀπὸ ἐπιθυμίαν πλοῦτος καὶ δόξης, ἢ ἀπὸ δεισιδαιμονίαν καὶ φανατισμὸν, προέβησαν εἰς τὸ νὰ συστήσωσι τὰ δικαστήρια τῆς ἱερᾶς ἐξετάσεως, ἐὰν μὲ τὴν μάχαιραν ὑψωμένην, ἢ μὲ τὴν πυρὰν ἀναμμένην ἐξήτουν ἀπὸ τὸν ἀνθρώπον νὰ παραδεχθῇ θρησκευτικὰς δοξασίας, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἠρέσκετο, τί πταίει ὁ θεμελιωτὴς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, ὅστις διευθύνων τοὺς ἀποστόλους εἰς τὸ νὰ κηρύξωσιν εἰς τὰ ἔθνη τὰς διδασκαλίας αὐτοῦ, τοὺς ἔδωκε ῥητὴν ἐντολήν, ὅταν εἰς κανὲν μέρος δὲν τοὺς δεχθῶσιν, ἀπομακρυνόμενοι ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον, νὰ τινάξωσι καὶ τὸν κονιορτὸν ἐκ τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν; Ἐὰν οἱ διάδοχοι τῶν ἀποστόλων, ἐνδυσθέντες τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν, ἐπροχώρησαν εἰς τοσαύτας ὑπερβολὰς πολυτελείας, ἀρπαγῆς, ἀπληστίας καὶ χρημάτων καὶ δόξης, τί πταίει ὁ ἀρχηγὸς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ὅστις πέμπων τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἰς τὴν κήρυξιν τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ, τοὺς ἐπέταξε νὰ μὴν φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν οὔτε πῆραν, οὔτε βαλάντιον; Ἄλλ' ἡ βία, ἡ ἀδικία, τὰ βασανιστήρια, αἱ στρεβλώσεις, αἱ πυραὶ, αἱ ἀγχόνας ἐθάμβωσαν

τοσοῦτον τὸν νοῦν τοῦ σοφοῦ τούτου ἀνδρός, ὥστε κατήντησε ἢ ἀποφασίσῃ ριζικῶς τὴν καταστροφὴν τῆς χριστιανικῆς πίστεως, κηρύξας ἀδιάλλακτον κατ' αὐτῆς πόλεμον (α).

Ὡς ἀπὸ τοιοῦτον πάθος κυριευμένος πρέπει νὰ θεωρηθῇ οὗτος καὶ ὅταν ἠθέλησε νὰ παραμορφώσῃ τὸν ἐθνουσιασμόν, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐκυριεύθη καὶ μία ἡρωϊνὴ τῆς Γαλλίας, ἡ Ἰωάννα Ἄρρη, διὰ τὴν σῶσιν τὴν πατρίδα αὐτῆς κινδυνεύουσαν. Οὔτε ἠθέληεν οὗτος, οὔτε ἠδύνατο ἴσως, νὰ συλλάβῃ τὴν ἰδέαν, ὅτι θρησκευτικαὶ ἐμπνεύσεις, συνδεδεμέναι μὲ αἰσθήματα πατριωτισμοῦ ἐνθέρμου, ἠδύναντο νὰ μεταπλάσωσι τὴν εὐαίσθητον καὶ ἀπαλὴν καρδίαν τῆς παρθένου εἰς καρδίαν ἡρώος, καὶ εἰς τὴν δειλὴν καὶ ἀτολμον φύσιν τῆς γυναικὸς νὰ δώσωσι χαρακτῆρα τολμηρῶ καὶ ἀνδρείου πολεμιστοῦ καταφρονοῦντος ὅλους τοῦ πολέμου τοὺς κινδύνους, καὶ ἀγωνιζομένου μὲ πλήρη πεποίθησιν, ὅτι ὁ ἱερός σκοπὸς τῆς ἐθνικῆς ὠφελείας θέλει ἀφεύκτως ἐπιτυχηθῆ. Ἀποβλέποντες ὁμως εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαίρεθῶσιν οὐδ' οἱ εἰς τὴν ἀνωτάτην περιωπὴν διὰ τῶν ἐξόχων προτερημάτων αὐτῶν φθάσαντες, ὡς συγχωρήσωμεν τὰς παραφορὰς ταύτας ἐκ-

(α) Ἡ θρησκεία (ἔλεγον τινὲς πρὸς τὸν Βολταῖρον) εἶναι δένδρον, τὸ ὁποῖον παρήγαγεν ἐνίοτε καὶ κακοὺς καρπούς, « Ἐπειδὴ τὸ δένδρον τοῦτο (ἀπεκρίθη ὁ Βολταῖρος) τοσοῦτον πολλοὺς κακοὺς καρπούς παρήγαγεν, εἶναι ἄξιον νὰ τεθῇ εἰς τὸ πῦρ ».

θέτοντες δὲ τὸν βίον τῆς ἐνδόξου ταύτης παρθένου, ὡς θεωρήσωμεν ὡς ἐμπαθεῖς τὰς περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου κρίσεις τοῦ φιλοσόφου, χωρὶς ἢ ἀρνηθῶμεν τὸν ἔπαινον, ὅστις εἰς αὐτὸν ἀνήκει διὰ τὰ καλὰ, τὰ ὁποῖα διὰ τῶν φιλοσοφικῶν αὐτῆς γνώσεων καὶ ἄλλων προτερημάτων ἐπέφερον εἰς τὴν ἀνθρωπίνην κοινωνίαν.

Ἡ Ἰωάννα Ἄρρη ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Δουρεμίον ἐκ γονέων ποιμένων, καὶ ἐποίεμεν τὰ πρῶτα τοῦ πατρὸς τῆς, ἐφαίνετο δὲ τὰς ἐορτὰς γυνυκλιτῆς ἐμπροσθεν τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, εἰς ἕν τῶν ἐρημοεκκλησίων τῆ ἰδίῃ χωρίῳ. Ἐλέγετο κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὅτι ἐμελλε νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸν ξενικὸν ζυγὸν μία παρθένος Αὐρηλιανῆ. Ἡ Ἰωάννα εἶχεν ἀφιερωθῆ εἰς θεὸν ἀπὸ τὸ δέκατον τρίτον ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς, κατὰ δὲ τὸ δέκατον ἕκτον κυριευθεῖσα ἀπὸ τὴν ἰδέαν, ὅτι εἰς αὐτὴν ἐναπέκειτο ἡ ἱερὰ αὐτῆ ἀποστολή, ἐπεχείρησε τὸ ἔργον τοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ τὸν ἐθνουσιασμόν εἰς τὸν ναρκωμένον ἀπὸ τὰ δεινὰ τοῦ πολέμου Γαλλικὸν λαόν, καταφρονοῦσα τὰς ἐναντιότηας, τὰς ὁποίας γεννᾷ ἡ δισπιστία καὶ ἀμφιβολία, καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος τῆς. Πλήρης πεποιθήσεως περὶ τῆς ἱερᾶς αὐτῆς ἀποστολῆς, ἡ δειλὴ χωρική παρθένος μεταμορφοῦται εἰς πολεμιστὴν τολμηρὸν, καὶ εἰς τὰ πρῶτα αὐτῆς διαβήματα καθίσταται ὁ τέλειος τύπος τοῦ χριστιανοῦ ἰκπότου. Τολμηρὰ, ἀκούραστος, σοβαρὰ, εὐσεβὴς, ταπεινόφρων, φαίνεται ἰκανὴ νὰ καταστήσῃ τοὺς ἴππους κειθηνίους, καὶ

ἔμπειρος εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῆς μάχης ὡς ἀρχαῖος ἀξιωματικός, ὥστε ὅλαι αἱ πράξεις αὐτῆς φαίνονται ὡς ἐπνευσμένα ἀνωθεν, καὶ ὡς φέρουσαι τὴν σφραγίδα τῆς θείας ἐπιδοκιμασίας.

Κάρολος ὁ Ζ', ἀφοῦ ματαίως περιῆλθεν ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν ἐπικαλούμενος συνδρομὴν, ἀφοῦ εἶδε τὸ βασιλείον του κατασπαραγμένον ἀπὸ ἐμφυλίου ταραχῆς καὶ ἀπὸ προδοσίας, ἀφοῦ δὲν ἔμενε πλέον οὐδεμία ἐλπίς εἰς αὐτὸν, ἦτον ἤδη ἔτοιμος σχεδὸν νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν πατρίδα του, καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς κἀνὲν ξένον κράτος, ὅταν ἀνεφάνῃ ἡ νέα αὐτῆ Αὐρηλιανῆ παρθένος, διὰ νὰ φέρῃ εἰς ἕκβασιν μίαν ἀρχαίαν προφητείαν, εἰς τὴν ὁποίαν μόνον οἱ ἀσθενεῖς τῷ πνεύματι ἠδύνατο νὰ θέσωσιν ἐλπίδα τινὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν.

Ἡ Ἰωάννα ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸν διοικητὴν τῆς πλησιεστέρας πόλεως καὶ τοῦ εἶπεν, ὅτι ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτὴν πολλάκις, καὶ τὴν ἐπρόσταξε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν διάδοχον τοῦ Γαλλικοῦ θρόνου, ὅστις εἶναι ὁ ἀληθὴς τῶν Γάλλων βασιλεὺς, διὰ νὰ δώσῃ εἰς αὐτὴν ὄπλοφόρους, ὅτι αὐτὴ θέλει διαλύσει τὴν πολιορκίαν τῆς Αὐρηλίας, καὶ ὅτι θέλει ὀδηγήσει τὸν διάδοχον εἰς τὴν Ῥεῖμσιν διὰ νὰ στεφθῇ ἐκεῖ βασιλεὺς. Ἄλλ' ὁ διοικητὴς νομίσας αὐτὴν ὡς παράφρονα τὴν ἀπέβαλεν. Αὐτὴ ὁμῶς ἐκανεληθούσα πρὸς αὐτὸν μετ' ὀλίγον " Ὁ διάδοχος (τοῦ λέγει) ὑπέφερε σήμερον σημαντικὴν ζημίαν εἰς τὴν Αὐρηλίαν, καὶ θέλει πάθει ἐτι περισσότερα, ἂν δὲν μὲ ἀποττείλετε ἐκεῖ τὰ τα-

χύτερον". Ὁ διοικητὴς δὲν ἐπέισθη πάλιν ἀλλ' ὅταν ἔμαθεν ἀκολουθῶς, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ὠμίλησεν αὐτὸν ἡ Ἰωάννα, πραγματικῶς τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα ἔπαθον σημαντικὴν ἤτταν, τὸ ὁποῖον ὡς ἐκ τῆς ἀποστάσεως ἦτον φυσικῶς ἀδύνατον νὰ γνωρίσῃ ἡ Ἰωάννα, ἐθαύμασε, καὶ ἐνοχλούμενος συνεχῶς ἀπὸ τὴν νέαν, ἀπεφάσισε καὶ τὴν ἐπεμψε πρὸς τὸν Κάρολον.

Ἡ Ἰωάννα εἰς ὀλίγας ἡμέρας διέτρεξε μέγα διάστημα τόπων διὰ νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν διάδοχον. Μ' ὅλας δὲ τὰς δυσχωρίας, τὰς ὁποίας διέβη, μ' ὅλον ὅτι ἦτον ἡ χειροτέρα τοῦ ἔτους ἐποχῆ, καὶ μ' ὅλον ὅτι ἡ διάβασις ἔμελλε νὰ γένη διὰ τόπων κατεχομένων ἀπὸ ἐχθρικά στρατεύματα, κἀνὲν ἐμπόδιον καὶ κἀνὲν δυσάρεστον συμβεβηκὸς δὲν τὴν ἠκολούθησεν.

"Ὅταν ἡ ἀφίξις αὐτῆς ἀνηγγέλθη εἰς τὸν βασιλέα, τὸ συμβούλιον αὐτοῦ ἐδίσταζεν ἂν πρέπη νὰ τὴν δεχθῇ ὁ βασιλεὺς. Ἐφοβεῖτο μὴ κατασταθῇ γελοῖος δεχόμενος μίαν νέαν θεωρουμένην ὡς ἐνθουσιῶσαν καὶ δεσπλαδῆ. Μόλις δὲ μετὰ πολλὰς φιλονεικίας ἀπεφάσισαν νὰ εἰσαχθῇ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως.

Ὁδηγηθεῖσα ἡ Ἰωάννα εἰς τὸν βασιλικὸν δάλαμον ἐγνώρισεν ἐκ πρώτης ὄψεως τὸν βασιλέα, μ' ὅλον ὅτι οὗτος περιστοιχίζετο ἀπὸ πολλοὺς μεγιστάνας χωρὶς νὰ φέρῃ κἀνὲν ἰδιαίτερον διακριτικὸν σημεῖον. Ἐξήγησεν εἰς αὐτὸν τὴν αἰτίαν τοῦ ἐρχομοῦ της, καὶ τὰς γενομένας εἰς αὐτὴν ἀποκαλύψεις μὲ τρόπον ἐνθουσιώδη μὲν, ἀλλὰ

συνετόν, καὶ χωρὶς νὰ ταραχθῆ διόλου ἀπὸ τὴν παρουσίαν τοσούτων ἀσυνειθίστων εἰς αὐτὴν ὑποκειμένων. Ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐταλαντεύετο εἰς τὴν ἀπόφασίν του, αὐτὴ διὰ νὰ τὸν πείσῃ, προτείνει νὰ κοινοποιήσῃ εἰς αὐτὸν κατ' ἰδίαν ἐν περιστατικόν, τὸ ὁποῖον αὐτὸς μόνον γνωρίζει. Ὁ βασιλεὺς παραδεχθεὶς τὴν δοκιμασίαν ταύτην ἀπομακρύνεται τῆς λοιπῆς ὀμηγύρεως λαβὼν μετ' αὐτοῦ τὸν πνευματικόν του καὶ τέσσαρας τῶν συμβούλων του, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς μάρτυρες τοῦ ἐμπιστευθησομένου εἰς αὐτὸν μυστηρίου. Ὅταν δὲ ὁ Κάρολος ἤκουσε τὴν ὁμιλίαν τῆς Ἰωάννας, ἐβεβαίωσε μετ' ὄρκου, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀληθές, καὶ ὅτι κἀνεὶς ἄλλος παρὰ τὸν θεὸν καὶ αὐτὸν δὲν τὸ ἐγνώριζεν. Ἄν δὲ καὶ πεπεισμένος ἤδη περὶ τῆς ἱεράς αὐτῆς ἀποστολῆς, ἔκριεν ἀναγκαῖον νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ τὰς παραγγελίας αὐτῆς, πρὶν τὴν ὑποβάλῃ καὶ εἰς μίαν ἐξέτασιν τοῦ Βουλευτηρίου του (Parlement).

Ὅταν δὲ ἡ Ἰωάννα ἐπιδοκιμασθεῖσα καὶ παρ' αὐτοῦ ἐπέστρεψεν, ὁ Κάρολος τὴν ὑπεδέχθη μὲ μεγίστας τιμὰς, καὶ τῆς ἔδωκε μίαν πανοπλίαν πλήρη, ἐκτὸς τοῦ ξίφους, τὸ ὁποῖον ἔπεμψε καὶ τῆς ἔφεραν ἀπὸ τὸν τάφον ἐνὸς παλαιοῦ ἱππότηου, εὑρεθὲν ὁποῖον αὐτῇ προεῖπε χωρὶς νὰ τὸ ἰδῆ. Ὁ Κάρολος ἔδωκεν εἰς αὐτὴν ὅλην τὴν συνοδίαν, τὴν ὁποῖαν εἶχον τότε οἱ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοί, αὐτῇ δὲ τεθείσα ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς στρατιωτικοῦ σώματος μετέβη εἰς τὴν Αὐρηλίαν καὶ κατόρθωσε νὰ εἰσαγάγῃ τροφὰς εἰς τὴν πόλιν.

Τοποθετηθεῖσα μεταξὺ τοῦ χάρακος τῶν Ἀγγλων καὶ τῆς πόλεως ἐνήργει ὅλας τὰς στρατιωτικὰς πράξεις καὶ διεύθυνεν ὅλα τὰ κινήματα. Μίαν δὲ ἡμέραν περὶ μεσημβρίαν, ὅτε αὐτὴ εἶχεν ἀποσυρθῆ εἰς τὴν σκηνὴν της καὶ ἔκοιμάτο, νεαίτινες ὑπὸ ζήλου παρασυρόμενοι, ἐφορμῶσι κατὰ τινος προμαχώνος Ἀγγλικοῦ, χωρὶς νὰ δώσωσιν εἰς αὐτὴν εἶδησιν, ἀλλὰ κατεδιώχθησαν. Ἡ Ἰωάννα, ἐξυπνήσασα ἀπὸ τὸν δόρυβον, ὀπλίζεται, καὶ τρέχει εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης· ἡ παρουσία της ἐνθαρρύνει τοὺς νικημένους, στρέφει πάλιν κατὰ τῶν ἐχθρῶν τοὺς φεύγοντας, καὶ τοὺς ἐμπνέει τοσαύτην τόλμην, ὥστε ἐπιπίπτουσιν εἰς τὸν προμαχῶνα καὶ τὸν κυριεύουσιν. Προτείνει νὰ ὠφελθῶσιν ἀπὸ τὴν τόλμην τῶν μαχομένων, καὶ νὰ ἐφορμήσωσι καὶ εἰς ἕτερον προμαχῶνα, ἀλλ' οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ δὲν ἐδέχθησαν τὴν γνώμην της. Μετὰ τινὰς ὁμῶς ἡμέρας ἐπεχείρησεν ἔφοδον κατὰ τινος τῶν ἰσχυρωτέρων ἐχθρικών προμαχῶνων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀκμὴν τῆς μάχης οἱ στρατιῶται κυριεύονται ἀπὸ πανικὸν φόβον, καὶ ἀποσύρονται, ἡ Ἰωάννα τοὺς ἐπαναφέρει εἰς τὴν μάχην, στήνει τὴν σημαίαν της εἰς τὸ χαλασμένον μέρος τοῦ τείχους, διώκει τοὺς Ἀγγλους, καὶ οἱ Γάλλοι εἰσέρχονται σωρηδόν. Ἄλλ' ἐπειδὴ οὗτοι ἐδόθησαν εἰς τὴν διαρπαγὴν, ἡ Ἰωάννα φεβουμένη μήπως οἱ Ἀγγλοὶ ἐπανελθόντες εἰς ἑαυτοὺς ἀπὸ τὴν πρώτην αὐτῶν ἐκπληξιν, καὶ εὐρίσκοντες τοὺς Γάλλους εἰς ἀταξίαν διὰ τὴν διαρπαγὴν, κατορθώσωσι νὰ κυριεύσωσι πάλιν τὸ ὄχυρον, δια-

τάττει καὶ βάλλουσι πῦρ. Μ' ὄλον ὅτι δὲ πληγω-
μένη εἰς τὸν πόδα, διαμένει εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ
διατάττει τὰ πάντα κατὰ τὴν ἀνάγκην.

Μ' ὄλον ὅτι συνέσφιξαν τοὺς Ἄγγλους, ἦτον
ἀνάγκη ὁμῶς νὰ τοὺς ἐξώσωσιν ὀλοτελῶς, καὶ νὰ
λύσωσι τὴν πολιορκίαν, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν
Αὐρηλιανῶν. Ἀλλὰ τὸ ἔργον ἦτον πολὺ δύσκολον.
Ἡ Ἰωάννα μ' ὄλον τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ τὸ ἐπιχει-
ρήσῃ. μ' ὄλον ὅτι ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοὶ
ἐφοβοῦντο πολὺ ὅτι δὲν δέλει ἐπιτύχει. Ἐλθούσης
τῆς διὰ τὴν ἔφοδον ὠρισμένης ἡμέρας, Ἡ Ἰωάννα
ἤκουσε τὴν θείαν λειτουργίαν πολλὰ πρωτῆ, μετα-
λαμβάνει τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἐφορμᾷ
πρὸς τὸν προμαχῶνα, τὸν προφυλάττοντα ἐν ἐ-
χθρικὸν ὄχυρωμα. Πληγωθεῖσα εἰς τὸν τράχηλον
κατὰ τὴν ἑναρξίν τοῦ ἀγῶνος, ἐστάθη ὀλίγον ἕως
νὰ τῆς δέσῃ τὴν πληγὴν, καὶ ἐπανερχεται
καθ' ἣν στιγμήν οἱ Γάλλοι εἶχαν ἀρχίσει νὰ δει-
λιάσωσι, τοὺς ἐνθαρρύνει μὲ τὴν παρουσίαν της,
καὶ κυριεύει τὸ ὄχυρωμα, καὶ ἐπανερχεται εἰς τὴν
πόλιν θριαμβευτικῶς ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν
τοῦ λαοῦ. Οἱ Ἄγγλοι μετὰ τὴν ἤτταν ταύτην,
διέλυσαν τὴν πολιορκίαν ὡς ἀνωφελῆ.

Ἐπρεπὲν ὁ Κάρολος νὰ στεφθῆ εἰς τὴν Ῥεϊμσιν
κατὰ τὰ ἔθιμα, καὶ Ἡ Ἰωάννα ἔδιδε γνώμην νὰ
πολεμήσωσι καὶ καθυποτάξωσι τὰς μετὰ πό-
λεις κατεχομένας ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. μόλις δὲ ὑ-
στερον ἀπὸ πολλὰς διενέξεις μετὰ τῶν λοιπῶν
στρατιωτικῶν ἀρχηγῶν ἠδυνήθη νὰ πείσῃ τὸν Κά-
ρολον. Εἰς τὴν ἔφοδον πόλεώς τινος ἀνέβη Ἡ Ἰωάν-

να εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος καὶ ἔστησε τὴν
σημαίαν της· ἀλλ' ἐν βέλος διασχίζει τὴν σημαίαν
της, ἐν ᾗ εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἐπιπίπτει λίθος,
ὅστις, ἂν δὲν ἐμποδίζετο ἀπὸ τὴν περίκεφαλαίαν,
ἤθελε τῆς ἐπιφέρει ἐπικίνδυνον πληγὴν. μ' ὄλον
τοῦτο τὴν ἔκαμε νὰ πέσῃ κατὰ γῆς εἰς τὴν ἄκραν
τοῦ τείχους. Ἀμέσως ὁμῶς ἐγείρεται καὶ ἐνθαρ-
ρύνει τοὺς Γάλλους, προλέγουσα ὅτι οἱ Ἄγγλοι
ἀφεύκτως καταστρέφονται καὶ τῶ ὄντι ἡ πόλις
ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου. Ἄλλαι δὲ πόλεις καὶ φρούρια
παρεδόθησαν ἀνευ μάχης. Εἰς ἄλλην περίστασιν
ἐρωτηθεῖσα ἂν πρέπη νὰ συγκροτήσωσι μάχην·
« Πρέπει ἀφεύκτως (εἶπε) νὰ πολεμήσωμεν, καὶ
νὰ εἴμεθα καλῶς ἐφωδιασμένοι διὰ τὴν καταδίωξιν
τῶν ἐχθρῶν ». Πραγματικῶς ἐνίκησαν, καὶ συν-
έλαβον ζῶντα τὸν ἀρχηγὸν τῆς ἐχθρικής στρατιᾶς.

Ἡ δὲ ὁδοιπορία εἰς τὴν Ῥεϊμσιν ἀπεφασίσθη
καὶ ἐξετελέσθη κατὰ τὴν παραγγελίαν αὐτῆς,
ἐναντίον τῶν κανόνων πάσης ἀνθρωπίνου φρονή-
σεως, καὶ ἐναντίον τῆς γνώμης ὅλων τῶν σημα-
τικωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς στρατιᾶς. Τὰ πάντα
καθ' ὁδὸν ἐγέναντο κατὰ διαταγὴν τῆς Ἰωάννας,
καὶ τὸ στράτευμα μετέβαινε ὡς εἰς πανήγυριν
ἀνευ τροφῶν καὶ ἀποσκευῶν. Μ' ὄλα ταῦτα οὐ-
δεμία Ἀγγλικὴ δύναμις ἐπαρουσιάσθη διὰ νὰ τοὺς
ἀντικρούσῃ κατὰ τὰ στενὰ, ἢ εἰς τὰς διαβάσεις
τῶν ποταμῶν, οὐδὲ νὰ ὑπερασπισθῆ τὰς καθ' ὁδὸν
πόλεις. Μόλις δὲ ἔδειχεν αὕτη ὅτι ἐμελλε νὰ
κάμῃ ἔφοδον, καὶ αἱ πόλεις παρεδίδοντο ἀμέσως
εἰς αὐτήν.

Ἐφθασαν τέλος εἰς τὴν Ρεΐμσην, ὅπου ἤλπιζον ὅτι ἡ Φρουρὰ ἤθελεν ἀντισταθῆ· ἀλλ' αὕτη ἀπεσύρθη ἀμέσως, οἱ δὲ κάτοικοι ἐδέχθησαν τὸν Κάρολον μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀγαλλίασιν, καὶ ἡ τελετὴ τῆς στέψεως ἐγένετο κατὰ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν· ἡ δὲ Ἰωάννα ἰσταμένη πλησίον τοῦ βασιλέως, λέγει πρὸς αὐτὸν μὲ φωνὴν τρέμουσαν καὶ διακοπτομένην ἀπὸ αἴσθημα χαρᾶς καὶ κατανύξεως· Ἡ θέλῃσις τοῦ Κυρίου, τοῦ νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν πόλιν ταύτην, καὶ νὰ λάβῃς τὸ στέμμα, ἐξεπληρώθη τέλος πάντων, καὶ εἶσαι ἤδη ὁ ἀληθὴς βασιλεὺς, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τὸ βασίλειον". Καὶ ὁ Κάρολος καὶ ὅλοι οἱ περὶ αὐτὸν ἐθαύμασαν βλέποντες ὅτι ἐπέτυχε μία ἐπιχείρησις, ἣτις ὅσον τολμηροτέρα ἐθεωρήθη παρ' ὄλων, τόσοσιν ἀσφαλέστερα ἐξετελέσθη ἀπὸ τὴν Ἰωάνναν, μὲ ὅλας τὰς περικυκλούσας αὐτὴν δυσκολίας· τὸ τοσοῦτον δὲ μέγα ἔργον ἐξετελέσθη ἀπὸ μίαν νέαν χωρικὴν εἰς ὀλιγώτερον τῶν πέντε μηνῶν διάστημα.

Μετὰ τὴν σέψιν ἡ Ἰωάννα ἐζήτησε τὴν ἀδειαν ν' ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὰ στρατιωτικὰ ἔργα, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰ ἴδια, λέγουσα πρὸς τὸν βασιλέα, ὅτι ἐξεπλήρωσε τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς, ἣτις ἦτο ἡ διάλυσις τῆς πολιορκίας τῆς Αὐρηλίας, καὶ ἡ εἰς Ρεΐμσιν στέψις τοῦ βασιλέως· ἀλλ' ὁ Κάρολος δὲν τὸ ἐδέχθη. Ἠναγκάσθη λοιπὸν ἡ Ἰωάννα νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν ὑπηρεσίαν της, ἀλλ' ὄχι χωρὶς τύψιν τοῦ συνειδότος· διότι δὲν ὑπήκουσεν εἰς τὴν μυστικὴν φωνήν, ἣτις τὴν προέτρπε ν' ἀποσυρθῆ.

Ἀλλ' ἡ Ἰωάννα, ὡς νὰ εἶχε τελειώσει πλέον τὸ

ἔργον τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς, δὲν διέμεινεν ἐπὶ πολὺ ἀκόμῃ εἰς τὸ στάδιον τοῦ πολέμου· διότι εἰς τινα ἔξοδον κατὰ τὴν πόλιν τῆς Κομπιέγνης, πολιορκουμένην ἀπὸ τοὺς Ἀγγλοὺς καὶ Βουρκιγνόνους, θέλουσα νὰ προφυλάξῃ τοὺς στρατιώτας της διὰ νὰ ἀποσυρθῶσιν ἀπὸ τὴν μάχην ἀκινδύως, περιεκυκλώθη ἀπὸ τοὺς Βαρκιγνόνους, καὶ αἰχμαλωτισθεῖσα παρεδόθη εἰς τὸν ἀρχηγόν των Ἰωάννην Λιγνυ-Λουξεμβούργιον. Οὗτος δὲ, καίτοι αἰχμάλωτον τοῦ πολέμου, τὴν ἐπώλησεν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς λαβὼν μίαν σημαντικωτάτην χρηματικὴν ποσότητα, ἀνωτέραν ἐκείνης τὴν ὑποίαν Ἐδουάρδος, ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, ἔδωκεν εἰς τὸν αἰχμαλωτίσαντα τὸν βασιλέα Ἰωάννην. Τοσοῦτον σημαντικὸν πρόσωπον ἐθεωρήθη ἡ Ἰωάννα παρ' αὐτῶν, ὥστε ἐώρτασαν λαμπρῶς τὴν σύλληψίν της, ψάλλοντες δοξολογίας δι' αὐτὴν εἰς τὸν Θεόν.

Μ' ὄλον ὅτι ἡ Ἰωάννα ἦτον αἰχμάλωτος τοῦ πολέμου, οἱ Ἀγγλοὶ ἠθέλησαν νὰ τὴν τιμωρήσωσι διὰ νὰ ἐκδικηθῶσιν ἀφ' ἐνὸς δι' ὅσα ἔπαθον παρ' αὐτῆς, καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ ἐμποδίσωσι τὴν πρόοδον τοῦ ζήλου καὶ τῆς τόλμης, τὴν ὁποίαν αὕτη ἐνέπνευσεν εἰς τὰ Γαλλικὰ στρατεύματα. Κατόρθωσαν λοιπὸν νὰ κατηγορήσωσι τὴν Ἰωάνναν ἐπὶ Μαγεία ἐνώπιον ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ δικαστηρίου, καὶ ἐπέτυχον νὰ θεωρηθῆ παρ' αὐτοῦ ἔνοχος, καὶ νὰ καταδικασθῆ νὰ καῆ ζῶσα.

Γενομένης τῆς πυρᾶς ἐτοίμης, ὀδηγουμένη εἰς αὐτὴν, ἐζήτησεν ἓνα σταυρὸν, καὶ ἀσπασθεῖσα

αὐτὸν εὐλαβῶς, ἀνέβη μὲ ἡσυχίαν καὶ σταθερότητα εἰς τὴν πυρᾶν ἀλλὰ τὸ μαρτύριον αὐτῆς ὑπῆρξε διεξοδικόν· διότι εἶχον κάμει τὴν πυρᾶν πολλὰ ὑψηλὴν διὰ τὴν βλέπεται πανταχόθεν, καὶ ἐβράδυνεν ὡς ἐκ τούτου τὰ διαδοθῆναι τὸ πῦρ διὰ τοῦτο ἐκαίετο κατ' ὀλίγον. Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τῆς μακρᾶς ἀγωνίας αὐτῆς ἐπρόφραζε πάντοτε τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ· ἦτο δὲ μόλις δεκαοκταετῆς τὴν ἡλικίαν, ὅταν ἐγένετο παρανάλωμα τοῦ πυρός.

 ΙΩΣΗΦ.

Α'.

Ἐφοῦ ᾤδηγησαν τὰ πρόβατα ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν δένδρων οἱ δέκα υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ, διὰ τὴν ἀποφύγωσι τὸν αὐξοῦντα καύσωνα θερμῆς τινὸς ἡμέρας, μετέβησαν καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τὴν βαθείαν καὶ δροσερὰν σκιὰν μιᾶς οὐρανομήκουσ δρυὸς, τῆς ὁποίας οἱ ἀρχαῖοι κλώνοι ὀριζοντεῖως διενθύνοντο, καὶ κλίνοντες σχεδὸν μέχρι τῆς γῆς, κατεσκίαζον μέγα μέρος τῶν περὶ τὸν κορμὸν αὐτῆς γαιῶν, τὰς ὁποίας ἐπεκάλυπτε ζωηρὰ χλόη. Ἐν ᾧ δὲ ἐξηπλώθησαν ἐπὶ τῶν χόρτων, καὶ ἤρχισαν τὰ συνδιαλέγωνται μεταξὺ τῶν, παρατηροῦσιν ἐξαίφνης ἐρχόμενον πρὸς αὐτοὺς τὸν μικρότερον αὐτῶν ἀδελφὸν Ἰωσήφ· “ Ἴδου (λέγει εἰς τῶν ἀδελφῶν) ἴδου ὁ βασιλεὺς, ὅστις μέλλει τὰ μᾶς ἐξουσιάζει, καὶ τὰ κατασταθῆ

κύριος ἡμῶν. Τοῦτο βεβαίως φρονεῖ ὅτι σημαῖνον τὰ ὄνειρα, τὰ ὁποῖα μᾶς ἔλεγεν ὅτι εἶδεν, ὅτι τὰ δεμάτια τοῦ σίτου, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς θέρσαντες ἐκάμαμεν, προσεκύνησαν τὸ ἔδικόν του, καὶ ὅτι ἔνδεκα ἀστέρες μετὰ τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης, ἐπροσκύνησαν αὐτόν. — Ὀλίγον φροντίζω διὰ τὰ ὄνειρα τοῦ Ἰωσήφ (λέγει ἕτερος τῶν ἀδελφῶν). “ Ὅτι μὲ λυπεῖ μέγας καὶ δὲν δύναμαι τὰ χωνεύσω εἶναι, ὅτι ὁ πατὴρ ἡμῶν, ἐν ᾧ ἡμεῖς ὅλοι εἴμεθα μεγαλύτεροι, ἐν ᾧ ἐργαζόμεθα πρὸ τούτου ἤδη καιροῦ εἰς τὰς οἰκιακὰς ἐργασίας βασανιζόμενοι εἰς τὸν καύσωνα τῆς ἡμέρας καὶ τὸν παγετὸν τῆς νυκτός, ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀποδίδει εἰς αὐτόν καὶ μόνον ὅλην τὴν πατρικὴν τρυφερότητα, καὶ κατὰ προτίμησιν ὅλων ἡμῶν τὸν ἐνέδυσσε καὶ ποικίλον χειτῶνα, διὰ τὸν ὁποῖον τοσοῦτον ἀλαζονεύεται. Τόσον ἀποστρέφομαι τὸν Ἰωσήφ, ὥστε μεγίστην ἐπιθυμίαν εἶχον ὅπως δὴποτε τὰ μὴν τὸν βλέπω. — Ἐὰν ἦσθε ὅλοι σύμφωνοι (λέγει ἕτερος τῶν ἀδελφῶν), ἴδου ἀρμοδία περίστασις τὰ τὸν φονεύσωμεν. — « τὰ τὸν φονεύσωμεν, τὰ τὸν φονεύσωμεν », ἠκούσθησαν συγχρόνως πολλαὶ φωναί, καὶ τινὲς ἐκ τῶν ἀδελφῶν ἐκινουῦντα ἤδη, ὅταν ὁ Ρουβὴν, ὁ μεγαλύτερος ἐξ αὐτῶν, ἀφοῦ ματαίως ἐπροσπάθησε τὰ μεταβάλλει τὴν γνώμην τῶν· « Δὲν εἶναι δίκαιον (εἶπε) τὰ χύσωμεν ἡμεῖς τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μας, ἀλλὰ διὰ τὰ ἀπαλλαχθῶμεν ἀπὸ αὐτοῦ, ἅς τὸν θύσωμεν εἰς ἐν τῶν ἐνταῦθα ξηροπηγαδίων, καὶ ἅς μὴ μὴ

λύνωμεν τὰς χεῖράς μας εἰς τὸ αἷμά τε». Λέγων δὲ ταῦτα ὁ Ῥουβὴν εἶχε σκοπὸν ἢ ἀποκρούσῃ εἰς τὴν στιγμήν ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον τοῦ θανάτου, ἀκολουθῶς δὲ νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ τὸν διασώσῃ. Ἄς κάμωμεν οὕτως, ἀνεφώνησαν ὅλοι οἱ ἀδελφοὶ ὑπακούσαντες τρόπον τινὰ εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ Ῥουβὴν ὡς μεγαλητέρου.

Εἰς τοιαύτην ἀκμὴν εἶχε προχωρήσει ἡ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν κατὰ τοῦ Ἰωσήφ συνωμοσία, ὅταν οὗτος πνευστιῶν καὶ περιβρέόμενος ἀπὸ ἰδρώτα ἐπλησίασεν εἰς αὐτοὺς καὶ τείνας τὴν χεῖρά του μὲ γλυκὴν μειδιάμα καὶ φαιδρότητα προσώπου, ἀπέδιδεν εἰς ἕνα ἕκαστον αὐτῶν τὸν ἀδελφικὸν ἀσπασμόν. Θέσας δὲ ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ποικίλον αὐτοῦ ἐπανοφόριον, ἐκάθισε διὰ νὰ ἀναλάβῃ ἀπὸ τὸν κόπον καὶ τὴν ἀγωνίαν, τὴν ὁποίαν τοῦ εἶχε προξενήσει αὐτὸ τὸ ταξείδιον. « Ὁ πατήρ μου (λέγει ὁ Ἰωσήφ, ἀφοῦ ἠσύχασαν ὀλίγον οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του, ὥστε νὰ δύναται ἐνκόλως νὰ ὁμιλήσῃ) ἀνησυχῶν δι' ὑμᾶς, μ' ἐπεμψε νὰ ἔλθω νὰ σᾶς ἰδῶ καὶ νὰ μάθω διὰ τὴν ὑγείαν σας. Ἄλλ' ὅταν ἐγὼ ἔφθασα εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἐγνώριζα ὅτι ἦτον τὸ ποιμνοστάσιόν μας (ἡ στάνη μας) ἔμεινα ἐκστατικὸς νὰ μὴν ἰδῶ κανὲν σημεῖον ἐκεῖ, δεικνύον τὴν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος διαμονὴν σας. Ἄλλ' ὁδοιπόρος τις διαβαίνων κατὰ τὴν ἐκεῖθεν μοῦ ἀνήγγειλεν, ὅτι μετέβητε ἐνταῦθα, καὶ μοῦ ἐπέδειξε τὸν τόπον. Ἐγὼ μὴ ἐλθὼν ἄλλοτε ἐνταῦθα, καὶ ἂν μόνος,

κατ' ἀρχὰς ἐφοβήθην ἢ ἀναδεχθῶ τὸ ταξείδιον τοῦτο. Ἄλλὰ συλλογισθεὶς ὅτι ἐπανελθὼν χωρὶς νὰ σᾶς ἰδῶ, καὶ νὰ φέρω εἰδήσεις περὶ ὑμῶν, ἔμελλον νὰ δυσαρεστήσω τὸν πατέρα μου, ἔχων δὲ ἐπιθυμίαν μεγίστην νὰ ἰδῶ καὶ ὑμᾶς, ἀνεδέχθην τὸν δύσκολον καὶ ἐπικίνδυνον ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν μου τοῦτον δρόμον, καὶ ἰδοὺ εὐτυχῶς κατώρθωσα νὰ φθάσω εἰς ὑμᾶς ἀκινδύνως». Οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἐδόθη εἰς τὴν τρυφερὰν καὶ εἰλικρινῆ ταύτην ἐξήγησιν τοῦ Ἰωσήφ. Σιωπῆ βαθεῖα ἐπεκράτει καθ' ὅλην αὐτὴν τὴν ὁμήγυριν, ὥστε ὁ Ἰωσήφ δὲν ἠδυνήθη νὰ κρύψῃ τὸν θαυμασμόν του καὶ τὴν ἀνησυχίαν του. — Συνέβη κανὲν δυστύχημα εἰς ὑμᾶς, ἀδελφοί μου (λέγει) καὶ διὰ τοῦτο εἴσθε τοσοῦτον σκυθρωποὶ καὶ κατηφεῖς; ἐξηγήσατέ μοι τοῦτο διὰ νὰ συμμεθέξω κ' ἐγὼ τῆς λύπης σας. — Ἐὰν ἐπὶ πολὺ ἀκόμη βραδύνωμεν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεώς μας (λέγει κρυφίως εἰς τῶν ἀδελφῶν πρὸς τὸν ἕτερον) φοβοῦμαι ὅτι ὁ γλυκὺς καὶ ἀφελὴς αὐτοῦ τρόπος θέλει μεταβάλλει κατ' ὀλίγον τὴν γνώμην μας: ἀνάγκη λοιπὸν νὰ διακόψωμεν πᾶσαν περαιτέρω συνομιλίαν, καὶ νὰ ἐκτελέσωμεν τὸ ταχύτερον τὰ ἀποφασισθέντα. Συνήνεσεν οὗτος, καὶ ἀπὸ αὐτίον εἰς αὐτίον διεβιβάσθη ἐν ἀκαρεῖ ἡ ἀπόφασις τῆς καταστροφῆς. — Ποία λύπη κυριεύει τὴν καρδίαν σας ἀδελφοί μου; (λέγει περιπαθῶς ὁ Ἰωσήφ) δὲν ἐξηγεῖσθε; διὰ τί μεκρατεῖτε εἰς ἀνησυχίαν καὶ ἀγωνίαν; — Μετ' ὀλίγον (λέγει εἰς τῶν ἀθαδεστέρων ἀ-

δελφῶν) μετ' ὀλίγου θέλομεν σὲ θέσει ἐπὶ τοῦ θρόνου, εἰς τὸν ὁποῖον ὠνειρεύθης νὰ καθήσῃ, διὰ νὰ ἔλθωμεν ἡμεῖς νὰ σὲ προσκυνήσωμεν. — Τί ἐννοεῖτε μὲ ταῦτο, ἀδελφέ μου; (λέγει ὁ Ἰωσήφ μὲ ἀνησυχίαν, ἣτις ἠῶσαν ὄλοεν περισσότερον, καθ' ὅσον ἔβλεπε τὰ μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν διαβιβαζόμενα βλέμματα, τὰς ἀμοιβαίας διὰ τῶν νοημάτων ἐξορμήσεις, καὶ τέλος τὸ αἰφύδιον σήκωμα ὄλων καὶ τὴν κατ' αὐτοῦ διεύθυνσιν). Τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰς τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἔδωκεν ὀπισθεν τὰς χεῖρας, ἕτερος τὸν ἔλαβεν ἐπὶ τῶν ὤμων του, καὶ ὅλοι ὁμοῦ συνοδεύοντες αὐτὸν μετέβησαν εἰς τὸ προσδιορισθὲν ξηροπήγαδον, καὶ τὸν κατεβίβασαν εἰς αὐτὸ χωρὶς νὰ καμφθῶσιν, οὔτε ἀπὸ τὴν τρυφερὰν αὐτοῦ ἡλικίαν, οὔτε ἀπὸ τὰς γοεράς του φωνάς, οὔτε ἀπὸ τὰ ζωηρὰ αὐτοῦ δάκρυα. Τοσοῦτον ἡ κακία καὶ ὁ φθόνος ἀποθηριώνει τὸν ἄνθρωπον, ὅταν δύναται νὰ πράξῃ τὸ κακὸν ἀκινδύνως, καὶ ὅταν θρησκευτικὸς τις χαλινὸς δὲν τὸν καταστέλλει, καὶ ἡ φωνὴ τῆς συνειδήσεως δὲν εἰσχωρεῖ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς καρδίας του.

Β'.

Οὔτε αἱ παρακλήσεις, οὔτε αἱ φωναὶ, οὔτε τὰ δάκρυα τοῦ Ἰωσήφ ἴσχυσαν νὰ κάμψωσι τὴν καρδίαν τῶν ἀδελφῶν του, ἀλλ' ἀφοῦ τὸν ἐναπέθεσαν εἰς τὸν βαθύτατον τοῦτον λάκκον, ἀπεμακρύνθησαν, διευθυνόμενοι πρὸς τὰ ποιμνία αὐτῶν, ἐκτὸς τοῦ Ῥουβὶν, ὅστις προτείνων ἀναγκαίαν τινὰ ὑπηρεσίαν ἔλαβεν ἰδιαίτερον

διεύθυνσιν. Ἄλλ' ἐν ᾧ σιωπηλοὶ καὶ ἀναλογιζόμενοι τὰ διατρέξαντα προώδευον, αἴσθημα συμπαθείας ὑπὲρ τοῦ Ἰωσήφ ἐγεννήθη εἰς τὴν καρδίαν τοῦ Ἰούδα, ἐνὸς τῶν ἀδελφῶν, ὅστις ἔσπευσε νὰ ἐκφράσῃ αὐτὴν ἢ εἰς τὸν πλησίον του διαμένοντα. Ἐπειδὴ δὲ παρετήρησε καὶ εἰς αὐτὸν μετριοθεῖσαν τὴν προτέραν κατὰ τοῦ Ἰωσήφ ἀντιπάθειαν, ἐνόμισεν ὅτι ἠδύνατο νὰ μαλαχθῶσιν ἡδὴ καὶ τῶν ἄλλων αἱ καρδίαι, ὥστε νὰ τὸν διασώσῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου. Πολλάκις ὁ ἄνθρωπος, εἰς τὸν ἐνεγλήρασε εἰς τὴν κακίαν, μετανοεῖ, ἅμα πράξῃ τὸ ἔγκλημα, καὶ θεραπεύει αὐτὸ, εἰς τὴν εἰσέτι ὑπάρχῃ θεραπείας καιρὸς. Ἀπὸ τὴν ἐλπίδα ταύτην κυριευόμενος καὶ οὗτος ἔστοχάσθη νὰ διεγείρῃ αἰσθήματα συμπαθείας πρὸς τοὺς ἀδελφούς του ὑπὲρ τοῦ Ἰωσήφ. — Ἐστν- τρίφθη ἡ καρδία μου (λέγει μὲ συγκίνησιν καὶ ἡδὴ δακρύνοντας ὀφθαλμοὺς) διὰ τὰς σπαρακτικὰς φωνάς, καὶ τὰ γοερὰ δάκρυα τοῦ ἐλεεινοῦ ἡμῶν ἀδελφοῦ Ἰωσήφ. Τί ἐκάμαμεν τάχα, εἰς τὸν δὲν τὸν ἐφορεύσαμεν ἀμέσως; τὸν ἐξεθέσαμεν εἰς ἄλλο χειρότερον εἶδος θανάτου, εἰς τὸν ὁποῖον θέλει ὑποκύψει, ἀφοῦ διὰ πολλὰς ἡμέρας βασανισθῆ ἀπὸ τὴν λύπην, ἀπὸ τὴν πείναν καὶ ἀπὸ τὴν ἀπελπισίαν. Καὶ ἔπειτα τί μᾶς ἔπαισεν αὐτὸς, εἰς τὸν πατὴρ ἡμῶν τὸν ἀγαπᾷ περισσότερον ἡμῶν; Ἐὰν ἦσθε σύμφωνοι ἄς τὸν διασώσωμεν. — Ὁχι, ὄχι (ἀπεκρίθησαν ὄντως τρεῖς τῶν ἀδελφῶν συγχρόνως) δὲν τὸ κάμνομεν τοῦτο· νὰ τὴν διασώσωμεν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν

πατέρι ἡμῶν νὰ μᾶς κατηγορήσῃ, καὶ νὰ ἐπισύ-
ρωμεν ἔτι πλείότερον καθ' ἡμῶν τὴν πατρικὴν
ὀργὴν καὶ ἀγανάκτησιν· καλῆτερον ἅς χαθῆ.--
Τοῦλάχιστον (λέγει ὁ Ἰούδας), εἰάν δὲν θέλωμεν
νὰ τὸν διασώσωμεν διὰ τὸν φόβον μὴ ἀναγ-
γείλῃ εἰς τὸν πατέρα μας τὰ γενόμενα, ἰδοὺ
μία συνοδία ἐμπόρων, ἣτις διαμένει ὑπὸ τὴν
σκιὰν ἐκεῖνων τῶν δένδρων, ἕως νὰ παρέλθῃ ὁ
καύσων καὶ νὰ ἐπαναλάβῃσι τὴν ὀδοιπορείαν
των, ἅς τὸν πωλήσωμεν εἰς αὐτούς· οὗτοι δὲ
θέλουν τὸν μεταφέρει εἰς Αἴγυπτον· καὶ οὕτως
ἀπαλλαττόμεθα ἀπὸ αὐτὸν χωρὶς νὰ μολυνθῶ-
μεν ἀπὸ τὸ αἷμά του.--^α Ἄς κάμωμεν καλῆτερον
τοῦτο, ἀπήντησαν τινὲς τῶν ἀδελφῶν, καὶ ἅς
μὴν ἔμβωμεν εἰς τὸ αἷμα τοῦ ἀδελφοῦ μας· καὶ
ἡ γνώμη αὕτη ἔκαμε καὶ τοὺς ἐπιμονεστέρους διὰ
τὸν θάνατον τοῦ Ἰωσήφ, νὰ παραδεχθῶσι τὸ
μέτρον τοῦτο. Ἀμέσως λοιπὸν προπορευομένου
τοῦ Ἰούδα ἐπῆγαν εἰς τὸ ξηροπήγαδον, ἀνεβί-
βασαν τὸν Ἰωσήφ, τὸν μετέφερον εἰς τὴν ἐμπο-
ρικὴν συνοδίαν, καὶ πωλήσαντες αὐτὸν διὰ εἴ-
κοσι χρυσᾶ νομίσματα, ἀνεχώρησαν εἰς τὰς
ἐργασίας των, ἀφοῦ ἐπαρτήρησαν ὅτι ἡ συνο-
δία τῶν ἐμπόρων εἶχεν ἤδη ἱκανῶς ἀπομακρυνθῆ
ἀπὸ αὐτούς.

Γ.

Ὁ Ρουβὴν, ἀφοῦ ἀπεμακρύνθη ἀπὸ τοὺς
ἀδελφούς του, καὶ διέμεινεν ἱκανὴν ὥραν μόνος,
ὅταν ἐσυμπέρανεν, ὅτι οἱ ἀδελφοί του ἐπανέλα-
βον τὰς ποιμαντικὰς των ἐργασίας, ἐνόμισε

κατάλληλον ὥραν διὰ νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸν λάκκον
νὰ εὐγάλῃ τὸν Ἰωσήφ ἀπὸ αὐτὸν καὶ νὰ τὸν
διασώσῃ ἀπὸ τὸν θάνατον. Μεταβαίνων λοιπὸν
εἰς τὸν τόπον μὲ πολλὴν προφύλαξιν, καὶ ἐπι-
σκοπῶν παιταχούθεν μὴ τὸν ἴδωσιν οἱ ἀδελφοί
του καὶ τὸν ἐμποδίσωσιν, ἔφθασεν εἰς τὸ στόμιον
τοῦ ξηροπηγαδίου. Ἄλλ' ὁποῖος ἐστάθη ὁ θαν-
μασμός του, ὅταν πλησιάζων δὲν ἤκουε τὰς ὀ-
ποίας ἤλπιζε νὰ ἐκφέρῃ ὁ Ἰωσήφ γοεράς φωνὰς
Πόσον ἐταράχθη ὅταν τεθεῖς ἐπὶ τοῦ στομίου δὲν
ἤσθάνθη κανέν σημεῖον ζωῆς, ἢ παρουσίας τοῦ
Ἰωσήφ! Ὅταν δὲ μὲ πολλὴν ἀγωνίαν ἐνταυτῷ
καὶ συγκίνησιν ἐφώνησε πολλάκις τὸ ὄνομα τοῦ
Ἰωσήφ, καὶ οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀπάντησιν, ἡ καρ-
διά του ἐσυγκινήθη τοσοῦτον, ὥστε τὰ δάκρυα
κρουνηδὸν κατέβαινον εἰς τὰς ὠχρὰς ἀπὸ τὴν
λύπην παρειάς αὐτοῦ. « Βεβαίως (εἶπε καθ' ἑ-
αυτὸν) οἱ ἀδελφοί μου εὐγαλαν τὸν Ἰωσήφ καὶ
τὸν ἐθανάτωσαν, ὑποπτεύσαντες ἴσως ὅτι ἐγὼ
ἠδυνάμην νὰ τὸν διασώσω ». Καὶ ἀμέσως πλήρης
ὀργῆς καὶ ἀγανάκτησεως διευθύνεται πρὸς τὸ
ποιμνοστάσιον. Τοὺς πρώτους δὲ ἐκ τῶν ἀδελ-
φῶν, τοὺς ὁποίους ἀπήντησεν, τοὺς ἐπιπλήττει
φωνάζων ἰσχυρῶς καὶ μὲ μανιώδη τρόπον τινὰ
ἀγανάκτησιν.-- Διὰ τί ἐψονεύσατε τὸν ἀδελφὸν
ἡμῶν; διὰ τί ἐπεφέρετε τοιαύτην λύπην εἰς τὸν
γῆραιόν πατέρα μας, ἣτις βεβαίως θέλει τὸν
φέρει ταχέως εἰς τὸν τάφον; Γενόμενοι δὲ ἀ-
δελφοκτόνοι, θέλετε βεβαίως γενῆ καὶ πατρο-
κτόνοι. Τί νὰ εἶπω ἐγὼ εἰς τὸν πατέρα μας, ὅταν

μ' ἐρωτήσῃ, ὡς μεγαλύτερον, περὶ τοῦ Ἰωσήφ·
 -- Ἠσύχασαι, (ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὸν ὁ Ἰού-
 δας) ὁ Ἰωσήφ δὲν ἐθανατώθη. Μὴ δυνάμενος νὰ
 πείσω ἄλλως τοὺς ἀδελφούς μας, νὰ τὸν ἀπαλ-
 λάξωμεν ἀπὸ τὸν θάνατον, ἐπρότεινα νὰ τὸν
 πωλήσωμεν εἰς τινὰς διαβαίνοντας ἐντεῦθεν ἐμ-
 πόρους, τὸ ὅποιον καὶ ἐνεργήσαμεν ἀμέσως.
 Ἐστοχάσθη δὲ ὅτι ἦτον ἐλαφροτέρα ποιὴν ἢ
 δουλεία ἀπὸ τὸν θάνατον. Ἄλλα τί θέλομεν
 εἶπει εἰς τὸν πατέρα μας, ἐπανελάθει ὁ Ρουβὴν·
 -- Ἴδου τὸ ποικίλον τοῦ Ἰωσήφ ἔνδυμα, (ἀπέ-
 κρίθη ἄλλως ἐκ τῶν ἀδελφῶν) σφάζομεν ἐν ἐρί-
 φιον, καὶ τὸ αἱματούμεν, καὶ φέροντες αὐτὸ εἰς
 τὸν πατέρα μας, τοῦ λέγομεν ὅτι οὕτως αἱματω-
 μένον τὸ εὔρομεν καθ' ὁδόν· αὐτὸς δὲ νομίσας
 ὅτι ὁ Ἰωσήφ κατεστράφη ἀπὸ τὰ θηρία, δὲν
 θέλει λάβει οὐδεμίαν καθ' ἡμῶν ὑπόνοιαν. Οὕτω
 τὸ ἔγκλημα ἐμπνέει εἰς τὸν ἔνοχον καὶ τὰ μέσα
 τῆς ἀποκρύψεως αὐτοῦ.

Δ.

Γυνὴ ὠραία καὶ πολυτελῶς ἐνδεδυμένη ἔκειτο
 ἀμελῶς πῶς ἐξαπλωμένη ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς, ἔμ-
 προσθεν δὲ αὐτῆς ἴστατο ὄρθιος νέος εὐειδῆς, με-
 σαίου μὲν, ἀλλὰ πολὺ συμμέτρου ἀναστήματος,
 καὶ κανονικῆς ὠραιότητος· ὡς ἐκ τῶν ἐνδυμάτων
 δὲ καὶ τῆς στάσεως αὐτοῦ ἐφαίνετο ὅτι ἦτο τά-
 ξεως ὑποδεεστέρας, εἶχε δὲ προσηλωμένα σταθε-
 ρῶς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ ὄμματα, καὶ περιέμενον
 ἀνυπομόνως τὰς διαταγὰς τῆς κυρίας του. Ὁ νέος
 αὐτός ἦτον ὁ Ἰωσήφ, ἰστάμενος ἐνώπιον τῆς γυ-

ναϊκὸς τοῦ κυρίου του Πεντεφρῆ, ἀρχιμαγείρου τοῦ
 βασιλέως τῆς Αἰγύπτου Φαραώ. Ἐπερίμενε δὲ
 ἀνυπομόνως νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς τῆς, διὰ τὰς
 ὁποίας ἔμελλε νὰ κάμῃ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν
 οἰκιακὰς ἐργασίας· καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἐγείρῃ ἀπὸ
 τῆς γῆς τοὺς ὀφθαλμούς του, διὰ νὰ μὴν ἀντι-
 κρούσωσι μ' ἐκείνους τῆς κυρίας του. Αὕτη δὲ
 ὠφελουμένη ἀπὸ τὴν ἀτολμίαν καὶ συστολήν αὐ-
 τοῦ, περιέφερε περιέργως ἐπ' αὐτοῦ διαπεραστικά
 βλέμματα. Ἐφαίνετο βυθισμένη εἰς πολλοὺς συλ-
 λογισμούς, καὶ κυριευομένη ἀπὸ δεινὴν ἀνησυχίαν,
 τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν ὑπενόει ἤδη καὶ ὁ Ἰωσήφ,
 καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἔτι μᾶλλον καθίστατο αὐτὸς
 ἀτολμώτερος, ταραττομένης τῆς καρδίας του
 ἀπὸ συνεχεῖς καὶ βιαίους παλμούς. Πολλὴν ὥραν
 ἔμεναν ἀμφοτέροι εἰς τὴν σιωπὴν ταύτην, ἀλλ' ἡ
 σιωπὴ αὕτη ἦτο πάσης ὀμιλίας ἐκφραστικωτέρα·
 καὶ ὁ Ἰωσήφ ἀγωνιῶν πλέον περὶ ἑαυτοῦ, ἦτο ἤδη
 σχεδὸν ἀποφασισμένος ν' ἀπομακρυνθῆ τῆς κυρίας
 του, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ τὰς ὁποίας περιέμενε δια-
 ταγὰς, ὅταν αὕτη ὑπονήσασα τὸν σκοπὸν του,
 ἐγείρεται ἀπὸ τὴν κλίνην, καὶ ἀπλόγουσα τὰς χεῖ-
 ρας πρὸς αὐτὸν διὰ νὰ τὸν λάβῃ εἰς τὰς ἀγκάλας
 τῆς, ἀρπάζει τὸ ἔνδυμά του διότι ὁ Ἰωσήφ στρα-
 φεῖς μὲ πολλὴν ταχύτητα ἐξέφυγε τὰς χεῖρας
 αὐτῆς· ἀλλὰ τὸ ἔνδυμά του τασοῦτον στερεῶς ἐ-
 κρατεῖτο παρὰ τῆς κυρίας του, ὥστε ἀδυνατῶν
 νὰ τὸ ἀποσπάσῃ ἀπὸ αὐτὴν ἐπροτίμησε νὰ τὸ
 ἐγκαταλείπῃ εἰς τὰς χεῖράς τῆς καὶ νὰ ἐξέλθῃ τοῦ
 θαλάμου μὲ πολλὴν ταχύτητα, ἀκούσας μόνον

τοὺς ἀκολουθοῦσας λόγους τῆς κυρίας του, ἐκφρα-
σθέντας μὲ μαλιώδη ἀγανάκτησιν. « Δὲν μᾶς
μένει ἄλλο, ἢ νὰ χαθῶμεν, ἐὰν δὲν λάβωμεν
πλήρη ἱκανοποίησιν διὰ τὴν βάρβαρον ταύτην πε-
ριφροῦνησιν ». Ὁ Ἰωσήφ, καὶ διὰ τοὺς λόγους
ταύτους τῆς κυρίας του, καὶ διὰ τὴν ἀπειθειάν του,
ἐσυμπέρανεν εἰς ποῖον κίνδυνον ἐξετέθη, ἀλλὰ τὸ
αἶσθημα τῆς τιμῆς τοῦ κυρίου του, τὸν ὁποῖον ἐ-
θεώρει ὡς ἄλλον πατέρα, καὶ ὡς τὸν μεγαλήτερον
εὐεργέτην ἐπὶ τῆς γῆς, ἦτον τοσοῦτον βαθέως ἐν-
τυπωμένον εἰς τὴν καρδίαν του, ὥστε ὅποιαδήποτε
καὶ ἂν ἔμελλον νὰ ἦναι τὰ ἀπτελέσματα τῆς
ἀπειθείας του, ἦτον ἀποφασισμένος νὰ τὰ παρα-
δεχθῆ εὐχαρίστως, ἕως καὶ αὐτὸν τὴν θάνατον.
« Ἀπὸ ἀπλοῦς δούλος ὄνητος, κατέστη ἐπιστάτης
ἐπὶ ὄλων τῶν υποθέσεων τοῦ κυρίου μου (εἶπε καθ'
ἑαυτὸν ὁ Ἰωσήφ), ἀπολαύω τὴν μεγαλητέραν
ἐμπιστοσύνην παρ' αὐτῶν, χαίρω ὅλην τὴν εὐνοίαν,
τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιθαλψίν, τῶν ὁποίων πολ-
λάκις δὲν ἐκτιμῶ τὸν ἑαυτὸν μου ἄξιον ὕστερον
ἀπ' ὅλα ταῦτα ἠδυνάμην νὰ παραδεχθῶ τὴν πρό-
τασιν τῆς κυρίας μου πρὸς ὄνειδος τοιοῦτου εὐερ-
γέτου;— Ἀλλ' ἡ ἀγανάκτησις τῆς κυρίας μου
δέλει ἐπιφέρει βεβαίως τὸν ὄλεθρόν μου, τὸ γνω-
ρίζω. Βλέπω ὅτι ἡ θέσις μου εἶναι δεινοτάτη καὶ
τὸ νὰ ὑπερασπίσω ἑμαυτὸν κατακρίνων τὴν κυρίαν
μου ἐνώπιον τοῦ κυρίου μου, εἶναι δυσάρεστον, καὶ
ἐὰν δὲν ὑπερασπίσω ἑμαυτὸν δέλω καταδικασθῆ
ἀναπολόγητος, καὶ δέλω θεωρηθῆ καὶ ὡς ἔνοχος·
μ' ὅλα ταῦτα ἀναθέτω τὰς ἐλπίδας μου εἰς τὴν

θεῖαν ἀντίληψιν, καὶ ὁποῖον καὶ ἂν ἦναι τὸ ἀπο-
θησόμενον, δέλω τὸ ὑποφέρει ἀγογγύστως.

Ε'.
Ὑστερον ἀπὸ πολυάσχολον καὶ διεξοδικὴν ὑπη-
ρεσίαν πλησίον τοῦ βασιλέως, ἐπανερχόμενος ὁ
Πεντεφρῆς εἰς τὴν οἰκίαν του, ἔμεινεν ἐκστατικὸς
νὰ μὴν ἴδῃ τὴν ἀγαπητὴν αὐτοῦ σύζυγον νὰ ἐξέλ-
θῃ, ὡς συνήθως, εἰς προὔπαντησιν αὐτοῦ. Μὲ πολ-
λὴν σπουδὴν ἐζωτᾶ τὸν πρῶτον ἐκ τῶν παραστα-
θέντων ἐνώπιόν του ὑπηρετῶν, ποῦ εὐρίσκεται ἡ
κυρία του. Τοσοῦτον πολὺ προσηλωμένος ἦτον εἰς
αὐτήν, καὶ τοσοῦτον τρυφερὰ ἦτον ἢ πρὸς αὐτήν
ἀγάπη του, ὥστε ἅμα παρὰ τῶν ὑπηρετῶν ἔμαθεν
ὅτι ἦτον εἰς κακὴν διάθεσιν, διευθύνθη ἀμέσως μὲ
παλλὴν σπουδὴν εἰς τὸν κοιτῶνά της, καὶ εὗρον
αὐτήν ἐξαπλωμένην ἐπὶ τῆς κλίνης, ἐκάθησεν
ἔμπροσθεν αὐτῆς, ἔλαβε τὴν χεῖρά της μὲ τὰς δίω
ἐδικὰς του καὶ σφίγγων αὐτήν περιπαθῶς, τῆς
ἐζήτηε ἀνυπομόνως νὰ τοῦ εἴπῃ τὴν αἰτίαν τῆς
δυσδιαθεσίας της, ἀλλ' ἡ γυνὴ ἐσιώπα κατηφῆς
καὶ βυθισμένη εἰς μεγίστην δυσθυμίαν καὶ λύπην.
Βιαζομένη δὲ μετὰ μεγίστης σπουδῆς ἀπὸ τὸν
σύζυγόν της διὰ νὰ ἐξηγηθῆ τὸ ταχύτερον, ἤρχισε
νὰ ἐκφέρῃ πικροὺς στεναγμοὺς ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ
στήθους της, καὶ τὰ ὄμματά της ἐπνίγησαν εἰς
τὰ δάκρυα. Μὲ φωνὴν λοιπὸν διακοπτομένην ἀπὸ
ὄλοφουρμούς μὲ πάλλουσαν καρδίαν, καὶ μὲ ὀφθαλ-
μοὺς πλήρεις δακρύων, ἐξέθεσεν, ὅτι ὁ ὑπῆρέτης
αὐτῶν Ἰωσήφ ἔλαβε τὴν αὐθάδειαν νὰ προτείνῃ
εἰς αὐτήν ἀθεμίτους σχέσεις· καὶ ἐπειδὴ αὕτη τὰς

ἀπέκρουσεν, ὠφελούμενος αὐτὸς ἀπὸ τῆν περίστα-
σιν, καθ' ἣν ἦτο μόνη, ἐτόλμησε νὰ τὴν προσβάλλῃ
διὰ τῆς βίας, καὶ αὐτὴ ὑπερασπιζομένη ἑαυτὴν
τὸν ἐπίασεν ἀπὸ τὸν χιτῶνα, καὶ ἐφώνησε τοὺς
ὑπηρέτας διὰ νὰ τὸν συλλάβωσι· τότε φοβηθεὶς
ὁ Ἰωσήφ ἔφυγεν ἐγκαταλιπὼν τὸν χιτῶνα, τὸν
ὁποῖον ἐπέδειξεν εἰς αὐτὸν, κείμενον πλησίον εἰς
τὴν κλίνην.

Καθ' ὅσον ἡ διήγησις τῆς γυναικὸς ἐπροόδευε,
κατὰ τοσοῦτον τὸ αἷμα τοῦ Πεντεφρῆ συνεκεν-
τροῦτο εἰς τὸ πρόσωπόν του, οἱ ὀφθαλμοὶ του
ἐγένευσαν φλόγας, ὅλον του τὸ σῶμα ἔτρεμεν ἀπὸ
τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν, καὶ ἤρχισεν ἤδη
νὰ σηκόνεται μηχανικῶς ἀπὸ τὴν ἔδραν του, ὅταν
ἡ γυνὴ ὑπονοήσασα ὅτι ἐμελέτα διὰ τὸν Ἰωσήφ
πολὺ δεινότεραν τιμωρίαν, παρ' ὁποῖαν αὐτὴ ἠθε-
λεν. « Ἀκριβέ μου σύζυγε (λέγει), μ' ὅλον ὅτι οὐδε-
μία τιμωρία εἰς τὸν κόσμον εἶναι ἰκανὴ νὰ μὲ
ικανοποιήσῃ διὰ τὴν προσβολὴν τῆς τιμῆς, τοῦ
ἱερωτέρου προνομίου, τὸ ὁποῖον γυναῖκες, ὡς ἐγὼ,
ἔχομεν, εἶναι ἀνάγκη μ' ὅλον τοῦτο νὰ ἐνεργήσω-
μεν μὲ φρόνησιν ἐνταυτῷ καὶ μετριοπάθειαν· ὅχι
διότι ὁ ἄτιμος ἐκείνος νέος δὲν εἶναι μυρίων θα-
νάτων ἄξιος, ἀλλὰ διότι δὲν πρέπει νὰ γένη λόγος
εἰς τὸν κόσμον περὶ τῆς ἐπιχειρηθείσης κατ' ἐμοῦ
προσβολῆς. -- Τί λέγεις; (φωνάζει μανιωδῶς ὁ
Πεντεφρῆς) ἐγὼ νὰ μὴν διατάξω ἀμέσως νὰ κά-
μωσι κομμάτια ἕνα τοσοῦτον ἀχάριστον καὶ ἀ-
χρεῖον ἀνθρώπου, ὅστις, ἐν ᾧ ἐγὼ τὸν κατέστησα
εἰς ὄλην μου τὴν περιουσίαν καὶ εἰς ὅλας μου τὰς

ὑποθέσεις δεύτερον ἀπὸ τῶν ἑαυτὸν μου, ἐν ᾧ ἔδειξα
πατρικὴν ἀγάπην εἰς αὐτὸν, ἐτόλμησε νὰ συλ-
λάβῃ τὸν σκοπὸν νὰ προσβάλλῃ ὡς καὶ αὐτὴν τὴν
τιμὴν τοῦ κυρίου του; -- Συναισθάνομαι πάσον
δίκαιον ἔχεις (εἶπεν ἡ γυνὴ) ν' ἀγανακτῆς οὕτως
κατ' αὐτοῦ καὶ ἐγὼ ἠθέλα μάλιστα ἐπιμείνει
διὰ μίαν παραδειγματικὴν τιμωρίαν, ἀλλὰ πρέπει
νὰ μετριάσωμεν πρὸς τὸ παρὸν τὴν ἀγανάκτησιν
ἡμῶν, διὰ ν' ἀποφύγωμεν τὸ νὰ δώσωμεν αἰτίαν
λόγων εἰς τὸν κόσμον. Εἶναι λοιπὸν καλὸν νὰ
πέμψῃς αὐτὸν ἀμέσως εἰς τὴν φυλακὴν, χωρὶς
νὰ γένη γνωστὴ ἡ αἰτία εἰς τὸ κοινόν, καὶ ἀκα-
λούθως, ἐὰν θέλωμεν, ἐκδικούμεθα καὶ περισσό-
τερον· διότι πάντοτε τοῦτο θέλει εἶναι εἰς τὰς χεῖ-
ράς μας. Καθησυχάσας ὁ Πεντεφρῆς τὸν θυμὸν
του ἀπὸ τοὺς λόγους τούτους τῆς γυναικὸς, καὶ
θαυμάσας καθ' ἑαυτὸν διὰ τὴν φρόνησιν καὶ με-
τριοπάθειαν αὐτῆς, ἔγραψεν ἀμέσως ἐπιστολὴν
πρὸς τὸν ἀρχιδεσμοφύλακα, καὶ καλέσας ἕνα ἐκ
τῶν πιστοτέρων αὐτοῦ ὑπηρετῶν, τὸν διέταξε νὰ
λάβῃ καὶ τὸν Ἰωσήφ, καὶ νὰ μεταδώσιν ἀμφό-
τεροι τὴν αὐτὴν στιγμὴν εἰς τὸ δεσμοτῆριον, διὰ
νὰ δώσωσι τὴν ἐπιστολὴν. Ὁ ὑπηρέτης μετ' ὀλί-
γον ἐπέστρεψε μόνος, γνωστοποιήσας εἰς τὸν Πεν-
τεφρῆν, ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἐτέθη εἰς τὸ σκοτεινότερον
τῆς εἰρκτῆς δωμάτιον. Ἀμφότεροι δὲ οἱ σύζυγοι,
θεωρήσαντες ἑαυτοὺς ικανοποιημένους ἀρεκτά,
ἠσυχάσαν, καὶ ἐδείπνησαν εὐαρέστως εἰς τὴν πα-
ρατεθεῖσαν τράπεζαν, εὐχαριστημένοι ἀμφότεροι
διὰ τὴν ὁποῖαν ἔλαβε διέξοδον ἡ δυσάρεστος αὕτη

ὑπόθεσις. Τοιαύτη δυστυχῶς εἶναι ἡ φύσις τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. Ἡ ἀθωότης ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γίνεται θύμα τῆς κακίας, τῆς ὑποκρισίας καὶ τῆς δολιότητος. (ἀκολουθεῖ)

ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ.

Ὅταν ὁ Ἴφικράτης, στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ἐπεδείκνυεν εἰς τινὰς τῶν φίλων του σημεῖα πληγῶν, τὰ ὅποια κατὰ διαφόρους μάχας ἔλαβεν εἰς τὸ σῶμα καὶ τὴν ἀσπίδα του, παρῶν ὁ Τιμόθεος, ἄλλος στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων ἄ'Εγὼ (εἶπεν) ἐντράπην ἢ διότι ἔπεσε ποτὲ βέλος πλησίον μου ἢ ποσοῦτον ἐνόμιζεν ἀνοίκειον εἰς τὸν ἀρχηγὸν στρατιωτικῆς δυνάμεως τὸ νὰ εἰσέρχεται εἰς τὰς μάχας, καὶ νὰ πράττη ἔργα σωματικῆς ἰσχύος καὶ ἐπικινδύνου τόλμης! Ἄλλ' ἂν τὸ νὰ ἐκτεθῇ ὁ στρατηγὸς εἰς κίνδυνον πράττων ἔργα ἀτομικῆς ἀνδρίας καὶ τόλμης, εἶναι ἀνοίκειον στρατιωτικοῦ ἀνδρός· διότι ὁ κίνδυνος αὐτοῦ εἶναι κίνδυνος ὅλης τῆς στρατιᾶς, καὶ ὁμοῦ μὲ αὐτὴν ἐνδέχεται νὰ καταστραφῇ καὶ ὁλόκληρον ἔθνος, ὑπάρχουν ὁμοως καὶ περιστάσεις, καθ' ἃς ὁ στρατηγὸς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐμπνεύσῃ τόλμην καὶ ἀνδρίαν εἰς τὴν στρατιάν αὐτοῦ, ἐὰν πρῶτος αὐτὸς δὲν καταφρονήσῃ τὸν κίνδυνον, καὶ δὲν ἐνθαλρύνῃ τὸν στρατιώτην διὰ τοῦ ἰδίου αὐτοῦ παραδείγματος. Οὔτε ὁ Ἀλέξανδρος, οὔτε ὁ Καῖσαρ, οὔτε ὁ Ναπολέων, οὔτε τῶσαι

ἄλλοι ἐνδοξοὶ στρατηγοὶ, ἠδύνατο νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν τῆς στρατηγικῆς δόξης, ἐὰν μόνον ἤθελον διευθύνει μακρόθεν τὰ στρατιωτικὰ κινήματα, καὶ καθήμενοι εἰς τὴν σκηνὴν, ἤθελον πέμπει τὰς ὁδηγίας καὶ τὰς διαταγὰς εἰς τὰ μαχόμενα στρατεύματα. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ στρατηγὸς, ὅστις εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς τρόπον τινὰ τοῦ σώματος τῆς στρατιᾶς, δὲν πρέπει νὰ ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον διὰ μικρὰς καὶ ἐπουσιώδεις στρατιωτικὰς πράξεις, ὡς ὁ Μάρκελος, ὅστις ἐπήγγεν αὐτοπροσώπως ὁ ἴδιος νὰ παρατηρήσῃ μίαν θέσιν, ἂν δὲν κατέχεται ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς, οὐδὲ νὰ παρασύρεται ἀπὸ θυμὸν καὶ ἐκδίκησιν προσωπικὴν, ὡς ὁ Πελοπίδας, ὅστις εἰσέβαλεν εἰς τὴν ἐχθρικήν στρατιάν διὰ νὰ φονεύσῃ μὲ τὰς ἰδίας του χεῖρας τὸν τύραννον τῶν Φεβρών. Ἄλλ' ἦτο δύνατον ὁ μέγας Ἀλέξανδρος μὲ τριάκοντα πέντε χιλιάδας Ἑλληνας, ἀντιπαραταχθεὶς εἰς τὸν Δαρρεῖον ὁδηγοῦντα εἰς τὴν μάχην ἑπτακοσίας περίπου χιλιάδας στρατοῦ, νὰ μὴν ἀναπληρώσῃ διὰ τῆς ἰδίας ἀνδρίας καὶ τόλμης τὴν ὀλιγότητα τοῦ στρατεύματός του; Ἐπρεπεν ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ, ὅταν ἡ στρατιὰ αὐτοῦ νικηθεῖσα κατὰ κράτος ἔφευγεν, νὰ μὴν διασχίσῃ τοὺς πρὸ αὐτοῦ κλονιζομένους στρατιώτας, καὶ νὰ μὴν εἰσβάλῃ ὁ ἴδιος εἰς τοὺς ἐχθροὺς πρῶτος, ἐν ᾧ ἦτο κίνδυνος τελείας καταστροφῆς (α); Ἐξάγομεν λοιπὸν ἐκ τούτων τὸ

(α) Εἰ δὲ μὴ Καῖσαρ ἀρπάσας τὸν θυρεὸν καὶ διασχῶν τοὺς πρὸ αὐτοῦ μαχομένους ἐνέβαλε τοῖς βαρβάροις, καὶ

συμπέρασμα, ὅτι οὔτε πάντοτε καὶ διὰ πᾶσαν αἰτίαν πρέπει νὰ ἐκτίθεται εἰς κίνδυνον ὁ στρατηγός, οὔτε πάλιν ποτὲ νὰ μὴν ἐκτίθεται· διότι ὡς διὰ τοῦ ἐνδὸς τρόπου ἀποτυγχάνει καταστρεφόμενος, οὕτω καὶ διὰ τοῦ ἐτέρου δὲν κατορθώνει, μὴ δυνάμενος νὰ ἐμπνεύσῃ τόλμην καὶ ἀνδρίαν εἰς τοὺς στρατιώτας εἰς οὐσιώδεις καὶ κρίσιμους τινὰς περιστάσεις.

Δύο τοιαῦτα ἀντίθετα παραδείγματα παρουσιάζει καὶ ἡ ἱστορία τῆς ἐπαναστάσεως ἡμῶν. Ὅσον ὁ Καραϊσκάκης ἦτο ριψοκίνδυνος, προσπαθῶν νὰ διεγείρῃ τόλμην καὶ ἀνδρίαν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα, ναρκαωθέντα ἀπὸ τὰς συνεχεῖς καὶ τολμηρὰς προόδους τοῦ Κιουταχῆ, τόσο ὁ Κολοκοτρώνης ἀπέφευγε τοῦ νὰ ἐκτεθῆ εἰς ἐπικινδύνους μάχας, μὴ ὅλον ὅτι ἡ στρατηγικὴ σύνεσις καὶ ἡ τόλμη τοῦ Ἰμπραήμη τοσαύτην εἶχεν ἐμπνεύσει δειλίαν εἰς τοὺς Πελοποννησίους, ὥστε ὄχι μόνον ν' ἀντιπαρταχθῶσιν εἰς τὰς δυνάμεις αὐτοῦ δὲν ἐτόλμων, ἀλλ' ἤρχισαν ἤδη καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτόν. Τοιαῦται περιστάσεις εἶναι κρίσιμοι, καὶ νομίζομεν ὅτι μόνον Φάβιοι δὲν ἠθέλον καταστρέφει τὸν Ἀντίον, εἰάν δὲν ἠθέλον ἐπέλθῃ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀποφασιστικώτεροι στρατηγοί.

Μὲ τὴν παρατήρησιν ταύτην ἐνομίσαμεν ἀναγ-

ἀπὸ τῶν ἄκρων τὸ δέκατον, κινδουνοῦντος αὐτοῦ, κατέδραμε, καὶ διέκοψε τὰς τάξεις τῶν πολεμίων, οὐδεὶς ἂν ἐδόκει περιγενέσθαι.

καῖον νὰ προσιμιάσωμεν τὴν βιογραφίαν τοῦ Κολοκοτρώνου, ἐνδὸς τῶν ἐνδοξωτέρων τῆς ἐπαναστάσεώς μας ἀρχηγῶν, καὶ τοῦ μόνου ἐκ τῶν Πελοποννησίων, ὅστις ἀπέκτησε γενικωτέραν ἐπὶ τῆς Πελοποννήσου ἐπιρροήν, καὶ ἐθνικώτερον ὄνομα, παραπονούμενοι εἰς τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἣτις ὁμοῦ μὲ τὴν στρατηγικὴν αὐτοῦ σύνεσιν δὲν ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν καὶ πλειοτέραν δόσιν τόλμης ἐπὶ τοῦ κινδύνου· διότι ἴσως τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐπαναστάσεώς μας δὲν ἠθέλαμεν τὴν χρεωστεῖ κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν συνδρομὴν τῶν τριῶν μεγάλων Δυνάμεων.

Ὁ Κολοκοτρώνης κατήγετο ἀπὸ γονεῖς ζῶντας ἐπὶ τῶν ὄπλων, οὗς ἀνόμαζον Καπιταναίως. Ἐγεννήθη εἰς τὰ 1770 εἰς Μεσσηνίαν. Καταστραφέντος τοῦ πατρὸς αὐτοῦ εἰς Καστάνιτζαν ἀπὸ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ Ὀθωμανοῦ Ναυάρχου, ὁ Κολοκοτρώνης παιδίον ἔτι ὄν κατέφυγεν εἰς Μάννην, ἀκολουθῶν ἀποκατασταθεὶς εἰς Λευτάρι ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς τῶν πρὸς Φύλαξιν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀρματωλῶν. Μετὰ ταῦτα ἐκατοίκησεν εἰς ἓν χωρίον τῆς Καρυταίνης, τὴν Στεμνίτζαν, καὶ ἐγεινε ἀρχηγός τῶν ἀρματωλῶν εἰς Καρυταίαν· καταδιωχθεὶς ὁμοῦ παρὰ τῆς Ὀθωμανικῆς ἐξουσίας καὶ κινδυνεύσας, ἀνεχώρησεν εἰς Ζιάκυνθον.

Μετ' ὀλίγον ἐξελθὼν εἰς Πελοπόννησον περιήρχετο ὡς κλέπτης εἰς τὰς ἐπαρχίας, ἃ κατέτρεχεν ἴσους τὸν ἔβλαψαν διὰ τὰ τοὺς ἐκδικηθῆ. Ἀλλ' ἡ Ὀθωμανικὴ ἐξουσία ἀποφασίσασα νὰ ἐξολοθρεύσῃ ἑλατελιῶς τὸ σύστημα τῶν κλεπτῶν ἀπὸ τὴν Πε-

λοπόννησον, ἔλαβε ταιαῦτα μέτρα, ὥστε ὅλοι οἱ ἀποτελοῦντες τὸ σῶμα τοῦ Κολοκοτρώνου εἰς ἐλιγώτερον ἑνὸς μηνὸς διάστημα διελύθησαν, ἢ κατεστράφησαν· μόλις δὲ ὁ Κολοκοτρώνης μόνος ὑστερον ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους διεσώθη εἰς Κύθηρα.

Διαμένων εἰς Ζάκυνθον προσεκλήθη ἀπὸ τὸν Ἀλῆ Φαρμάκην, καὶ ἔλαβε μέρος εἰς τὴν κατὰ τῆς Τουρκικῆς ἐξουσίας ἀντίστασιν αὐτοῦ. Ὅταν δὲ οὗτος ὑστερον ἀπὸ ἰσχυρὰν πολιορκίαν, ἠναγκάσθη νὰ παραδοθῆ διὰ συνθηκῶν, ὁ Κολοκοτρώνης διεσώθη καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν κίνδυνον διὰ τὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποίαν προσεφέρθη εἰς αὐτὸν ὁ Ἀλῆ Φαρμάκης. Ἀκολουθῶς εἰσῆλθεν εἰς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τοῖς Ἀγγλοῖς, καὶ διέμεινεν εἰς αὐτὴν μέχρι τῆς διαλύσεως τῶν Ἑλληνικῶν στρατευμάτων. Μετὰ ταῦτα ἔμεινεν ἀργὸς εἰς Ζάκυνθον, ἕως οὗ ἐξεργάγη ἡ Ἑλληνικὴ ἐπανάστασις, καὶ ἡ φωνὴ τῆς πατρίδος κινδυνευούσης εἴλκυσε καὶ αὐτὸν εἰς τὴν Πελοπόννησον.

Μεμνημένος τὰ μυστήρια τῆς ἐταιρείας, καὶ γνωρίζων ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλε νὰ κινηθῆ ἡ ἐπανάστασις, μετέβη κατὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1821 εἰς Μάνην, καὶ διέμεινεν ἐκεῖ συνεννοούμενος μετὰ τῶν λοιπῶν κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἀποστόλων τῆς ἐταιρείας, ἕως οὗ φθάσει ἡ ὠρισμένη διὰ τὸ κίνημα ἐποχή.

Ὑψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἐπαναστάσεως εἰς Καλάμας, καὶ μὲ ἓν σῶμα ὀπλοφόρων, τὸ ὁποῖον ἐπρομήθευσαν εἰς αὐτὸν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν Μανιατῶν, περιήρχετο τὰ χωρία διεγείρων τὸν λαὸν εἰς

ἐπανάστασιν, καὶ ἐνθαρρύνων αὐτοὺς εἰς τὸν μέλλοντα ἀγῶνα. Ἦλθε καὶ εἰς Καρύταιναν, καὶ ἀποκλεισθέντων τῶν Τούρκων εἰς τὸ ἐν αὐτῇ φρούριον, ὁ Κολοκοτρώνης κατέλαβεν ἓν στενὸν, ὅθεν ἐπρόκειτο νὰ διαβῶσιν οἱ Τούρκοι τοῦ Φαναρίου μετὰς οἰκογενείας των· ἀλλὰ μετὰ ἱκανὴν ἀντίστασιν ἐδιάσθη ἡ ἀφήγη ἀνοικτὴν τὴν δίοδον εἰς τοὺς ἐχθροὺς· μὲ ὅλον τοῦτο τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα παρέμενον εἰς τὰ περίξ μὲ σκοπὸν νὰ βλάψωσι τοὺς Ὀθωμανοὺς κατὰ τὴν ἀναχώρησιν. Ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν ἐξῆλθον ἀπὸ τὴν Τρίπολιν δύο περίπου χιλιάδες Τούρκοι, διὰ νὰ εὐκολύνωσι τὸν δρόμον εἰς τοὺς Καρυτινοὺς καὶ Φαναρίτας, καὶ νὰ τοὺς μεταφέρωσιν ἀκινδύνως εἰς Τρίπολιν, ὥσε οἱ συγκροτοῦντες τὸ Ἑλληνικὸν στρατόπεδον, ἄμα εἶδον τὸν καπνὸν ἀπὸ τὰς φωτίας, τὰς ὁποίας οἱ ἐκ Τριπόλεως ἐξελθόντες ἐχθροὶ ἔθεσαν εἰς διάφορα μέρη, ἤρχισαν νὰ δραπετεύωσι κατ' ὀλίγου, ὅταν δὲ οἱ ἐχθροὶ ἐπλησίασαν, ἔφυγον ὅλοι καὶ διελύθησαν τὰ στρατεύματα· ὥσε ὁ Κολοκοτρώνης μείνας μόνος ὀλίγον ἔλειψε νὰ συλληφθῆ παρὰ τῶν Ὀθωμανῶν. Τοσοῦτον ἀγύμναστοι καὶ ἀσυνείηστοι εἰς πόλεμον ἦσαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν οἱ χωρικοὶ, ὥστε ἂν καὶ ἦσαν εἰς πολὺ μεγαλύτερον ἀριθμὸν παρὰ τοὺς Ὀθωμανοὺς, δὲν ἐτόλμων νὰ ἔλθωσιν εἰς χεῖρας μετ' αὐτῶν.

Μετ' ὀλίγον συγκεντρώσας ὀλίγην δύναμιν ὁ Κολοκοτρώνης ἐτοποθετήθη εἰς Πιάναν. Ἀλλ' οἱ Τούρκοι ἐξελθόντες ἐκ Τριπόλεως διέλυσαν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ τὸν κατεδίωξαν, ὅτε ἔ-

καυσαν καὶ τὴν Ἀλωνίταιναν. Παρσευρέθη καὶ εἰς τὴν ἐν Βαλτετζίῳ πρώτην μάχην· ἀλλὰ καὶ αὕτη δὲν ἀπέβη εὐτυχῆς διὰ τοὺς Ἕλληνας, διότι δὲν ἐτόλμησαν ἢ ἀντισταθῶσιν, ἀλλ' ἐτρόπησαν εἰς φυγὴν, καὶ μόλις ἢ εἰς ἀρμόδιαν περίστασιν ἄφιξις τοῦ Πλαπούτα ἐμπέδισε τὴν περαιτέρω πρόοδον τοῦ κακοῦ. Αἱ ἀποτυχίαι αὗται ἔκαμαν ὥστε ἢ ἀποβλέψωσιν ὅλοι σχεδὸν εἰς τὸν Κολοκοτρώνην, ὡς ἀνθρωπὸν πολεμικῆς πείρας, καὶ νὰ τὸν διορίσωσιν ἀρχηγὸν τῶν ὅπλων τῆς Καρυταίνης· τοῦτο δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὕστερον ἐπέφερε τὸ νὰ ἀπολαύσῃ τὸσαύτην ὑπόληψιν εἰς τὸν λαόν, ὥστε νὰ καταστήσῃ ὁ μόνος, ὅστις ἔχαιρε γενικὴν Πελοποννησιακὴν ἐπιρροήν.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἐκ συμφώνου μὲ τὸν Ἀναγνωσταρᾶν καὶ Ἡλίαν Μαυρομιχάλην ἔκαμε τὸ σχέδιον τοῦ νὰ μάχωνται οἱ Ἕλληνες ἐντὸς ὀλοκλείστων προμαχόνων· ὅταν δὲ εἰς Βαλτέτζιον ἔβαλαν τὸ μέτρον τοῦτο εἰς ἐνέργειαν καὶ ἤρχισεν ἡ μάχη, ὁ Κολοκοτρώνης ἔδραμε πρῶτος εἰς βοήθειαν τῶν μαχομένων, καὶ ἡ ἰσχυρὰ σύμπραξις αὐτοῦ συνετέλεσεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν ἐπιτυχίαν.

Μὲ ὅλον ὅτι ἡ ἐπιρροή τοῦ Κολοκοτρώνου ἤρχιζεν ἤδη νὰ ἐξαπλοῦται καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τῆς Πελοποννήσου ἐπαρχίας, ἡ δύναμις του ὅμως ἔγεινε σημαντικῆ, ὅταν, ἐλθόντος τοῦ Ὑψηλάντου, οἱ πρόκριτοι ἐναντιώθησαν εἰς τὰ σχέδια αὐτοῦ. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ Κολοκοτρώνης ἔκλινε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ὑψηλάντου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπέδλεψαν καὶ ὅλοι οἱ στρατιωτικοὶ ἀρχηγοί,

συγκεντρωθέντες τρέπον τινὰ περί τὸν Κολοκοτρώνην. Ἠλπισαν δὲ αὐτοί, καταστρέφοντες δι' αὐτοῦ τὴν δύναμιν τῶν προκρίτων, ἢ ἀποκτήσωσιν αὐτοὶ κατ' ἐπαρχίας ἀποκλειστικὴν ἐπιρροήν. Καὶ ὅπου δὲ δὲν ὑπῆρχον στρατιωτικοὶ ἀρχαῖοι ὡς ἀρχηγοί, γενομένης διαιρέσεως τῶν κατοίκων, ἢ μία τῶν δύο ἐν αὐταῖς σχηματιζομένων μερίδων κατέφευγεν εἰς τὸν Κολοκοτρώνην, καὶ τοῦτο ἠῤῥησε μεγάλως καθ' ὅλην τὴν Πελοπόννησον τὴν ἐπιρροήν αὐτοῦ.

Μὲ ὅλην ὅμως τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε, ποτὲ δὲν συνέλαβεν ἰδέας Φονικὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν του διὰ τὰ ὁποῖα παρενέβαλον ἐμπόδια εἰς τὴν πρόοδον αὐτοῦ· ἀπέφυγε μάλιστα τοῦτο ὡς ἀκίς ἐδόθησαν ἀρμόδιαι περιστάσεις εἰς αὐτὸν, ὡς ἐπὶ τῶν μετὰ τοῦ Ὑψηλάντου διενέξεων τῶν προκρίτων καὶ ἄλλοτε.

Ὁ Κολοκοτρώνης, ἂν καὶ δὲν ἦτο ἀπὸ οὐδεμίαν ἀρχὴν διορισμένος ἀρχηγὸς κατὰ τὴν πολιορκίαν τῆς Τριπολιτζᾶς, ἐνήσγει ὅμως πραγματικῶς ὡς τοιοῦτος, καὶ οἱ λοιποὶ ἀρχηγοὶ παρεδέχοντο τὰς πράξεις του· διότι ὡς εἰς τὰς τρικυμίας ὅλοι ὑποτάσσονται εἰς ἐκεῖνον, ὅστις φαίνεται ἰκανὸς νὰ σώσῃ τὸ πλοῖον, οὕτω καὶ εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ ἐπικείμενος μέγας τῆς πατρίδος κίνδυνος ἔκαμεν ὅλους νὰ ὑπακούωσιν εἰς τὸν Κολοκοτρώνην ὡς τὸν ἰκανώτερον τῶν μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης παρουσιασθέντων εἰς τὸν ἀγῶνα στρατιωτικῶν. Διὰ τοῦτο τὰ περι Τρίπολιν πολιορκητικὰ στρατεύματα ἐσυστήνοντο κατὰ τὰς ὁδηγίας αὐτοῦ, καὶ εἰς τὰς

συγκροτουμένας μάχας παρεδέχοντο τὰς ἐδηγίας καὶ διαταγὰς του, δι' ὧν κατορθώθη τέλος καὶ ἡ ἄλωσις τῆς πόλεως ταύτης.

Εἰς τὸν στρατιωτικὸν λόγον καὶ εἰς τὸν τίμιον χαρακτήρα τοῦ Κολοκοτρώνου ἐμπιστευόμενοι οἱ κατὰ τὴν Τρίπολιν Ἄλβανοὶ παρεδέχθησαν νὰ συνθηκολογήσωσι μετ' αὐτοῦ διὰ νὰ ἐξέλθωσι τῆς πόλεως μὲ τὰ ὄπλα ἢ τὰς ἀποσκευὰς αὐτῶν. Μὲ ὄχι ὀλίγας δὲ δυσκολίας κατώρθωσεν ὁ Κολοκοτρώνης νὰ τοὺς παραπέμψῃ ἀσφαλῶς ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου διότι πολλοὶ ἀποβλέποντες εἰς τὰ χρυσᾶ ὄπλα καὶ εἰς τὰ ὑποτιθέμενα χρήματα τῶν Ἄλβανῶν, ἐπροσπάθουν παντοιοτρόπως νὰ δοθῇ ἀφορμὴ πρὸς διάλυσιν τῆς συνθήκης διὰ νὰ καταστρέψωσι καὶ λαφυραγωγήσωσι τοὺς Ἄλβανούς.

Ὅταν ἀπεφασίσθη ἰσοδοσιὶς κατὰ τοῦ Ναυπλίου, ὁ Κολοκοτρώνης ἦτον ἀρχηγὸς τοῦ σώματος, τὸ ὅποιον ἐμελλε νὰ προσβάλῃ τὸ Παλαμῆδιον ἀλλὰ δυστυχῶς τὸ κίνημα τοῦτο ἀπέβη χωρὶς ἀποτέλεσμα. Κατὰ δὲ τὴν εἰς Ἄργος γενομένην συνάθροισιν τῶν πληρεξουσίων τῶν ἐπαρχιῶν, ὅταν συνῆλθον διὰ νὰ συγκροτήσωσιν ἐθνικὴν Συνέλευσιν, γενομένης διενέξεως, περὶ τοῦ τόπου, ὅπου ἔπρεπε νὰ γένη, ἡ Συνέλευσις, ἐδόθησαν ὑπόνοιαι, ὅτι τὸ στρατιωτικὸν, κέντρον τοῦ ὁποῖου ἐθεωρεῖτο ὁ Κολοκοτρώνης, ἐσκόπευε νὰ φονεύσῃ τοὺς προκρίτους, διὰ νὰ σφετερισθῇ αὐτὸ ὅλην καὶ τὴν στρατιωτικὴν καὶ τὴν πολιτικὴν κατ' ἐπαρχίας δύναμιν, ὁ Κολοκοτρώνης μὲ τοὺς σημαντικωτέρους τῶν στρατιωκῶν, διὰ νὰ ἐξαλλείψῃ τὴν ἰδέαν ταύτην,

μετέβη εἰς Κόρινθον διὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Φρουρίου, εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ ὁποῖου παρευρέθη, καὶ συνήγαγεν. Συστηθείσης Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως, ὁ Κολοκοτρώνης ἔλαβε παρ' αὐτῆς τὸν βαθμὸν τοῦ Στρατηγοῦ.

Διορισθεὶς εἰς τὴν πολιορκίαν Πατρῶν παρευρέθη εἰς τὰς γενομένας μάχας, καὶ συνετέλεσεν εἰς μίαν τῶν σηματικωτέρων αὐτῶν νὰ ἐμποδίσῃ τὴν φυγὴν τῶν Ἑλλήνων, καὶ νὰ ἐμφυχώσῃ τὰ στρατεύματα διὰ τῶν παραθάρρυντικῶν αὐτοῦ λόγων εἰς τὸ νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν μάχην καὶ νὰ κερδίσωσι τὴν νίκην.

Διαταχθεὶς ὁμως παρὰ τῆς Κυβερνήσεως νὰ μεταβῇ εἰς Δυτικὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἐπαπειλούμενην ἐκεῖ μεγάλην Ὀθωμανικὴν ἐκστρατεῖαν δὲν ὑπήκουσεν, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ κηρυχθῇ κατ' αὐτῆς, εἰς δὲν ἤθελεν αὕτη ἀνακαλέσει τὴν διαταγὴν τῆς. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ παρουσία του ἦτον ἀναγκαία καὶ εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἀλλ' ἦτον πολὺ ἀναγκαιοτέρα εἰς τὴν Δυτικὴν Ἑλλάδα, μάλιστα διὰ τὸ ὅποιον εἶχεν ἤδη ἀποκτήσει ὄνομα ἢ δὲ ἐπιτυχία τῆς Στερεᾶς ἐδεδαίονε καὶ τὴν τύχην τῆς Πελοποννήσου ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ Κολοκοτρώνης ἦτο ὑπὲρ τὸ δέον Πελοποννήσιος, καὶ διὰ τοῦτο οὐδέποτε ἐξῆλθε τῆς Πελοποννήσου.

Καίτοι διαμείνας ὁμως ἱκανὸν καιρὸν εἰς τὴν Πολιορκίαν τῶν Πατρῶν δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὴν ὑποταγὴν, εἴτε διότι μέρος τῶν κατὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην στρατευμάτων διετάχθησαν νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν ἰσθμὸν καθ' ἣν ἐποχὴν

ἐπεριμένετο ὁ Δράμαλης, εἴτε διότι ἡ πολιορκία, διὰ ξηραῖς μόνον ἐνεργημένη, δὲν ἦτο ἰκανὴ νὰ ἀναγκάσῃ τοὺς τούρκους νὰ παραδοθῶσιν, ἐν ᾧ ἤδυνατο νὰ προμηθεύωνται τροφὰς ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Τελευταῖον ἀπεμακρύνθη καὶ ὁ ἴδιος διαλύσας ὀλοτελῶς τὴν πολιορκίαν.

Ἡ Κεντρικὴ Κυβέρνησις ἦτον ἤδη δυσαρρεστημένη κατὰ τοῦ Κολοκοτρώνου· μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς πολιορκίας Πατρῶν ἐδυσαρρεστήθη καὶ ἡ Πελοποννησιακὴ Γερουσία, καὶ ἐξέφρασε τὴν δυσἀρέσκειάν της δι' ἐγγράφου της πρὸς αὐτόν. Ἀλλ' ὁ Κολοκοτρώνης συγκεντρῶσας ἰκανὴν δύναμιν μετέβη εἰς Τρίπολιν, καὶ εἴτε διὰ φόβου, εἴτε διὰ πειθοῦς, διαλύσας τὰς κατ' αὐτοῦ δυσαρρεσκείας τῆς Γερουσίας, ἐτοιμάζετο νὰ μεταβῆ εἰς Ἄργος μὲ τὸν διπλοῦν σκοπὸν, ἢ νὰ παρευρεθῆ εἰς τὴν προσδοκωμένην πτώσιν τοῦ Ναυπλίου, ἢ νὰ ἀντιπράξῃ εἰς τὴν κεντρικὴν Κυβέρνησιν· διότι τὰς περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ Δράμαλη εἰδήσεις ἐθεώρει ὡς ψευδεῖς διαδιδόμενας διὰ πολιτικοὺς λόγους εἰς τὸν λαόν.

Ἀλλ' ὅταν ἐβεβαιώθη θετικῶς ὅτι ὁ Δράμαλης εἰσῆλθεν ἀνευ μάχης εἰς τὴν Πελοπόννησον, ἐκίνησε πρὸς τὸ Ἄργος. Καθ' ὁδὸν δὲ λαβῶν συνέντευξιν μετὰ τοῦ Α. Μεταξᾶ, ἀπεσταλμένου ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Κυβέρνησιν, ἐπέισθη νὰ παραιτήσῃ ὅλα τὰ περὶ ἐκδικήσεως καὶ διαλύσεως τῆς κεντρικῆς ἐξουσίας σχέδιά του, καὶ νὰ στρέψῃ ὅλην αὐτοῦ τὴν προσοχὴν πρὸς σωτηρίαν τῆς πατρίδος. Εὐρίσκειτο εἰς ἓν χωρίον τῆς Κορινθίας Ἅγιον Γεώργιον,

ὅταν ἔφθασεν ἐξ Ἄργους ἀπεσταλμένοι καλῶν αὐτὸν τὸ ταχύτερον· διότι εἰς τινα συμπλοκὴν μετὰ τῶν Τούρκων οἱ Ἕλληνας ὑπέφερον σημαντικὴν ζημίαν. Φθάσας εἰς τὸ περὶ τὸ Ἄργος Ἑλληνικὸν στρατόπεδον τὸ ἐνεψύχωσεν ὅποισοῦν, καὶ κατώρθωσε νὰ δώσῃ συνδρομὴν εἰς τοὺς κατὰ τὸ ἄνωθι τοῦ Ἄργους φρούριον κλεισμένους Ἕλληνας, διὰ νὰ ἐξέλθωσιν ἔξω ἀελαβεῖς. Ὑποπεύων ὅτι οἱ Τούρκοι ἔμελλον νὰ φύγωσιν ἀπὸ τὸ Ἄργος, ἐπήγγεν αὐθις εἰς Ἅγιον Γεώργιον διὰ νὰ φέρῃ ἐμπόδια καὶ βλάβην εἰς τοὺς ἐχθροὺς, ὅταν ἐπιχειρήσωσι τὴν διάβασιν. Καὶ τῷ ὅτι συνέδραμεν εἰς τὰς κατὰ τὰ μεταξὺ Κορίνθου καὶ Ἄργους στενὰ γενομένας μάχας· ἀλλ' ἡ μεγάλη καταστροφὴ τῶν ἐχθρῶν ἐγένετο ἀπὸ τὸν Νικήτα, τὸν Ὑψηλάντην καὶ τὸν Δικαῖον, οἵτινες ἐπρόλαβον καὶ ἐκτύπησαν ἰσχυρῶς τὸν ἐχθρόν.

Ἄφω ὁ Δράμαλης ἐπανῆλθεν εἰς Κορίνθον μὴ δυνηθεὶς οὔτε τὸ Ναύπλιον νὰ ἐφοδιάσῃ, οὔτε εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Πελοποννήσου νὰ εἰσχωρήσῃ, οἱ Ἕλληνες ἔλαβον πάλιν θάρρος, παρελθόντος τοῦ κινδύνου, καὶ ἐπανελάβον τὰς διενέξεις. Ὁ Κολοκοτρώνης συνεδέθη στενῶς μετὰ τῆς Γερουσίας, παρ' ἧς διαρίσθη καὶ ἀρχιστράτηγος· δὲν ὑπήκουε δὲ οὔτε αὐτός, οὔτε ἡ Γερουσία, εἰς τὴν Κεντρικὴν Κυβέρνησιν· μ' ὅλον ταῦτο ἕκαστον μέρος ἐνήργει ὅ,τι ἀπέβλεπε τὸν πρὸς τοὺς ἐχθροὺς πόλεμον.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἐπὶ τῆς πτώσεως τοῦ Ναυπλίου ἐσυνθηκολόγησε μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ Ὀθωμανῶν ἀνευ διαταγῆς, οὔτε τῆς Γερουσίας, οὔτε

τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, ἂν δὲ ἢ ἔδωκε μέρος τῶν λαφύρων, τὸ φρέσιον ὅμως τὸ ἐκράτησεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του, διορίσας εἰς αὐτὸ τὸν Δ. Πλαπούταν Φρούραρχον. Τοῦτο ἔκαμεν ὥστε οἱ πληρεξούσιοι δὲν ἐδέχθησαν νὰ συγκροτήσωσιν ἐν αὐτῷ τὴν Συνέλευσιν κατὰ τὴν πρότασιν τοῦ Κολοκοτρώνου.

Ὅταν δὲ ἐγένετο ἡ ἐν Ἀσφει συνέλευσις ὁ Κολοκοτρώνης, σύμφωνος μὲ τὸν Ὀδυσσεά καὶ ἄλλους στρατιωτικούς, δὲν παρεδέχοντο τὰ γινόμενα παρὰ τῆς Συνελεύσεως, ἀφοῦ μάλιστα κατήγγησεν αὐτῇ τὴν ἀρχιστρατηγίαν τοῦ Κολοκοτρώνου. Τοσοῦτον δὲ ἐξηγριώθησαν τὰ πράγματα, ὥστε παρ' ὀλίγον ἦλθε ἡ ἀνοιχθῆ ἐμφύλιος πόλεμος. Ἄλλ' ὁ Κολοκοτρώνης, εἴτε διότι δὲν εἶχεν ἀρκούσας δυνάμεις, εἴτε διότι ἐφοβεῖτο τὰς συνεπειὰς ἐνὸς ἐμφυλίου κινήματος, ἐνέδωκεν εἰς τὰς μεσολαβήσεις τινῶν καὶ παρεδέχθη τὰ παρὰ τῆς Συνελεύσεως ἀποφασισθέντα μὲ μικρὰς τινὰς τροπολογίας. Ἄλλ' ἐπειδὴ ἡ θεραπεία δὲν ἦτο ριζικὴ, τὸ κακὸν ἀνεφάνη μετ' ὀλίγον αὖθις μὲ πολὺ πλειότεραν ὀρμὴν καὶ μὲ μεγαλύτερον κίνδυνον. Ὁ Κολοκοτρώνης, συμπράττουτος ἤδη καὶ τοῦ Νέγρη, ἀντέστη κατὰ τῆς Νομοτελεστικῆς ἐξουσίας, καὶ ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Τρίπολιν, καθέδραν οὖσαν τῆς Κυβερνήσεως, διὰ νὰ ἐνεργήσῃ στρατολογίαν κατ' αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ αὖθις ἐπέισθη νὰ ἐπανέλθῃ διορισθεὶς ἀντιπρόεδρος τοῦ ἐκτελεστικοῦ, τὸ ὅποιον ἔδωκεν αὐτὸν ἠθικῶς μεταξὺ τοῦ κόμματός του διότι ἐσυνηκολόγησε μετὰ τῆς ἐξουσίας ἀνευ κοι-

νῆς τῶν φίλων αὐτοῦ συναινέσεως, ἀποβλέψας μόνον εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον.

Ἄλλὰ τὸ μεγαλύτερον δυστύχημα καὶ διὰ τὸν Κολοκοτρώνην, καὶ διὰ τὴν ἰδίαν πατρίδα ἦτον, ὅτι ὁ ἄθραπος οὗτος δὲν εἶχε τὸν ἀναγκαῖον πολιτικὸν νοῦν, ὥστε καθὼς ἀπέκτησε τὴν ἀνωτάτην στρατιωτικὴν κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐπιρροήν, νὰ διευθύνῃ ἢ πολιτικῶς τὰ πράγματα εἰς τρόπον ὥστε ἀναλαμβάνων εἰς ἑαυτὸν ὅλην τὴν δύναμιν νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα. Ἄλλ' αὐτὸς παραδεχθεὶς τὴν ἀντιπροεδρίαν τοῦ ἐκτελεστικοῦ, ἀπώλεσε τοὺς ὑπάρχοντας φίλους του, οἵτινες ἐθεώρησαν ἑαυτοὺς ὡς προδοθέντας, χωρὶς ἡ ἀποκτήσῃ μεγαλύτεραν δύναμιν τεθεὶς πλησίον τῆς ἐξουσίας. (ἀκολουθεῖ)

ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ (α).

Εἰς τὰ 1732 ἐτυπώθη τὸ ἡμερολόγιον τοῦ γέροντος Ῥιχάρδου, σύγραμμα, τὸ ὅποιον καὶ μετὰ ἕνα ἡδὴ αἰῶνα ἀκόμη δὲν θεωρεῖται ὡς γηράσαν. Ἐν ᾧ τὰ ἠθικὰ συγράμματα τῶν Φραγκλίνου, ἀιαζητούμενα πανταχοῦ μὲ σπουδὴν, ἐπροξενούσαν μίαν ἐπιτυχῆ ἐπιρροήν εἰς τοὺς πολυπληθεῖς αὐτῶν ἀναγνώστας, ὁ συγγραφεὺς αὐτῶν κατεγίνετο εἰς τὴν φυσικὴν, ἀνεκάλυπτε τὰ μυστήρια τοῦ κεραυνοῦ, ἐφεύρισκε τὰ ἀλεξικεραῦνια καὶ τοὺς ηλεκτρικοὺς αἰετοὺς. Ὅταν ἐπερχομένη ἡ νύξ τοῦ διέκοπτε τὰς ἐπὶ τῶν ἀνακαλύψεων τούτων ἐργασίας του, ἄλλου εἶ-

(α) Συνέχεια, ὄρα φυλλάδ. 5. σελ. 444.

τους συλλογισμοὶ τὸν ἐνησχολοῦσαν εἰς τὰς ὥρας, ὅσας δὲν ἦσαν ἀπαραιτήτως ἀναγκαῖαι διὰ τὸν ὕπνου τε. Εἰς τὰ 1738 ὁ Φραγκλῖνος ἐσύστησεν ἑταιρείαν πρὸς ἀποτροπὴν τῶν ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς καταστροφῶν. Ὑπῆρξε πρόδρομος τοῦ Ῥεμφόρδου εἰς τὰς ἐρεῦνας περὶ τῶν μέσων τῆς οἰκονομικῆς θερμάνσεως ἔλυσε μάλιστα ὑδροδυναμικὰ ζητήματα διὰ τῆς πείρας, ἣτις ἦτον ἡ συνήθης εἰς αὐτὸν ὁδός. Ἄλλ' ἡ περιουσία ἐνὸς τυπογράφου πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰ ἔξοδα, τὰ ὅποια ἀπῆγον τὰ ἔργα τοῦ φυσικοῦ καὶ μαθηματικοῦ; Τὰ ἔξοδα ὅμως ταῦτα ἦσαν μηδαμινά· διότι τὰ ἐργαλεῖά του ἦσαν εἰς μεγίστην ἀτέλειαν, τὴν ὅποιαν ἀναπληροῦσεν ἡ ἰδία αὐτοῦ ἐπιδεξιότης. «Ὅταν δὲν ἤξεύρη τις (ἔλεγε) νὰ τρυπᾷ μὲ τὸν πρίονα, καὶ νὰ πριονίζῃ μὲ τὸ τρύπανον (ἀρίδα), δὲν πρέπει νὰ ἐπιχειρῖζεται νὰ κάμῃ δοκιμασίας». Τοιαῦτα ἔλεγεν εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐφρόνον ὅτι μετεχειρίζετο εἰς τὰς ἐρεῦνας του ἐκλεκτὰ ἐργαλεῖα, προμηθευμένα ἀπὸ τὰ καλῆτερα ἐργαστάσια τῆς Εὐρώπης. Οὐδὲ ὥρολόγιον δὲν εἶχε διὰ νὰ μετρᾷ τὸν καιρὸν, καὶ ἀνεπλήρου τὴν ἔλλειψιν ταύτην, μετρῶν καθὼς οἱ μουσικοὶ μὲ τὸν κτύπον. Ὅταν συνεπλήρωσε τὰς περὶ ἠλεκτρικῆς ἐργασίας καὶ ἀνακαλύψεις του, ἐπεμψεν ἐπιτομὴν αὐτῶν εἰς τὸν ἐν Λονδίῳ φίλον του Κόλενσον, καὶ κατὰ τὰ 1847 οἱ σοφοὶ ἀπέκτησαν τὰς νέας καὶ οὐσιώδεις ἀνακαλύψεις του. Μετὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τὸ ὄνομα τοῦ Φραγκλίνου

δὲν φαίνεται πλέον συνδεδεμένον εἰς μεγάλας προόδους ἐπιστημονικὰς, μ' ὅλον ὅτι ἀναφαίνεται εἰς ὅλας τὰς ἀκαδημαϊκὰς συλλογὰς διὰ τῆς σπουδαίας ἀλληλογραφίας, τὴν ὅποιαν ὀσοφὸς αὐτός διετῆρει πρὸς πολλοὺς σοφοὺς.

Προπαρεσκευάζετο ἤδη εἰς τὰς κατὰ τὴν Ἀρκτικῆν Ἀμερικὴν Ἀγγλικὰς ἀποικίας τὸ πνεῦμα τῆς συγκρούσεως, ἣτις ἐξέσπασεν, ὅταν ἡ μητρόπολις ἠθέλησε νὰ ὑποβάλῃ τὰς ἀποικίας εἰς τὸν φόρον τοῦ χαρτοσήμου. Ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις, γνωρίζουσα πόσῃ ἐπιρροῇ εἶχεν ὁ Φραγκλῖνος εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, καὶ φοβουμένη αὐτὸν, τὸν ἐκάλεσεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων. Αἱ ἐρωτήσεις, τὰς ὅποιας πρὸς αὐτὸν ἀπαίτειναν, καὶ αἱ ἀπαντήσεις αὐτοῦ, εἶναι θαυμασία ἀπολογία ὑπὲρ τῶν Ἀμερικανῶν, καὶ θέλουν ἐπιφέρει αἰῶνιον ὄνειδος εἰς τὴν μητρόπολιν διὰ τὸν πόλεμον, τὸν ὅποιον ἔκαμε κατὰ τῶν ἀποικιῶν

Ἐπανελθὼν εἰς τὴν πατρίδα του, καὶ κηρυχθέντος τοῦ πολέμου, ὁ Φραγκλῖνος κατέβαλλε πολλὴν σπουδὴν νὰ σχηματίσῃ τὴν κοινὴν γνώμην ἐφ' ἐκάστου πολιτικοῦ ζητήματος. Δύω δὲ μέσα κυριωτέρως μεταχειρίζετο εἰς τοῦτο, τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν διὰ τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν περιοδικῶν συγγραμμάτων, καὶ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τακτικῶν καὶ κανονισμένων εἰς τὰ κοινεῖα (club) συνελεύσεων.

Συνεννοήθη καὶ συνειργάσθη καθ' ὅλας τὰς κρισίμους περιστάσεις μὲ τὸν Ἰεφερωῶνα, τὸν

Ἄδὰμ, καὶ ἄλλες ἐνδόξους ἀνδρας τῆς Αμερικῆς, οἵτινες προπαρεσκευάσασιν τὴν ἐπανάστασιν, καὶ συνέδραμον μεγάλως εἰς τὸ νὰ τὴν ὑποστηρίξωσιν. Ὑπῆρξε μέλος διαφόρων συνελεύσεων, ἰδίως ὅμως εἰργάσθη μεγάλως εἰς τὴν σύνοδον· ἥτις ἀπεφάσισε τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Ἀμερικῆς, καὶ ἥτις συνέταξε τὴν περίφημον διακήρυξιν περὶ τῆς ἀνεξαρτησίας της.

Τοσαύτην δὲ ἐμπιστοσύνην ἔχαιρε μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς συνόδου, ὥστε αὐτὸς μετ' ἄλλων δύο ἀπεστάλη νὰ συνομιλήσῃ μετ' ἄγγλον στρατηγὸν Χόββην περὶ εἰρήνης, ἀλλ' ἐπειδὴ οὗτος παρεδέχετο ὅλα ὅσα ἐζήτουν οἱ Ἀμερικανοὶ ἀπὸ τὴν μητρόπολιν, ἐκτὸς τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἀνεξαρτησίας, ὁ Φραγκλῖνος ἀπέρριψε τὰς προτάσεις αὐτοῦ· διότι δὲν ἦτο πλέον καιρὸς νὰ τὰς παραδεχθῶσι μετὰ τὴν ἐπίσημον διακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας των.

Ἡ Γαλλία εἶχε δεῖξει συμπάθειαν ὑπὲρ τῶν Ἀμερικανῶν, καὶ ἐσυγχώρησε νὰ μετακομισθῶσιν ὅπλα, καὶ νὰ τρέξωσιν ἀξιωματικοὶ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ ἀγῶνός των. Διὰ νὰ ἐνδυναμώσῃσι περισσότερο τὴν ἐννοικίην διάθεσιν τῆς Γαλλίας οἱ Ἀμερικανοὶ, καὶ νὰ ἐπικαλεσθῶσι τὴν συμμαχίαν αὐτῆς, ἔπεμψαν τὸν Φραγκλῖνον μετ' ἄλλων δύο εἰς Παρισίους. Ἡ ἐκλογή τοῦ Φραγκλῖνου ἐπέτυχε θαυμασίως τὸν σκοπὸν τῆς ἀποστολῆς. Ἡ ὑπόληψις, τὴν ὁποίαν ὡς φιλόσοφος καὶ φιλολόγος εἶχεν ἀποκτήσει τοῦ διευκόλυνε τὰς

σχέσεις μετὰ τὰ σημαντικώτερα πρόσωπα τῆς Γαλλίας, ἢ δὲ ἀπλότης καὶ ὁ ἀρχαϊκὸς αὐτοῦ τρόπος διήγειραν τὸν θαυμασμὸν ὄλων. Ἡ Γαλλία ἐπέισθη τέλος πάντων νὰ κάμῃ ἐμπορικὴν συνθήκην μετὰ τῶν Ἀμερικανῶν, καὶ ὑπέγραψε συγχρόνως ἢ συνθήκην συμμαχίας ἢ ἐπιμαχίας ἐὰν ἤθελε παρουσιασθῆ περίστασις πολέμου κατὰ τῆς Ἀγγλίας. Ὁ δὲ Φραγκλῖνος διορισθεὶς πρέσβυς εἰς Γαλλίαν διέμεινε μέχρι τοῦ 1785, ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Φιλαδέλφειαν. Οἱ συμπολιταὶ του ἐξήγησαν τὴν ὁποίαν ἀπόνειμον πρὸς αὐτὸν εὐγνωμοσύνην καὶ τιμὴν διορίσαντες αὐτὸν Διοικητὴν τῆς Πενσυλβανίας.

Διαμένων εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην εἶχε προκαλέσει μίαν γενικὴν σύνοδον πρὸς διόρθωσιν ἐλλείψεων τινῶν τοῦ πολιτεύματος αὐτῶν, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Πενσυλβανίας ἀνέθεσαν εἰς τὸν ἴδιον διοικητὴν των τὴν φροντίδα νὰ τοὺς ἀντιπροσωπεύσῃ ἐνώπιον τῆς συνόδου. Ὁμίλησε δὲ εἰς αὐτὴν μετὰ τοσαύτην φρόνησιν καὶ μετὰ τοσαύτην ὀρθὴν κρίσιν, ὥστε ἡ σύνοδος παρεδέχθη ἀδιαφιλονεικῆτως ὅλας τὰς προτάσεις του. Ὅταν δὲ ὁ Φραγκλῖνος ἀπέθανεν, (17 Ἀπριλίου 1790) ἡ σύνοδος διέταξε δίμηνον πένθος καθ' ὅλας τὰς πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' οἱ πολῖται τὸν ἐπενηφόρησαν καὶ περισσότερο ἀκόμη ἀπὸ τὴν προθεσμίαν. Τόσον ὁ ἀληθὴς πατριωτισμὸς, ἢ ἀγαθότης, καὶ ἡ ἐνάρετος διαγωγὴ ἔλκουν τὴν ἀγάπην τῶν λαῶν, καὶ ἀπομακρύνουν, ἢ ἐξαιλεῖφουν ὀλοτελῶς τὸν φθόνον, τὸν ὁποῖον ἄλ-

λως διεγείρει ἢ ἀπὸ τῶν μικρῶν εἰς τὰς μεγάλας βαθμίδας τῶν κοινωνιῶν ἀνύψωσες.

**ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΗΣ ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΥ.**

Εἰς τὸ Ἱστορικὸν μέρος περιηγήσεως τινὸς κατὰ τὴν Ἀμερικὴν δημοσιευθὲν ἐσχάτως ἀπότινα Ἀγγλον, εὐρίσκομεν ἐν ἀνέκδοτον περὶ τοῦ ἐνδόξου Φραγκλίνου, ἀρκετὰ περιέργων, τὸ ὁποῖον εἰάν δὲν ἀπατώμεθα, δὲν ἀναφέρεται ἀπὸ τοῦς συντάξαντας τὴν βιογραφίαν αὐτοῦ.

Ὁ Φραγκλῖνος εἶχε πρότινος καιροῦ συστῆσαι τὴν ἐφημερίδα του. Εἰς τῶν συνδρομητῶν, μὴ ἀρεσκόμενος εἰς τὴν ζωηρότητα μὲ τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὑπερασπίζετο τὰ συμφέροντα τῶν Ἀμερικανῶν, τοῦ εἶπεν ὅτι δὲν ἀποδέχεται τοιοῦτον τρόπον ἀντικρούσεων, καὶ ὅτι παραιτεῖται τῆς συνδρομῆς (α).

Ἀνποῦμαι, εἶπεν ὁ Φραγκλῖνος μὲ γλυκύτητα, διότι δὲν ἐπέτυχον τὴν ἐπιδοκιμασίαν σας· ἀλλ' ἐγὼ δὲν δύναμαι ν' ἀπομακρυνθῶ τῆς ὁδοῦ, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθον· καὶ ἐπειδὴ θέλετε, παύω τοῦ νὰ σᾶς πέμπω τὸ φύλλον.

Μετά τινος ἑβδομάδας ὁ Φραγκλῖνος προσκα-

(α) Ἐνόμιζεν οὗτος ὅτι ὁ Φραγκλῖνος, παρεκινεῖτο ἀπὸ ἰδιοτελεῖς σκοποῦς διὰ νὰ γράφῃ οὕτως, μὴ δυνάμενος νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἦτο δυνατόν νὰ ἔχῃ τις τοιοῦτον ζῆλον διὰ τὸ γενικὸν συμφέρον μόνον.

λεῖ αὐτὸν εἰς τὸ δεῖπνόν του· καὶ ὁ αὐστηρὸς οὗτος συνδρομητῆς παραδέχεται τὴν πρόσκλησιν. Εἰσέρχεται εἰς ἐν οἶκημα στενὸν, μὲ ταπεινὰ ἔπιπλα, ἀλλὰ μὲ μεγίστην καθαριότητα. Μία ὑπηρέτρια ἀπλόνει ἐπὶ τῆς τραπέζης ἐν λευκὸν τραπεζομάνδυλον, ἔπειτα θέτει ἐπ' αὐτῆς κολοκύθια μὲ βούτυρον, ἐν πινάκιον μὲ μαρούλια, καὶ ἐν πινάκιον μὲ πράσα, ἐν λαγύριον μὲ νερόν, καὶ ἐν ἀγγεῖον μὲ πίραν, βούτυρον καὶ τυρί. Εἰς ταῦτα συνίστατο ὅλον τὸ δεῖπνον. Κτυποῦν τὴν θύραν, καὶ εἰσέρχεται ὁ δόκτωρ Ρύσχιος, ὅστις εἶχεν ἀποκτήσῃ ἱκανὴν ὑπόληψιν εἰς τὴν ἰατρικὴν, μετ' ὀλίγον εἰσέρχεται Ἄγγλος τις ἔμπορος τίμιος ἐν ταυτῶ καὶ νοήμων, ἔπειτα ὁ Χανκόκης, ὅστις ὑπῆρξε συντάκτης τῆς ἐφημερίδος τὸ Ἀμερικανικὸν Πολίτευμα, ἀκολούθως ὁ Οὐάσιγκτων.

Οἱ προσκεκλημένοι οὗτοι, οἵτινες ἔμελλον νὰ παραστήσωσι τοσοῦτον λαμπρὰν σκηνὴν εἰς τὸ θέατρον τοῦ κόσμου, ἐκάθησαν εὐαρέστως περὶ τὴν μικρὰν καὶ τοσοῦτον ἐντελῆ ταύτην τράπεζαν καὶ ἔμειναν ἐκεῖ ἕως τὸ μεσονύκτιον συνομιλοῦντες μεταξὺ των.

Τὴν ἐπιούσαν ὁ παρευρεθεὶς εἰς τὴν ὀμήγουριν ταύτην συνδρομητῆς λέγει εἰς τὸν Φραγκλῖνον.

-- Σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν θελκτικωτάτην ἐσπέραν, τὴν ὁποίαν ἐπέρασα χθές. Σᾶς εὐχαριστῶ δὲ καὶ διὰ τὸ μάθημα, τὸ ὁποῖον μὲ ἐδώκατε. Ἄνθρωπος, ὅστις δύναται νὰ προσκαλέσῃ τοὺς σημαντικωτέρους ἄνδρας τῆς πόλεως,

διά νὰ συγγευθῶσι μετ' αὐτοῦ κολοκύθια, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἀκολουθῆ ἐντίμως τὴν πολιτικὴν του γραμμὴν.

Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Δόκτορα
Μέθερον εἰς Βοστόνην.

Ἐλαβον τὴν φιλικὴν ἐπιστολήν σας ὁμοῦ μὲ τὴν ἀξιόλογον εἰδοποίησιν πρὸς τοὺς κατοίκους τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Ἀνεγνωὼν εὐχαρίστως τὴν εἰδοποίησιν ταύτην, καὶ ἐλπίζω νὰ λάβῃ ἐπιτυχίαν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Μ' ὄλον ὅτι τοιαῦτα ἔγγραφα θεωροῦνται μὲ ἀδιαφορίαν ἀπὸ πολλοὺς, μ' ὄλον τοῦτο, ἀρκεῖ νὰ προξενήσῃσι βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ ἑκατοστημόριον μόνον τῶν ἀναγνωστῶν, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θέλει ἀποβῆ πολὺ σημαντικόν.

Συγχωρήσατέ μοι νὰ σᾶς ἀναφέρω ἐν μικρὸν παράδειγμα, τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ ἀποθλέπη ἐμὲ, ἐνδιαφέρει μ' ὄλον τοῦτο κατὰ τι καὶ ὑμᾶς. Ἐν ᾧ ἡμῖν ἀκόμη παιδίον, ἔπεσεν εἰς χεῖράς μου ἐν βιβλιάριον, ἐπιγραφόμενον Δοκίμιον περὶ τοῦ τρόπου τοῦ ἀγαθοποιεῖν. Τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἦτο, νομίζω, τοῦ πατρός σας. Ὁ πρῶτος κύριος τοῦ βιβλίου μὲ τόσην ἀδιαφορίαν τὸ εἶχεν, ὥστε πολλὰ φύλλα αὐτοῦ ἦσαν σχισμένα. Ἀλλὰ τὰ ὑπόλοιπα τόσην ἐντύπωσιν μοῦ ἔκαμαν, ὥστε καθ' ὅλην μου τὴν ζωὴν συνετέλεσαν νὰ ῥυθμίζω τὴν διαγωγὴν μου κατ' αὐ-

τό. Διὰ τοῦτο πάντοτε ἔλαβον πλειοτέραν φρο-
τίδα ν' ἀποκτήσω τὴν φήμην ἀνθρώπου ἀγαθο-
ποιοῦ, παρὰ πᾶσαν ἄλλην ὑπόληψιν. Καὶ ἂν, καθὼς φαίνεσθε ὅτι φρονεῖτε, ὑπῆρξα χρήσιμος πολίτης, τὸ κοινὸν χρεωστῆ τὴν ἐκ τούτου ὠφέ-
λειαν εἰς τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος βιβλίον.

Λέγετε ὅτι εἴσθε εἰς τὸ ἐβδομηκοστὸν ὄγδοον ἔτος τῆς ἡλικίας σας, ἐγὼ εἶμαι εἰς τὸ ἐβδομη-
κοστὸν ἔννατον, ἐγηράσαμεν ἀμφότεροι. Παρῆλ-
θον ὑπὲρ τὰ ἐξήκοντα ἔτη ἀφ' οὗ ἀνεχώρησα
ἀπὸ Βοστόνην, μ' ὄλον τοῦτο ἐνθυμοῦμαι κάλ-
ιστα τὸν πατέρα καὶ τὸν πάππον σας, ὅταν τοὺς εἶδα εἰς τὴν οἰκίαν των, ἢ τοὺς ἤκουσα δημη-
γοροῦντας.

Εἶδον διὰ τελευταίαν φοράν τὸν πατέρα σας κατὰ τὰ 1724 ὅταν τὸν ἐπεσκέφθην ἐπανελθὼν ἀπὸ τὸ πρῶτον εἰς Πενσυλβανίαν ταξειδίον μου. Μὲ εἶχε δεχθῆ εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, καὶ ὅταν τὸν ἀπεχαιρέτησα διὰ ν' ἀπομακρυνθῶ ἀπὸ αὐ-
τόν, μοῦ ἔδειξεν ἕνα δρόμον συνητομώτερον ἀπ' ἐκεῖνον, διὰ τοῦ ὁποίου εἶχον εἰσελθεῖ. Ἄλλ' οὗτος ἦτο μία στενὴ διάβασις, ἢ ὁποία διεκό-
πτετο ὀριζοντίως ἀπὸ μίαν δοκὸν εἰς ὕψος ὀλι-
γώτερον τοῦ ἀνθρωπίνου ἀναστήματος. Μὲ συν-
ώδευε δὲ συνομιλῶν μετ' ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἔστρεφον τὸ πρόσωπον πρὸς αὐτόν. Ἀλλ' ἐξαίφνης μοῦ λέγει « Σκύψαι, σκύψαι » ἐγὼ ὄμως δὲν τὸν ἐνόησα καλῶς, καὶ ἐκτύπησα τὴν κεφαλὴν μου εἰς τὴν δοκόν.

Ὁ πατὴρ σας δὲν ἄφινε νὰ τοῦ διαφύγῃ

κἀμμία περίστασις ἀρμοδία εἰς τὸ νὰ δώσῃ πα-
 λὰς συμβουλὰς διὰ τοῦτο, ὅταν ἐκτόπησα τὴν
 κεφαλὴν μου εἰς τὴν δοκὸν, μοῦ λέγει « Εἶσαι
 νέος, καὶ μέλλεις νὰ διατρέξῃς τὸν κόσμον,
 μάθε νὰ σκύπτῃς ὅταν πρέπῃ, καὶ θέλεις ἀπο-
 φύγει πολλὰ κακά ». Ἡ συμβουλὴ αὕτη εἰσέδῃ
 εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας μου, καὶ πολλάκις μοῦ
 ἀπέβη ὠφέλιμος. Ἐκαμα ἀνάμνησιν τῆς συμ-
 βουλῆς ταύτης, ὁσάκις εἶδον τὴν ὑπερηφάνειαν
 ταπεινωθεῖσαν, καὶ δυστυχήσαντας ἐκείνους,
 οἵτινες ἠθέλησαν νὰ σηκώσωσι τὴν κεφαλὴν των
 κ. τ. λ.

Σ. Σ. Τοιαύτη δυστυχῶς εἶναι ἡ κατάστασις
 τῶν ἀνθρώπων, ὥστε τὸ βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἐμόγ-
 φωσε τὴν καρδίαν τοῦ Φραγκλίνου, καὶ ἐνέπνευσε
 εἰς αὐτὸν τὰ πρῶτα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς φιλοτιμίας
 σπέρματα, ἐκείτετο παρερριμένον καὶ ἐσχισμένον
 εἰς τὴν οἰκίαν ἄλλου, ὅστις ἴσως, ὄχι μόνον δὲν
 τὸ ἐμελέτησεν, ἀλλ' οὐδ' ἀπλῶς τὸ ἤξιωσεν ἀνα-
 γνώσεως. Πόσα καὶ παρ' ἡμῶν σήμερον βιβλία
 ἀναγινώσκονται μετὰ σπουδῆς καὶ προσηλώσεως,
 καὶ ἀφαρπάζουν τὸν πολυτιμώτερον καιρὸν τῶν
 ἀναγνώστων, ἐν ᾧ ὄχι μόνον ὠφέλιμον τινα ἐντύ-
 πωσιν δὲν θέλουν ἐγκαταλείπει εἰς τὸν νοῦν αὐ-
 τῶν, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας ἐνδέχεται νὰ ἐμπνεύσωσι
 καὶ σπέρματα καὶ μέσα διαφθορᾶς! Πόσα δὲ ὠ-
 φέλιμα καὶ καλὰ οὐδὲ κἀν ἀξιοῦνται ἀναγνώ-
 σεως!

ΠΕΡΙ ΟΙΝΟΠΟΙΑΣ.

Πλησιάζοντος ἤδη τοῦ τρυγητοῦ, βλέποντες
 τὰ χρήσιμα δι' αὐτὸν ἀγγεῖα προπαρασκευαζό-
 μενα ἤδη, ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ κάμωμεν ἐπὶ
 τοῦ προϊόντος τῶν ἀμπέλων τὰς ἐξῆς σκέψεις,
 τὰς ὁποίας δημοσιεύομεν καὶ εἰς τὸ κοινόν, ὄχι
 διότι δὲν ἐπέρχονται αὐταὶ καὶ εἰς πολλοὺς ἄλ-
 λους, ἀλλὰ διὰ νὰ τὰς διαδώσωμεν διὰ μιᾶς
 εἰς πολλοὺς καὶ νὰ προτρέψωμεν νὰ λάβωσιν
 ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν ταύτας, διὰ νὰ ἐπέλθῃ
 καὶ ἀνάλογος ὠφέλεια ἀπὸ τῆν παραδοχῆν καὶ
 πραγματοποιήσιν αὐτῶν.

Ἐν τῶν ὄχι εὐκαταφρονήτων προϊόντων τῆς
 Ἑλλάδος εἶναι ὁ οἶνος· τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος,
 ὡς καὶ ἡ ποιότης τῶν γαιῶν αὐτῆς, δύνανται
 νὰ θεωρηθῶσιν ὡς πολὺ ἀρμοδία διὰ τὴν πα-
 ραγωγὴν καλλίστης ποιότητος οἴνων, καὶ μ' ὅλα
 ταῦτα ἡ Ἑλλὰς δὲν παρέχει εἰς τὸ ἐμπόριον,
 εἰμὴ εὐτελεστάτους οἴνους, τοὺς κατωτέρους ὄλων
 τῶν οἴνων τοῦ κόσμου. Τοῦτο προέρχεται μόνον
 ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν ἀρμοδίου καὶ ἐντέχνου κα-
 τασκευῆς. Ποσάκις ἀπὸ οἴνους τῶν νήσων, με-
 τακομισθέντας εἰς Ὀδησσὸν καὶ εἰς ἄλλας τῆς
 Ῥωσσίας πόλεις, κατεσκευάσθησαν οἶνοι ἀρίστης
 ποιότητος, μεταπλασθέντες κατὰ τὸ εἶδος καὶ
 τὴν ποιότητα τῶν γαλλικῶν, καὶ πωληθέντες
 ὡς τοιοῦτοι, χωρὶς νὰ δυνηθῶσι νὰ τοὺς δια-
 κρίνωσιν οὐδὲ οἱ ἔχοντες διὰ τῆς καθημερινῆς
 χορήσεως ἱκανῶς γυμνασμένην τὴν γεῦσιν αὐ-
 τῶν; Διὰ μόνον λοιπὸν τὴν ἔλλειψιν ἀρμοδίου

μεθόδου εἰς τὴν κατασκευὴν, στεραούμεθα αἰνων καλῆς ποιότητος· ἐξάγομεν δὲ τοὺς οἴνους τοῦ τόπου εἰς εὐτελεῖς τιμὰς, ἐν ᾧ διὰ τῆς κατασκευῆς ἠδυνάμεθα νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὴν ἀξίαν των καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν. Ἰδίως δὲ ἡ Ἀττικὴ, ἣτις ἔχει ἰκανὴν ἀμπέλων πληθύν, ἐξαιρέτων καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσόν, καὶ ὡς πρὸς τὸ ποιὸν τῆς παραγωγῆς, ὅχι μόνον δὲν ὠφελείται σημαντικὰ, ὅπως ἔπρεπεν, ἀπὸ τὸ προῖον τοῦτο, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας πολλοὶ τῶν ἰδιοκτητῶν θεωροῦσιν ὡς ἀνωφελῆ, ἢ ἐπιζήμιον τὴν καλλιέργειαν αὐτῶν, ἐν ᾧ διὰ τὴν πληθύν τῶν παρεπιδημούντων ἐν αὐτῇ ξένων, οἵτινες κάμνουσι χρῆσιν μεγίστης ποσότητος οἴνων, ἠδύναντο νὰ ἔχωσι σημαντικὰς ὠφελείας, καὶ τὸ προῖον τοῦτο νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐν τῶν κυριωτέρων τῆς Ἀττικῆς. Ἡ αἰτία τοῦ νὰ μὴ ἀποδαίνωσιν, ὅπως ἔπρεπεν, ἐπικερδεῖς αἱ ἀμπελοὶ, προέρχεται ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τέχνης ἀρμοδίου διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ οἴνου. Ὁ ἤδη κατασκευαζόμενος οἴνος, μὴ ἔχων οὐδεμίαν ἄλλην ποιότητα, εἰμὴ τὴν πικρίαν τῆς ὑπερβολικῆς ἐν αὐτῷ ῥητίνης, δὲν χρησιμεύει, εἰμὴ πρὸς χρῆσιν τῆς κατωτέρας τῶν ἀνθρώπων τάξεως. Ἐν ᾧ δὲ ἐξοδεύεται εἰς τὸν τόπον ὅλος ὁ ἐντόπιος οἴνος, ἐν ᾧ μετακομίζεται καὶ ἀπὸ τὰς νήσους ἰκανῆς ποσότητος (ἐκτὸς τῶν γαλλικῶν καὶ ἄλλων), μ' ὅλον τοῦτο ὁ ἰδιοκτήτης τῆς ἀμπέλου εἰς τὴν Ἀττικὴν θεωρεῖ ὡς βάρος σχεδὸν τὴν κτῆσιν τῆς ἀμπέλου, διότι πωλεῖ εἰς εὐτελε-

στάτην τιμὴν τὰς σταφυλάς, ἢ τὸν μοῦστον, ὥστε ἐκπίπτων τὰ ἔξοδα τῆς ἐτησίου καλλιέργειας, καὶ ἀναλογίζων τὸ προῖον κατὰ τὰς εὐφορίας καὶ τὰς ἀφορίας, εὐρίσκει ὅτι διόλου, ἢ μικρὰν ὠφέλειαν χορηγεῖ εἰς αὐτὸν ἢ καλλιέργεια τῆς ἀμπέλου, καὶ πολλοὶ μάλιστα, οἵτινες ἐξέτειναν ὑπὲρ τὸ δέον τὴν φυτεῖαν ταύτην, μεταμελήθησαν ἤδη. Δὲν ὑπάρχει λοιπὸν ἄλλο μέσον θεραπείας, εἰμὴ διὰ τῆς ἐντέχνου τῶν οἴνων κατασκευῆς νὰ κατορθωθῇ, ὥστε ὁ οἴνος τῆς Ἀττικῆς νὰ καταστῇ εἰς γενικὴν χρῆσιν εἰς τὸν τόπον, καὶ νὰ διατηρῆται ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Οὕτως ἡ τιμὴ αὐτοῦ θέλει ὑψωθῆ, ἢ δὲ ὠφέλεια, τὴν ὁποίαν θέλει παράξει εἰς τοὺς κατασκευαστὰς, θέλει προθῆ καὶ εἰς τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν ἀμπέλων, καὶ οὕτω θέλει ζωογονηθῆ ἐν τῶν σημαντικωτέρων προῖοντων τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως δὲ, καὶ κατ' ἐξοχὴν τῆς Ἀττικῆς, ἣτις ἔχει καὶ τοὺς καταναλωτὰς ἐντὸς τῶν κόλπων αὐτῆς.

Ἄλλὰ πῶς δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν τούτου; Δὲν εἶναι τόσον δύσκολον, ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως δύναται τις νὰ τὸ σοχασθῇ. Φρονοῦμεν ὅτι οἱ ἔχοντες μεγαλητέραν ποσότητα ἀμπέλων, οἵτινες πρόκειται νὰ ὠφεληθῶσι περισσότερο ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς μεταβολῆς, νὰ συστήσωσιν εταιρείαν, σκοπὸν ἔχουσαν νὰ εἰσάξῃ εἰς τὸν τόπον τὴν ἐντεχνον καὶ ἐπιμελημένην τῶν οἴνων κατασκευὴν. Νὰ προτείνωσιν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε διὰ τῶν Δημοτικῶν ἀρχῶν, καὶ ἐκ τῆς Δημοτικῆς περιουσίας ἢ ἐξ ἰδίων συνεισφορῶν ἀ-

μοιδᾶς καὶ βραδείᾳ εἰς τοὺς κατασκευάζοντάς
οἴνους καλλῆς ποιότητος, ὑγιεινοὺς, καὶ διαρκεῖς.
Ὅταν δὲ εὐρεθῶσιν ἄνθρωποι ἔχοντες μὲν γνώσιν
τῆς κατασκευῆς τῶν οἴνων, στερούμενοι δὲ τῶν
ἀναγκαίων μέσων, νὰ τοὺς χρησθήσωσιν, ἢ χρή-
ματα, ἢ μέρος τοῦ ἰδίου αὐτῶν προϊόντος, διὰ
νὰ κάμωσι τὰς πρώτας δοκιμᾶς.

Ἐὰν δὲ ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος τὸ μέ-
τρον τῆς τελειοποιήσεως τῆς κατασκευῆς τῶν
οἴνων δύναται ν' ἀποδῆ ὠφέλιμον, διὰ τὴν Ἀτ-
τικὴν ὅμως θέλει ἀποδῆ σημαντικώτατον, καὶ
θέλει παρέξει ἀμέσως τὰς ὠφελείας, ὑπαρχόντων
ἐν αὐτῇ καὶ τῶν καταναλωτῶν Ἐὰν λοιπὸν καὶ
ἡ Δημοτικὴ ἀρχὴ καὶ οἱ μεγαλήτεροι ἰδιοκτῆται
τῶν ἀμπέλων παραμελήσωσι τὸ μέτρον τοῦτο, καὶ
ἀφήσωσι τὰ πράγματα καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ βαδί-
ζωσι τὸν αὐτὸν τῆς ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας δρόμον
ἠμποροῦμεν τότε νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι εἴμεθα
ἡμεῖς αὐτοὶ τῶν δυστυχιῶν μας αἴτιοι, μὴ
φροντίζοντες νὰ διαθέσωμεν ὑπὲρ ἡμῶν οὐδ' ἐκεῖνα,
τὰ ὁποῖα εἶναι ἐντὸς τῶν δυνάμεων ἡμῶν νὰ
πράξωμεν.

Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν δὲ τοιαύτας ὠφελείας,
εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνώσωμεν τὰς γνώσεις μας,
τὰς προσπαθείας μας, τὰ συμφέροντά μας, διὰ
νὰ δυνηθῶμεν νὰ κατορθώσωμεν ὅλοι ὁμοῦ ὅτι
εἰς ἕκαστος ἡμῶν δὲν δύναται νὰ κατορθώσῃ.
Ἐὰν τὸ μέσον τῶν ἐταιρειῶν τὸ μεταχειρίζονται
ἔθνη, ὅπου ὑπάρχουσι κυβερνήσεις στερεαί, πρὸ
αἰῶνων ἀποκαταστημέναι, καὶ ἔχουσαι ὅλα τὰ

μέσα διὰ νὰ κατορθώσωσι πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ
γενικὸν ὄφελος τῶν ἐπικρατειῶν αὐτῶν, ὅπου
ὑπάρχουσι πλούσιοι, σοφοί, ἐπιστήμονες κτλ. δυ-
νάμενοι νὰ χορηγήσωσιν ὅλας τὰς εὐκολίας τοῦ
πλούτου, τῆς σοφίας, τῆς ἐπιστήμης, ἢ τῆς
τέχνης αὐτῶν, πόσον ἀναγκαιοτέρα πρέπει νὰ
δεωρηθῆ ἢ σύστασις αὐτῶν εἰς τὸ ἐδικόν μας
ἔθνος, στερούμενον εἰσέτι τῶν πλεονεκτημάτων,
τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὰ ἄλλα ἔθνη; Ἐὰν συγκεντρώ-
σωμεν εἰς ἓν τὰς γνώσεις μας, τὰς χρηματι-
κὰς μας δυνάμεις, τὰς προσπαθείας μας, εἶναι
ἀναντίρρητον ὅτι θέλομεν ἀπολαύσει ὠφέλειαν,
ὁποῖαν εἰς ἕκαστος μεταχειριζόμενος τὰς ἰδίας αὐ-
τοῦ γνώσεις καὶ δυνάμεις δὲν ἦτο δυνατόν ν' ἀπο-
λαύσῃ. Τὸ ἀσυνείθιστον θέλει μᾶς παραστήσει ἐκ
πρώτης ὄψεως ὡς δύσκολον τὴν σύστασιν, τὴν
πρόδον καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τοιαύτων ἐταιρειῶν,
ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ δειλιάσωμεν. Ἀρκεῖ νὰ εὐ-
εθῶσι οὐα τρεῖς νὰ γένωσι τὰ πρώτα ὄργανα
ἀπ' ἀρχῆς, ἀκαλούθως δὲ ἔχομεν πλήρη πεποί-
θησιν ὅτι καὶ οἱ πολλοὶ θέλουσι ἐννοήσει τὸ ὄφε-
λος, καὶ θέλουσι συμπράξει μὲ πολλὴν προθυ-
μίαν, ὥστε τὰ ἀποτελέσματα ν' ἀποδῶσι πολὺ
ἀνώτερα τῶν προσδοκιῶν μας. Ὅσοι λοιπὸν ἐμ-
πνέονται ἀπὸ πατριωτισμὸν καὶ ἀπὸ ἀγάπην
τῆς γενικῆς εὐτυχίας καὶ εὐδαιμονίας τῶν πολιτῶν
ὀφείλουσι νὰ κάμωσι τὰς πρώτας δοκιμᾶς, καὶ
νὰ μὴν ἀποκάμωσιν ἀπὸ τὰ πρώτα προσκόμ-
ματα, τὰ ὁποῖα ἀναγκαιῶς θέλει ἐπιφέρει ἢ νάρ-
κωσις, εἰς τὴν ὁποῖαν εὐρισκόμεθα, καὶ ἡ δυσπι-

στία, ἥτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ ἡμῶν διότι ὅλα ταῦτα θέλουν διαλυθῆ ἑνώπιον τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐπιμονῆς αὐτῶν. Εὐχόμεθα ὥστε οἱ λόγοι μας νὰ ἀντηχήσωσιν εἰς τὰ ὦτα διαφόρων πολιτῶν καὶ νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας των, διὰ νὰ κάμωσι καὶ τὴν ἀπόφασιν νὰ παραδεχθῶσι τὰς παρατηρήσεις ἡμῶν καὶ νὰ τὰς βάλλωσιν εἰς ἐνέργειαν.

ΠΕΡΙ ΣΤΑΣΕΩΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΡΟΣ
ΦΩΤΙΣΜΟΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Εἰς τὸ πέμπτον φυλλάδιον τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ λαοῦ ἀποτεινόμενοι πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους ἐσυμβουλευσαμεν εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος τὴν σύστασιν Βιβλιοθήκης εἰς ἕκαστον χωρίον, καὶ ὑπεδείξαμεν καὶ τὰ μέσα, δι' ὧν ἦτο δυνατόν νὰ κατορθωθῆ τοῦτο. Τίς ἤξεύρει πόσοι ἐθεώρησαν ἀνεπίδεκτον ἐκτελέσεως τὴν πρότασιν ταύτην, πόσοι τὴν ὑπέλαβον ἴσως γελοίαν. Μ' ὅλα ταῦτα ἡμεῖς εἴμεθα ἐνδομύχως πεπεισμένοι, ὅτι καὶ ἐπιδεκτικὴ ἐκτελέσεως εἶναι, καὶ ὠφελιμωτάτη θέλει ἀποθῆ εἰς τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος. Θεωροῦμεν αὐτὴν ἐπιδεκτικὴν ἐκτελέσεως διότι ἅμα ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος δείξει τὴν εὐγενῆ ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ βελτιώσῃ τὴν κατάστασιν αὐτοῦ, καὶ ἐπιχειρήσῃ μὲ τὰ μικρὰ καὶ ἀσθενῆ αὐτοῦ μέσα, δὲν εἶναι οὐδεμία ἀμφισβόλια ὅτι θέλουν δράμει μὲ πολλὴν προθυμίαν καὶ γενναιότητα ὅλοι οἱ ἀπανταχοῦ πλούσιοι

ὁμογενεῖς νὰ δώσωσι χεῖρα βοηθείας εἰς αὐτὸν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως αὐτοῦ Μήπως τὸ Πανεπιστήμιον, τὸ Παρθεναγωγεῖον, τὸ τυφλοκομεῖον, τὸ νοσοκομεῖον κτλ. κτλ. δὲν τὰ ἔκτισαν ὁμογενεῖς; Φροντίσαντες οὗτοι διὰ τὴν ὑψηλὴν ἐκπαίδευσιν, δὲν θέλουν ἄρα γε σπεύσει νὰ δώσωσιν ἀνάλογα βοηθήματα καὶ διὰ τοῦ λαοῦ τὴν βελτίωσιν; Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος διὰ τῶν ἀγώνων του, διὰ τῶν κακοπαθειῶν του, διὰ τῆς καταστροφῆς τῆς περυσίας του, δι' ἀνεκτιμῆτων θυσιῶν καταστάσεως καὶ αἵματος, κατέστη ὁ αἷτιος τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς πατρίδος. Διὰ τῆς ἐπιτυχίας αὐτοῦ ἀπήλαυσαν καὶ κατὰ τὴν ἀλλοδαπὴν ὁμογενεῖς τὰ ἀνεκτίμητα ἀγαθὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνικότητος, διὰ τὰ ὅποια βεβαίως πρέπει νὰ καυχῶνται. Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον ὡς ἐστία φώτων καὶ πολιτισμοῦ καὶ ὡς κέντρον περὶ τὸ ὅποιον θέλει μίαν ἡμέραν περιῖρῃσει ὅλη ἢ Ἑλληνικὴ φυλὴ, διὰ νὰ φθάσῃ ποτὲ εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῆς λαμπρότητα καὶ δοξάν. Εἶναι λοιπὸν δυνατόν νὰ μὴν δράμωσιν εἰς βοήθειαν αὐτοῦ οἱ ἐν ἀλλοδαπῇ ὁμογενεῖς, ὅταν ἴδωσι τὰς περὶ προόδου προσπαθείας αὐτοῦ, καὶ ὅταν βεβαιωθῶσι διὰ τὴν ὀλιγότητα ἢ ἀνεπάρκειαν τῶν μέσων του πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ εὐγενοῦς αὐτοῦ σκοποῦ; Δὲν νομίζω δίκαιον νὰ ἔχωμεν διόλου ὡς πρὸς τοῦτο δισταγμὸν, ἀρκεῖ μόνον νὰ πράξωμεν ἡμεῖς ὅ,τι εἶναι ἐντὸς τῶν δυνάμεων ἡμῶν.

Διὰ τὴν μὴ ὑποθέτη δέ τις ὅτι ταῦτα εἶναι
ὄνειροκαλήματα, θέτομεν ὑπ' ὅψιν αὐτοῦ ἐν πα-
ράδειγμα πόσα δύναται νὰ κατορθώσῃ τις διὰ
τῆς συστάσεως ἐταιρειῶν, καὶ τῆς ἐνώσεως τῶν
δυνάμεων, τῶν γνώσεων, καὶ τῶν χρημάτων
τῶν πολλῶν, εἰς ἓν κέντρον καὶ ὑπὸ μίαν διευ-
θυνσιν, καὶ πόσον προθύμως συμπράττουσι καὶ
ἄλλοι πλέον εὐκατάστατοι εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς προ-
όδου εὐγενῆ τοῦ λαοῦ ἀμίλλαν.

ΕΛΕΓΘΕΡΟΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ.

Εἰς πᾶσαν πόλιν τῆς Ἀγγλίας ὑπάρχει ἐν κα-
τάστημα τῶν τεχνιτῶν ὀνομαζόμενον (Mechanic
's institute) ὅπου εὐρίσκεται μία βιβλιοθήκη, ἐν
ἀναγνωστήριον ἐφημερίδων καὶ σπουδαστήρια, καὶ
ὅπου γίνονται πολλάκις τῆς ἐβδομάδας παραδόσεις
φιλολογικαὶ καὶ ἐπιστημονικαί. Ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπο-
ἀπολαύσῃ τις ὅλων τούτων πρέπει νὰ συνεισφέρῃ
ἐτησίως ἐν τι ποσὸν πρὸς διατήρησιν τοῦ κατασ-
τήματος. Ἡ δὲ συνεισφορὰ αὕτη ἂν καὶ μετριω-
τάτη, ὑπερβαίνει πολλάκις τοὺς πόρους πολλῶν
τεχνιτῶν. Εἰς τοιαύτην θέσιν εὐρισκόμενοι τεχνί-
ται τινες τοῦ Καρλεόλου Carlisle καὶ ἐπιθυμοῦντες
νὰ συμμετέχωσι τῆς παιδείας, ἧς ἀπῆλθον ἐκ
τοῦ καταστήματος τῆς πόλεως τῶν οἱ εὐπορώτε-
ροι συντεχνίται των, συνελθόντες κατέβαλον δι'
ἐράνου, καὶ μὲ τὸ συναχθέν ἀργύριον κατεγρά-
φησαν συνδρομηταὶ εἰς μίαν ἐφημερίδα. Τοῦτο
μαθόντες τινὲς τῶν εὐκαταστάτων συμπολιτῶν

των ἐφιλοτιμήθησαν νὰ συνεργήσωσι εἰς τὴν
ἐπιτυχίαν τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ οὕτως ἔθεν μὲν
ἡ γενναία αὐτῶν συνδρομὴ, ἔθεν δὲ ἡ καταγρα-
φὴ καὶ ἄλλων πολλῶν τεχνιτῶν εἰς τὴν ἐταιρίαν
τοὺς εὐκόλυνεν, ὥστε νὰ γραφῶσι συνδρομηταὶ
καὶ εἰς ἄλλας ἐφημερίδας, καὶ ν' ἀγοράσωσι καὶ
βιβλία.

Ἐντὸς λοιπὸν δύο μηνῶν ἡ ἐταιρία εἶχεν ἤδη
ἐν εὐρύχωρον ἀναγνωστήριον καὶ μίαν βιβλιοθή-
κην, συνισταμένην ἀπὸ 500 καὶ ἐπέκεινα τόμους.
Καὶ πολὺ μὲν ἤδη ἦτο καὶ τοῦτο, ἀλλὰ δὲν ἦτο
ἀκόμη τὸ ὅλον. Πολλοὶ συνεταῖροι ἐργάται ἦσαν
πολλὰ ἀδύνατοι εἰς τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γρα-
φὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν ὅθεν παρεκάλεσαν τοὺς
συνεταίρους, ὅσοι ἦσαν μᾶλλον προχωρημένοι,
ν' ἀνθίσωσι ἐν σχολεῖον ἢ αἰτησίς των εἰσηκού-
σθη καὶ ἠνοίχθη σχολεῖον ὅπου ἐδιδάσκοντο τὴν
ἀνάγνωσιν, τὴν γραφὴν καὶ τὴν ἀριθμητικὴν.
Ἐπειδὴ δ' εἰς ταῦτο τὸ σχολεῖον ἦσαν δεκτοὶ καὶ
μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐντὸς ὀλίγου ἐγένευσεν ἀπὸ
μαθητῶν, νέοι δὲ καὶ γέροντες ἡμιλλῶντο πρὸς
ἀλλήλους κατὰ τὸν ζῆλον, καὶ μετὰ τινα καιρὸν
οἱ πρόδοι ἐγενίαν ἀντάξιοι τῆς προσπαθείας τῶν
διδασκάλων.

Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα ἔμελλε νὰ προῆ ἔτι περαι-
τέρω. Πλησίον τῶν αἰθουσῶν, τὰς ὁποίας ἡ ἐται-
ρία εἶχεν ἀφιερωμένας διὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ
γραφὴν, ὑπῆρχον δύο μεγάλα ἐργαστάσια, ἐν οἷς
εἰργάζοντο πολλὰ παιδιά, εἰς τὰ ὁποία ὁ νόμος

(ἐπειδὴ προσδιορίζει εἰς 10 ὥρας τὴν ἡμερήσιον ἐργασίαν τῶν παιδίων ἐν τοῖς ἐργοστασίοις), ἀφινεν εὐκαιρίαν περισσοτέραν ἀφ' ἧς εἶχον τέως. Ἡ ἐταιρεία ἔκρινεν εὐλογον τὸν καιρὸν, τὸν ὁποῖον τὰ παιδία ταῦτα ἐξώδευον εἰς τὸ νὰ περιφέρωνται καὶ νὰ παίζωσιν εἰς τὰς ἀγυῖας, νὰ τὸν ἀφιερῶσωσιν εἰς τὴν σπουδὴν· ἀλλ' οἱ πόροι τῆς ἦσαν περιορισμένοι· τὰ δὲ σπουδαστήρια καὶ τὸ σχολεῖον κατάγεμα φιλαναγνωστῶν καὶ μαθητῶν, ἀλλὰ δὲν ἀπελπίσθη ὅμως διὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐμίσθωσεν ἄλλην μίαν αἴθουσαν, καὶ ἤνοιξε καὶ δευτέρον ἄλλο σχολεῖον διὰ νὰ ἐπαρκέσῃ δ' εἰς τὴν δαπάνην τὴν ἀπαιτουμένην δι' ἐνοίκιον καὶ συντήρησιν, ἀπεφάσισεν ὅπως ἕκαστος τῶν συνεταίρων πληρόν μίαν πένναν καθ' ἑβδομάδα (δεκαπέντε λεπτά) διὰ δὲ τῆς εὐτελοῦς ταύτης συνεισφορᾶς εἶχον καὶ αὐτοὶ οἱ ἐργάται καὶ τὰ τέκνα των σχολεῖα, καὶ ἀναγνωστήριον καὶ βιβλιοθήκην. Εἶναι δὲ τὰ δύο ταῦτα σχολεῖα κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον διωργανισμένα· εἰς μὲν τὸ ἐν διδάσκεται ἢ ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ, εἰς δὲ τὸ ἄλλο ἢ ἀριθμητικὴ, ἢ ἀλγεβρα καὶ ἢ γεωμετρία· ἐντὸς δὲ ἐνὸς μηνὸς οἱ περισσότεροι μαθηταὶ ἔμαθον νὰ ἀναγινώσκωσι καὶ νὰ γράφωσι. Γίνονται δὲ αἱ παραδόσεις τὸ ἑσπέρας, διὰ νὰ ἐμποροῦν νὰ ἐξακολουθῶσιν οἱ ἐργάται μετὰ τὴν παῦσιν τοῦ ἔργου.

Τοιαῦτα θαύματα λοιπὸν κάμνει ἡ μεγάλη καὶ εἰλικρινῆς ἀρχὴ τῆς ἐλευθεροδιδασκαλίας· μία ἀπλή ἐταιρεία μὲ τοὺς ἀσθενεῖς πόρους τῆς,

ἄνευ ἐπεμβάσεως τῆς ἐξουσίας, ἄνευ ἐπεμβάσεως τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς, συνεκρότησεν ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν βιβλιοθήκην, καὶ ἀναγνωστήριον καὶ δύο σχολεῖα, τὸ ἕτερον τῶν ὁποίων εἶναι σχολεῖον τῆς Γεωμετρίας καὶ τῆς Ἀλγέβρας!

Τούτων οὕτως ἐχόντων εἰς τὸ τέλος τοῦ δευτέρου ἔτους ἐγένετο λογοδείπνον ἐν Ἀννῶν, πόλει πλησίον τοῦ Καρλεόλου κειμένη, ὑπὸ τῶν ἐργατῶν καὶ προὔτεθη βουλὴ περὶ συστάσεως εἰς Ἀννῶν ἐταιρίας τοιαύτης, οἷα ὑπῆρχεν ἤδη ἐν Καρλεόλῳ· εἰς δὲ τῶν ἐκ Καρλεόλου ἐργατῶν ἀναδᾶς ἐπὶ τὸ βῆμα ἀπήγγειλε λόγον, οὗ τινος τὸ τέλος νομίζομεν ὅτι θέλομεν εὐχαριστήσῃ τὸν ἀναγνώστην νὰ μεταφράσωμεν· ἔχει δὲ οὕτω·

« Κάμετε σεῖς ὅτι σηκόνεσθε μόνοι σας, καὶ ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους ἡ τύχη ἔβαλεν ἀνωτέρω ἀπὸ σᾶς, σᾶς δίδουν χεῖρα βοηθείας. Δεῖξατε σεῖς ὅτι ἔχετε δάρρος εἰς τὴν ἰδικὴν σας προσπάθειαν, καὶ ἐκεῖνοι ἔρχονται πρὸς βοήθειάν σας. Οὕτως ἔπραξαν οἱ ἐργάται τοῦ Καρλεόλου, οὕτως ἐπέτυχεν καὶ κατευωδόθη ἡ ἐπιχείρησις των. Ἐργάται τοῦ Ἀννῶν, μιμηθῆτε ἡμᾶς· μὲ μίαν πένναν τὴν ἑβδομάδα ἠμπορεῖ τις νὰ κάμῃ θαύματα. Εἰς Καρλεόλον ἡμεῖς ἔχομεν δύο παραδόσεις συζητικὰς, ὅπου ὅλα ὅσα μᾶς παραδίδουσιν οἱ διδάσκαλοί μας, τὰ ἐξετάζομεν καὶ τὰ κρίνομεν· διότι ἡμεῖς θέλομεν πρῶτα νὰ πεισθῶμεν, καὶ ὕστερον νὰ πιστεύσωμεν· διότι ἔχομεν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ σκεπτόμεθα μόνοι μας· διότι ἐὰν ὁ

Πλάστης μᾶς ἔδωκε διανοητικὰς δυνάμεις, μᾶς τὰς ἔδωκε διὰ τὰς μεταχειριζώμεθα, καθὼς ἀρμόζει εἰς ἐλευθέρους ἀνθρώπους, »

Τὰς λεπτομερείας ταύτας ἐρανίσθημεν ἀπὸ ἀγγλικῆν τινα ἐπιθεώρησιν, ὀνομαζομένην Chambers Edibourgh journal, τί δύναται τις νὰ προσθέσῃ εἰς τοὺς εὐγενεῖς καὶ ἀφελεῖς τούτους λόγους; Εἰς τόπον ὅπου γίνονται τὰ πράγματα οὕτω, δύναται τις νὰ φοβῆται ἐπαναστάσεις καὶ καταστροφάς; (ἐκ τοῦ Τύπου, μετάφρ. τοῦ Τηλεγράφου τοῦ Βοσπόρου)

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ.

Ἀπετείνουμεν πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸν ἀναφορὰν ἀποβλέπουσαν τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ. Μὴ ὄλον ὅτι ἔχομεν πλήρη πεποιθήσιν ὅτι οὗτος θέλει λάβει ὑπὸ σπουδαίαν ἐπισφιν τὸ οὐσιώδες τοῦτο ἀντικείμενον, ἐπειδὴ ὁμως ἐνδέχεται, ἢ ἀπὸ ἔλλειψιν μέσων, ἢ ἀπὸ ἄλλας ἀγνώστους αἰτίας, ἢ ἀπαντήσῃ προσκόμενα εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς ἐν τῇ ἀναφορᾷ ἡμῶν προτεινομένης μεταρρυθμίσεως, ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ δημοσιεύσωμεν τὴν ἀναφορὰν ταύτην καὶ διὰ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ λαοῦ, καὶ νὰ προτρέψωμεν τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος, νὰ λάβῃ καὶ ὁ ἴδιος ὑπὸ ὄριμον σκέψιν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο, καὶ νὰ φροντίσῃ νὰ πράξῃ ὁ ἴδιος ὑπὲρ ἑαυτοῦ ὅτι δὲν ἐυνηθῆ νὰ πράξῃ ἢ ἐξουσία.

Ἐὰν εἰσαχθῆ εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα ἢ Γραμματικὴ τῆς ὀμίλουμένης γλώσσης, ὥστε δι' αὐτῆς νὰ δύνανται οἱ νέοι νὰ συνθέτωσιν μὲ ὀρθογραφίαν καὶ χωρὶς σολοικισμοῦς, δὲν ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἐξοδεύωσι τρεῖς καὶ τέσσαρα ἔτη διὰ τὴν μάθησιν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Τὸν καιρὸν τοῦτον ἡμποροῦν νὰ τὸν ἐξοδεύωσιν εἰς τὸ νὰ διδασκῶσι τὰς ἀρχὰς ἄλλων μαθημάτων ἀναγκαῖων εἰς τὴν κοινωνικὴν αὐτῶν τάξιν, ὥστε ἐξερχόμενοι οἱ νέοι ἀπὸ τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα νὰ ἦναι ἱκανοὶ νὰ διατηρῶσι τὴν ἀλληλογραφίαν των, νὰ ἀναφέρονται εἰς τὰς ἀρχὰς των, νὰ κάμνωσιν ἐκθέσεις εἰς διαφόρους περιστάσεις, νὰ ἐννοῶσι τὰς διαταγὰς καὶ τοὺς νόμους, καὶ νὰ δύνανται νὰ ἐννοήσωσιν ὅλα τὰ βιβλία, ὅσα ἐκδίδονται εἰς τὴν ὀμίλουμένην γλώσσαν, νὰ τελειοποιῶσι τὰς ιδέας των καὶ νὰ ἀποκτῶσι νέας γνώσεις.

Ἐννοοῦμεν λοιπὸν νὰ δοθῆ πλειότερα ἑκτασις μαθήσεων εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ, ὥστε νὰ κατασταίνωνται οἱ εἰς αὐτὰ διδασκόμενοι νέοι ἰκανώτεροι, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὴν ἀνάγκην νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια πρέπει νὰ μεταβαίνωσι μόνον ὅσοι πρόκειται νὰ λάβωσι πλήρη καὶ τελείαν παιδείαν, καὶ νὰ διδασκῶσιν ἐπιστήμας.

Ἐκτὸς τῆς ὠφελείας, τὴν ὁποίαν θέλουσιν ἀπολαύσει ὅλοι οἱ διδασκόμενοι εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα, εἰς τὴν ἐνέργειαν ὁ τρόπος, τὸν ὁποῖον προτείνουμεν, θέλει προσέλθει καὶ ἄλλη

τις, ὄχι εὐκαταφρόνητος ὠφέλεια. Οἱ διδασκόμενοι εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ εἶναι πλησίον τῶν γονέων των, οἵτινες δύνανται νὰ ἐπιτηρώσι τὴν διαγωγὴν αὐτῶν, καὶ νὰ προλαμβάνωσι τὰς παρεκτροπὰς των, ἢ νὰ ἐπανορθώσωσι αὐτὰς, ἂν τυχὸν λάβωσι χώραν. Ὅταν ὅμως τὰ τέκνα των μεταβαίνωσιν εἰς τὰς πρωτεύουσας τῶν ἐπαρχιῶν καὶ Νομῶν, ὅπου εὐρίσκονται μακρὰν τῆς πατρικῆς προνοίας εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ ὑποπέσωσιν εἰς ὀλεθροὺς παρεκτροπὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ὄχι μόνον ἡ ἠθικὴ των νὰ καταστραφῇ, ἀλλὰ καὶ ἡ ζωὴ των νὰ κινδυνεύσῃ.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ μία πλήρης καὶ τελεία σπουδὴ εἰς τὰ τέκνα των, ἃς ὑπέκειντο καὶ εἰς τοὺς κινδύνους τούτους, ἀλλὰ διὰ μικρὰν σπουδὴν, ἣτις δέλει καταστήσει ἀνωφελῆς, ἐπιζήμιος μάλιστα διὰ τὸν λόγον τῆς ἡμιμαθείας, πρὸς τί νὰ ἐκτεθῶσι τὰ τέκνα τῶν χωρικῶν εἰς τὸν κίνδυνον τούτου; Ἐκτὸς τούτου ἐν ὅσῳ οἱ νέοι διδάσκονται εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα ἐντὸς τοῦ δήμου των, διαμένουν εἰς τὰ αὐτὰ ἡθῆ καὶ ἔθιμα καὶ εἰς τὰς αὐτὰς ἔξεις τοῦ ζῆν, ὥστε καίτοι ἀποκτήσαντες τὰς εἰς αὐτὰ διδασκόμενας γνώσεις, δὲν ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐνασχολοῦνται καὶ οἱ ἴδιοι αὐτῶν γονεῖς, ἀλλὰ δέλουν κατορθώσει μάλιστα νὰ τὴν ρυθμίσωσιν ἐπὶ τὸ ὠφελιμώτερον. Οἱ γονεῖς λοιπὸν δέλουν ἔχει τὰ τέκνα των βοηθοὺς, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον ὠφελιμωτέρους, καθ' ὅσον δέλουν ἐνεργεῖ τελειότερον τὰς ἐργασίας των.

Εὐχόμεθα ὥστε αἱ παρατηρήσεις αὗται νὰ ἐννοηθῶσιν ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνεργεῖαν ὅσον τὸ ταχύτερον. Ἐχομεν δὲ πεποιθήσιν ὅτι τὰ ἀποτελέσματα θέλουσιν ἀποεῖν ὠφελιμώτατα.

Πρὸς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδείας ὑπουργόν.

Μία σημαντικωτάτη ἔλλειψις ὑπάρχει εἰς τὴν ἐκπαιδευσιν τοῦ λαοῦ τῆς Ἑλλάδος, καθ' ὃν τρόπον αὕτη γίνεται σήμερον εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα. Ὅσοι ἀποπερατώσωσιν ἐν αὐτοῖς τὰ κανονισμένα μαθήματα, ἐπανερχόμενοι εἰς τὰς οἰκίας των δὲν δύνανται νὰ συνθέσωσιν οὐδεμίαν ἐπιστολὴν ὀρθογραμμένην καὶ ἀσόλοικον κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς· διότι δὲν διδάσκονται γραμματικὴν, ἢ ἂν διδάσκωνται ἀρχὰς αὐτῆς, δὲν εἶναι αὗται ἱκαναὶ νὰ ἐπιφέρωσι τὸ ἀποτέλεσμα τούτο.

Τὸ νὰ μεταβῶσιν οἱ νέοι εἰς τὰ ἑλληνικὰ σχολεῖα, διὰ νὰ διδαχθῶσιν τὴν ἑλληνικὴν Γραμματικὴν, ἀπαιτεῖ καὶ καιρὸν καὶ ἔξοδα· καὶ οἱ χωρικοὶ κατὰ τὸ μεγαλῆτερον μέρος δὲν εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ὑποφέρωσι τὴν στέρησιν ταύτην τοῦ καιροῦ καὶ τῶν ἐξόδων. Ἀλλὰ καὶ ἂν τοῦτο ᾗτο δυνατόν, τὸ θεωροῦμεν ἀσύμφωρον. Τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης νομίζομεν ἀναγκαίαν εἰς μόνον ἐκείνους, οἵτινες πρόκειται νὰ λάβωσι πλήρη καὶ ἐντελῆ παιδείαν, καὶ ν' ἀφιερωθῶσιν εἰς τὰς ἐπιστήμας.

Φρονούμεν λοιπόν ὅτι ἡ διδασκαλία τοῦ λαοῦ πρέπει νὰ κανονισθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα οἱ νέοι νὰ διδάσκονται τὸσαῦτα μαθήματα, ὥστε καὶ χωρὶς νὰ μεταβῶσιν εἰς τὰ ἑλληνικὰ, νὰ δύνανται νὰ ἐννοῶσι καὶ νὰ γράφωσιν ὀρθῶς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν, δύναμενοι νὰ συνθέσωσι κατὰ τοὺς κανόνας τῆς Γραμματικῆς καὶ ἐπιστολᾶς, καὶ ἀναφορᾶς, καὶ ἄλλα ἔγγραφα. Νὰ διδάσκονται δὲ ἀρχᾶς ὅλων τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸν λαόν μαθημάτων, καὶ νὰ προπαρασκευάζονται τοιοῦτοςτρόπως εἰς αὐτὰ, ὥστε καὶ μόνοι των οἱ νέοι, ἔξερχόμενοι τοῦ σχολείου, νὰ δύνανται νὰ τελειοποιήσωσι τὰς γνώσεις, τῶν ὁποίων τὰς ἀρχὰς ἔλαβον, καὶ τὸν τρόπον τῆς τελειοποιήσεως ἔμαθον εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα.

Ἐὰν δὲ εἰς τινὰς παρουσιασθῶσιν ὕστερον εὐνοϊκαὶ περιστάσεις διὰ νὰ σπουδάσωσι καὶ πλείονερα, αὐτῶ προπαρασκευασμένοι δὲν δέλουν ἀπαντήσῃ μεγάλας δυσκολίας εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ἑλληνικῆς, ἢ καὶ ἄλλων γλωσσῶν, ἀφοῦ γνωρίζωσιν ἐντελῶς τὴν γραμματικὴν τῆς γλώσσης των.

Πρώτην λοιπόν καὶ κυριωτέραν μεταρρύθμισιν νομίζομεν τὸ νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ ἀλληλοδιδασκτικὰ σχολεῖα ἡ σπουδὴ τῆς γραμματικῆς τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης, τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ μάθησις εἶναι πολὺ παρὰ τὴν τῆς ἑλληνικῆς εὐκολωτέρα διότι ὁ μαθητὴς ὅ,τι ἤδη γνωρίζει ἐκ πείρας, ἢτοι διὰ τῆς ὁμιλίας, τὸ ἀνάγει εἰς κανόνας, καὶ ἀπο-

κτὰ τρόπον τινὰ τὴν βεβαιότητα ἔτι καὶ ὁμιλῶν καὶ γράφων οὕτω πράττει ὀρθά.

Ὅταν ὁ μαθητὴς διδαχθῇ ἐντελῶς τὴν γραμματικὴν ταύτην, καὶ κάμῃ καὶ γυμνάσματα τινὰ εἰς ἐπιστολᾶς, ἀναφορᾶς, ἐκθέσεις κτλ. καθίσταται πλέον ἱκανὸς νὰ ἐννοῇ ὅλα τὰ εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν συγγράμματα, νὰ κρατῇ ἀλληλογραφίαν, νὰ παρυσταίνῃ εἰς τὰς ἀσχᾶς τὰς ἀνάγκας του, καὶ νὰ κάμῃ τὰς αἰτήσεις του.

Ὅταν γένη παραδεκτὴ ἡ τροποποίησις τῶν ἀλληλοδιδασκτικῶν σχολείων, καθ' ὃν τρόπον προτείνωμεν, καὶ ὅταν εἰσαχθῇ κατὰ πρῶτον ἡ διδασκαλία τῆς ὁμιλουμένης γλώσσης, τότε πρέπει νὰ γένη σκέψις, πᾶσα μαθήματα ἄλλα πρέπει νὰ προστεθῶσιν εἰς τελειοποίησιν τῶν εἰς τὰ σχολεῖα ταῦτα διδασκομένων παιδῶν.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο εἶναι πολὺ σπουδαῖον διότι ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, ὥστε δὲν δισταζόμεν νὰ πιστεύσωμεν, Κύριε ὑπουργέ, ὅτι θέλετε τὸ θεωρήσει ἄξιον τῆς προσοχῆς σας. Ὅταν δὲ ἀποφασίσετε νὰ σκεθῆτε ἐπ' αὐτοῦ ἐλπίζομεν ὅτι θέλετε εὐκόλως ἀναγνωρίσει τὸ ὠφελίμον τῆς προτάσεως ταύτης, ὥστε ἀπαλλοττόμεθα τοῦ νὰ προσθέσωμεν ἐπιχειρήματα διὰ νὰ σᾶς πείσωμεν περὶ τῆς ὠφελείας αὐτῆς. Ὅτι μόνον νομίζομεν ἀναγκαῖον νὰ σᾶς εἰπώμεν εἶναι ὅτι εἰς τὴν Γαλλίαν τότε μόνον προώδευσεν ἐπισθητικῶς, καὶ ὁ φωτισμὸς κατέστη γενικώτερος,

οταν ἐκανόνισαν τὴν ὁμιλουμένην γλωσσαν, καὶ ἔβαλαν εἰς χρῆσιν τὴν γραμματικὴν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 3. Σεπτεμβρίου 1852.

Περὶ προφυλάξεως τῶν κτηνῶν ἀπὸ τὴν ἐπιζωοτικὴν περιπνευμονίαν.

Ὁ Κ. Λουῆς Οὐϊλλέμης, διδάκτωρ τῆς Ἱατρικῆς εἰς Χασέλτην, διεύθυνε πρὸς τὸν ὑπουργὸν τῶν Ἑσωτερικῶν τοῦ Βελγίου λεπτομερῆς ὑπόμνημα, δι' οὗ προτείνει ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ προφυλάξη τις τὰ κτήνη ἀπὸ τὴν ἐπιζωοτικὴν περιπνευμονίαν, διὰ τῆς εἰς ὑγιῆ κτήνη εἰσαγωγῆς αἵματος ἢ ἄλλων ὑλῶν, λαμβανομένων ἀπὸ ἀσθενῆ κτήνη.

Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν Κ. Ρογέριος, θεωρήσας ὡς σπουδαῖον τὸ πρᾶγμα, ἐπιμαρτυροῦμενον μάλιστα ἀπὸ πολλὰς δοκιμασίας, ἀπεφάτισε καὶ ἐσύστησεν ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἀνέθεσε τὴν φροντίδα νὰ κάμῃ νέας δοκιμασίας καθ' ὅλην τὴν Βελγικὴν ἐπικράτειαν.

Ἡθέλαμεν περιμείνει τὴν δημοσίευσιν τῶν πράξεων τῶν ἐπιτοπίων ἐπιτροπῶν, αἵτινες ἤθελον λύσει τὸ ζήτημα τοῦτο, καὶ οὕτω νὰ ὁμιλήσωμεν καὶ ἡμεῖς περὶ τῆς Οὐϊλλεμικῆς μεθόδου, ὅταν αὕτη ἤθελε λάβει χώραν. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ Κυβέρνησις μας ἔπεμψεν εἰς Βέλγιον τὸν Κ. Ὑδάρτον διὰ νὰ παρατηρήσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τὰ ἔργα πολυαριθμῶν ἐπιτροπῶν συγκειμένων ἀπὸ ἱατροῦς ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, καὶ ἐργαζο-

μενων ἤδη εἰς τὸ γειτονικὸν κράτος, ἀφ' ἐτέρου δὲ ὁ Διευθυντῆς τῆς Ἀστυνομίας διώρισεν ἐπιτροπὴν διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα, ἂν ἡ ἐγκέντρωσις δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον προφυλακτικὸν εἰς τινὰς εἰδικὰς ἀσθενείας, νομίζομεν περιττὸν νὰ δημοσιεύσωμεν σήμερον τὸ διεξοδικὸν τοῦ Οὐϊλλέμου ὑπόμνημα· περιοριζόμεθα δὲ μόνον νὰ μεταφέρωμεν εἰς τὸ Φύλλον μας ἀπὸ τὸν Βέλγον Μηνύτορα τῆς 3. ἰουλίου 1852 τὰς ὁδηγίας, τὰς ὁποίας ἡ Κυβέρνησις διεύθυνεν εἰς τὰς διαφόρους ἐπιτροπὰς, ἐπὶ σκοπῷ νὰ διευκολύνῃ τὰς ἐργασίας των. Αἱ ὁδηγίαι αὗται, οὔσαι καθαρᾶι καὶ ἀκριβεῖς δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς ἱατροῦς ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, οἵτινες ἤθελον ἐπιχειρήσει νὰ κάμωσι δοκιμασίας.

Ὅδηγίαι περὶ ἐγκεντρίσεως τῆς πλευροπνευμονίας.

Ὁ Κ. Οὐϊλλέμης ἐνεργεῖ τὴν ἐγκέντρωσιν εἰς τὸ ἐπάνω καὶ κάτω μέρος τῆς ἄκρας τῆς οὐρᾶς διὰ τινος νυστερίου ἔχοντος σχῆμα καμπύλον. Ἐπιθέτουν εἰς τὴν μύτην τῆς κόψης τοῦ ἐργαλείου τούτου τὸ ἐγκεντριζόμενον ὑγρὸν, σχίζει δι' αὐτοῦ τὸ δέρμα, καὶ στρέφει ὀλίγον τὸ ἐργαλεῖον κυκλικῶς, καὶ ὅλη ἡ ἐργασία τελειώνει.

Ἡ πρὸς ἐγκέντρωσιν χρησιμεύουσα ὕλη συνάγεται ἀπὸ κτήνη, εἰς τὰ ὁποία ἡ ἀσθένεια δὲν εἶχε φθάσει τὴν τελευταίαν αὐτῆς περίοδον. Καταλληλότερα δι' αὐτὸ κτήνη εἶναι ἐκεῖνα, τῶν

ὁποῖον οἱ πνεύμονες, λαβόντες τὸ χροῖμα τοῦ ἥπατος, δεικνύουσιν ὅτι πάσχουσιν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀσθένειαν. Τὸ μέρος τοῦ πνεύμονος τὸ οὕτω πάσχον συνθλίβεται (στύφεται), καὶ τὸ ἐκρέον ἐξ αὐτοῦ ὄρο-αίματώδες ὑγρὸν ἀποτελεῖ τὴν ἀρμοδιάν μiasματικὴν ὕλην.

Αἱ συνέπειαι τῆς ἐγχειρίσεως ταύτης ἀναφαίνονται μεταξὺ δύο ἕως τεσσάρων ἐβδομάδων διὰ τῆς ἐξοιδήσεως (πριξίματος) τῆς οὐρᾶς καὶ διὰ τινος πυρετοῦ. Κάμμία ἰατρικὴ συνδρομὴ, ἐκτὸς ὑγιεινῆς διαίτης, δὲν ἀπαιτεῖται. Ἐὰν ὅμως τὰ εἰρημένα φαινόμενα λάθωσιν ἐπίτασιν, τότε διατηροῦν τὴν οὐρὰν ὑψωμένην, τὴν πλύνουσι μὲ μαλακτικά, καὶ ἐὰν ἡ γάγγραινα φαίνεται ὑπερβολικῆ, κάμνουσιν ἐντομάς τινὰς εἰς αὐτὴν.

Ἡ γάγγραινα ἀναφαίνεται εἰς τὴν οὐρὰν ἐνίσταται, ἀλλὰ κατ' ἐξοχὴν ὅταν ἡ πρὸς ἐγκέντρειαν ὕλη λαμβάνεται ἀπὸ κτήνη, τὰ ὁποῖα ἐψόθησαν κατὰ τὴν τελευταίαν τῆς πνευμονίας περίοδον. Δὲν εἶναι ὅμως αὕτη θανατηφόρος. Τὸ μεγαλύτερον συμβεβηκὸς, τὸ ὁποῖον δύναται νὰ προέλθῃ ἐξ αὐτῆς εἶναι, τὸ νὰ κοπῇ ἡ ἄκρα τῆς οὐρᾶς, ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐλαττώνει τὴν ἀξίαν τῶν ἀγελαδιῶν, ὅταν πρόκηται νὰ πωληθῶσι.

(le Moniteur Agricole)

ΠΕΡΙ ΜΑΛΛΙΩΝ ΕΚ ΞΥΛΩΝ.

Ἐὰν τὸ παρὰ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Γενεῦης ἀναφερόμενον πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον κατωτέρω θέλομεν ἐκθέσει, ἦναι ἀληθές· ἐὰν ἡ πεύκη δίδῃ μαλλία, τὰ ὁποῖα εἰς τὰς οἰκιακὰς τέχνας δύναται ν' ἀντικαταστήσωσιν ἐπωφελῶς τὸ λεπτότερον βαμβάκι, ὡς καὶ τὰ μαλλία τῶν προβάτων ἀκόμη· ἐὰν τὸ παραγόμενον ἐξ αὐτῶν πρᾶγμα εἶναι τοιοῦτον, ὥστε ὁ ταπητοποιὸς νὰ μὴ δύναται νὰ διακρίνῃ ἀν' αὐτὸ ἦναι κατασκευασμένου ἀπὸ τρίχας, ἢ ἀπὸ μαλλία· ἐὰν τέλος ἡ ὄσμη τοῦ νέου τούτου προϊόντος ἦναι εὐάρεστος, καὶ ἔχῃ τὴν ιδιότητα ν' ἀποδιώκῃ τὰ ζούθια ἀπὸ τὰ ἐπιπλα, εἰς τὰ ὁποῖα αὕτη ὑπάρχει· ἐὰν ὅλα ταῦτα ἦναι ἀληθῆ, ἢ ἀνακάλυψις αὕτη θέλει ἀποδῆ κατὰ πολλοὺς λόγους πολύτιμος· διότι ἡ πεύκη φύεται πανταχοῦ, καὶ τὰ ἐκ ξύλων μαλλία διὰ τὴν ταπεινὴν αὐτῶν τιμὴν θέλουσι ἀποδῆ εὐαπόκτητα καὶ εἰς τοὺς πτωχοὺς· ὄντα δὲ ἐκ φύσεως ὑγιεινὰ, θέλουσι χορηγήσει εἰς τοὺς πτωχοὺς ἐν βοήθημα ἀγνωστον ἄχρι τοῦδε. Ἄς εὐχόμεθα λοιπὸν ὅστε ἡ Κυβέρνησις μας νὰ λάβῃ ὅσον ἔνεστι ταχύτερον τὴν διαθεβαίωσιν, ἐὰν ἡ ἀκόλουθος πληροφορία ἦναι ἀληθής.

« Πλησίον τῆς Βρεσλαύης ἐν Σιλεσία εἰς ἐν κτήμα ὀνομαζόμενον Ὁ λειμὼν τοῦ Χουμ-βάλδου ὑπάρχουν δύο καταστήματα· εἰς τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν μεταβάλλουσι τὰ φύλλα τῆς πεύκης εἰς εἶδος βαμβακίου ἢ μαλλίων, εἰς τὸ ἄλλο δὲ τὰ

ἀπὸ τὴν κατασκευὴν ταύτην ἐξερχόμενα ὕδατα χρησιμεύουν ὡς λουτρὰ ἰαματικά διὰ τοὺς ἀσθενεῖς. Ἀμφότερα δὲ τὰ καταστήματα ταῦτα ἐσυστήθησαν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς ἐπιτηρητοῦ τῶν δασῶν τοῦ Κ. Πανεσίτση, ὅστις ἐφεῦρεν ἐν χημικῶν μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξάγουσιν ἀπὸ τὰ μακρὰ καὶ λεπτὰ φύλλα τῆς πεύκης τὴν κλώσιμον καὶ λεπτοτάτην οὐσίαν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζει *μαλλία ἐκ ξύλων*, διότι ξαίνεται, συμπήγνυται, καὶ νήθεται ὡς τὰ μαλλία.

Ὅλα τὰ φύλλα τῶν πευκῶν, τῶν κουκουναριῶν καὶ ὄλων ἐν γένει τῶν κωνοφόρων δένδρων, εἶναι σύνθετα ἀπὸ ἴνας καθ' ὑπερβολὴν λεπτὰς καὶ δυνατὰς, αἱ ὁποῖαι περιέχονται καὶ διατηροῦνται ἐνωμέναι ἀπὸ τινα ῥητινώδη οὐσίαν· εἶναι εὐκόλον νὰ χωρίσωσι τὰς ἴνας, νὰ τὰς πλύνωσι καὶ νὰ τὰς καθαρίσωσι ἀπὸ πᾶσαν ἑτερογενῆ ὕλην. Κατὰ τὸν διάφορον τρόπον τῆς ἐργασίας ἢ ἀπαρτίζουσα τὰ μαλλία ταῦτα οὐσία ἀποκτᾶ πλειότεραν ἢ ὀλιγωτέραν λεπτότητα.

Δύναται ν' ἀφαιρέσωσι καὶ τῶν νέων πευκῶν τὰ φύλλα χωρὶς αὐταὶ νὰ κινδυνεύωσι· διότι αὐταὶ, διὰ νὰ ἐξακολουθήσωσι τὴν βλάστησιν αὐτῶν, ἀρκεῖ νὰ διατηρήσωσι τὰ φύλλα, τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὰς ἄκρας τῶν κλώνων. Τὸ δὲ κόψιμον τῶν φύλλων γίνεται κατὰ διαιτίαν.

Κατὰ πρῶτον ἐμεταχειρίσθησαν τὰ ἐκ ξύλων *μαλλία* πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ βαμβακίου, ἢ τῶν μαλλιῶν εἰς τὰ στρωματοκαλύμματα (*couvertures en piqué*). Κατὰ τὰ 1842 εἰς τὸ νοσα-

κομεῖον τῆς Βιέννης μετεχειρίσθησαν 500 ἀπὸ τὰ στρωματοκαλύμματα ταῦτα, καὶ μετὰ πολυετῆ δοκιμασίαν παρήγγειλαν καὶ ἑτέραν προμήθειαν. παρατηρήθη δὲ ὅτι εἰς τὰ κρεβάτια, ὅπου βάλονται τὰ στρωματοκαλύμματα ταῦτα δὲν ἐμφωλεῦει κανὲν τῶν παρασίτων ζωῶν, ἢ δὲ διαδομένη παρ' αὐτοῖς ἀρωματικῆ ὁσμὴ εἶναι εὐχάριστος ἐνταυτῷ καὶ ὠφέλιμος.

Τὰ ἐπιπλα, εἰς τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθησαν τὴν ὕλην ταύτην δὲν προσβάλλονται ἀπὸ τὸν σκῶρον. Ἡ ἀξία τῆς ὕλης ταύτης εἶναι τὸ τρίτον τῆς τιμῆς τῶν μαλλιῶν· εἶναι δὲ ἀδύνατον ὡς καὶ ὁ ἐμπειρότερος ταπητοποιὸς νὰ διακρίνη ἐν ἔχον ἀπὸ αὐτὴν τὴν ὕλην ἐπιπλον ἀπὸ ἄλλο ὅμοιον κατασκευασμένον ἀπὸ μαλλία.

Ἡ ὕλη αὕτη νήθεται καὶ ὑφαίνεται ἢ λεπτότερα κάμνει κλωστήν ὁμοίαν μὲ τὸ κανάδιον καὶ ἐξ ἴσου μὲ αὐτὸ δυνατὴν· κλωσθεῖσα, ὑφανθεῖσα καὶ κτενισθεῖσα ὡς τὸ ρούχον, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τάπητας τοῦ ἐδάφους, εἰς ἐφίππια κτλ. ἐνωμένη ὁμοίως μὲ τὸ ὑφάδι, χρησιμεύει εἰς κατασκευὴν τῶν κρεββατοκαλυμμάτων.

Τὸ ὑγρὸν τὸ ὁποῖον ἐξάγεται ἀπὸ τὸ βράσιμον τῶν φύλλων τῆς πεύκης ἀποδαίνει πολὺ ὠφέλιμον, ὅταν τὸ μεταχειρισθῶσιν ἐν εἴδει λουτρῶν. Ἐννεά ἤδη ἔτη ὑπάρχει τὸ κατάστημα τοῦτο τῶν λουτρῶν, καὶ ἡ ὑπόληψις του προβαίνει αὐξάνουσα. Τὸ ἐξαγόμενον ἀπὸ τὸ βράσιμον τῶν φύλλων ὑγρὸν τὸ βράζουσιν, ὥστε νὰ χονδρύνῃ ὀπωσοῦν, καὶ νὰ πήξῃ ὀλίγον, ἔπειτα τὸ βάλλουσιν εἰς λαγή-

νια, τὰ σφραγίζου καὶ τὰ στέλλου εἰς ἄλλα
μέρη διὰ τὰ μεταχειρισθῶσι διὰ λουτρὰ εἰς
τὰς αἰκίας των.

Ἡ μεμβρανώδης οὐσία, ἣτις μένει μετὰ τὸ
στράγγισμα, ὅταν πλύνου τὰς ἕνας, τίθεται ὡς
πληθία καὶ ξηραίνεται, χρησιμεύει δὲ ὡς καύσι-
μος ὕλη, καὶ προάγει ἄφθονον ἀνθρακικὸν (gaz)
διὰ τὸν φωτισμὸν. Ὅταν ἐξάγονται ἑκατὸν χι-
λιάδες λίτραι μαλλίων, μένει ὕλη καύσιμος, τῆς
ὁποίας ἡ ἀξία ἀναλογεῖ μὲ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα
πόδας κυβικοὺς πευκίνων ξύλων.

(le Moniteur Agricole)

Ξένος τις ἐλθὼν εἰς Σπάρτην καὶ συνομιλῶν
μὲ τὸν Ἀγησίλαον ἐξήγει τὸν θαυμασμὸν του
διὰ τὴν εὐτέλειαν τῶν ἐνδυμάτων καὶ τῆς τροφῆς
τόσον αὐτοῦ, καθὼς καὶ τῶν λοιπῶν Λακεδαι-
μονίων. «Φίλε μου (ἀπεκρίθη τὸ Ἀγησίλαος),
διότι εὐχαριστοῦμεθα εἰς τὴν εὐτέλειαν ταύτην,
διὰ τοῦτο χαίρομεν καὶ τελείαν ἀνεξαρτησίαν,
χωρὶς γὰρ φοβηθῶμεν τὴν ἐκ τῆς πολυτελείας
διαφθορὰν τῶν συνειδήσεων.